

Закон о електронским комуникацијама

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се: услови и начин обављања делатности у области електронских комуникација; надлежности државних органа у области електронских комуникација; положај и рад Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге; накнаде; спровођење јавних консултација; обављање делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења; планирање, пројектовање, изградња или постављање, коришћење и одржавање електронских комуникационих мрежа, припадајућих средстава, електронске комуникационе опреме, радио опреме и терминалне опреме; право службености и заједничког коришћења; међуповезивање и приступ; пружање услуга универзалног сервиса; одређивање тржишта подложних претходној регулацији, анализа тржишта, одређивање оператора са значајном тржишном снагом (у даљем тексту: оператор са ЗТС) и овлашћења Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге у односу на оператора са ЗТС; управљање и коришћење адреса и бројева (у даљем тексту: нумерација); управљање, коришћење и контрола радиофреквенцијског спектра; дистрибуција медијских садржаја; заштита права крајњих корисника; безбедност и интегритет електронских комуникационих мрежа и услуга; надзор над применом овог закона; мере за поступање супротно одредбама овог закона, као и друга питања од значаја за функционисање и развој електронских комуникација у Републици Србији.

Члан 2.

Одредбе овог закона не односе се на електронске комуникационе мреже за посебне намене, осим одредаба које се односе на коришћење радиофреквенција за посебне намене и посебне случајеве међуповезивања електронских комуникационих мрежа за посебне намене и јавних комуникационих мрежа.

Циљеви и начела регулисања односа у области електронских комуникација

Члан 3.

Циљеви и начела регулисања односа у области електронских комуникација заснивају се на:

- 1) обезбеђивању услова за равномеран развој електронских комуникација на целој територији Републике Србије;
- 2) подстицање повезаности, приступа, широке доступности и употребе мрежа нове генерације, а нарочито мрежа врло високог капацитета, укључујући фиксне, мобилне и бежичне мреже;
- 3) обезбеђивању регулаторне предвидивости применом доследног регулаторног приступа;

- 4) обезбеђивању недискриминаторног третмана и равноправних услова за операторе пружаоце електронских комуникационих мрежа и услуга;
- 5) усклађивању обављања делатности у области електронских комуникација са српским и међународним стандардима;
- 6) обезбеђивању доступности услуга универзалног сервиса свим грађанима у Републици Србији, водећи рачуна о избору и једнаком приступу за крајње кориснике са инвалидитетом, као и о приступачности цена за социјално угрожене крајње кориснике;
- 7) обезбеђивању међуповезивања електронских комуникационих мрежа и услуга, односно оператора, под равноправним и узајамно прихватљивим условима;
- 8) подстицању конкуренције, економичности и делотворности у обављању делатности електронских комуникација, на технолошки неутралној основи;
- 9) подстицању конкуренције приликом пружања услуга коришћења електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава, укључујући и подстицање ефикасне конкуренције у погледу инфраструктуре, као и приликом пружања услуга електронских комуникација и повезаних услуга,;
- 10) подстицању ефикасног улагања и иновација у нову и унапређену инфраструктуру, тако да се осигура да се код било које обавезе приступа, на одговарајући начин, води рачуна о ризику улагања, и омогуће различити облици сарадње између инвеститора и стране која тражи приступ, како би се расподелио ризик улагања, осигуравајући при томе заштиту конкуренције и поштовања начела недискриминације;
- 11) одређивању претходних регулаторних обавеза само у случају непостојања делотворне и одрживе конкуренције, те умањивању или укидању тих обавеза чим се тај услов испуни;
- 12) подстицању рационалног и економичног коришћења нумерације и радиофреквенцијског спектра, на технолошки неутралној основи;
- 13) обезбеђивању максималне користи за кориснике електронских комуникација, укључујући особе са инвалидитетом, старије и социјално угрожене крајње кориснике, нарочито у смислу избора, цене и квалитета услуга;
- 14) обезбеђивању високог нивоа заштите интереса крајњих корисника у односу са операторима, нарочито обезбеђивањем доступности јасних и потпуних информација о ценама, условима коришћења (укључујући ограничења) и квалитету јавних комуникационих мрежа и услуга, као и ефикасним поступањем по приговорима на рад оператора;
- 15) узимању у обзир различитих услова у погледу инфраструктуре, степена конкуренције и положаја крајњих корисника, нарочито потрошача у различитим географским подручјима Републике Србије;
- 16) обезбеђивању сталног унапређења квалитета услуга електронских комуникација;
- 17) обезбеђивању крајњим корисницима могућност да, приликом коришћења јавних комуникационих мрежа и услуга, слободно приступају и дистрибуирају информације, као и да користе апликације и услуге по свом избору;
- 18) обезбеђивању високог нивоа заштите података о личности и приватности, а у складу са законом којим се уређује заштита података о личности и другим законима
- 19) осигуравању безбедности и интегритета јавних комуникационих мрежа и услуга;
- 20) примену мера за спречавање злоупотреба у вези са коришћењем јавних комуникационих мрежа и електронских комуникационих услуга.

Значење појединих појмова

Члан 4.

Поједини појмови употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) адреса је низ знакова, слова, цифара и сигнала који је намењен за одређивање одредишта везе;
- 2) апликативни програмски интерфејс (АПИ) је софтверски интерфејс између апликација пружалаца медијских садржаја и уређаја за пријем тих садржаја, као и средства у напредној дигиталној опреми за услуге дигиталног радија и телевизије;
- 3) база података о задужености крајњих корисника представља базу података оператора о солвентности крајњих корисника, односно базу података која у смислу овог закона садржи податке о укупном износу, врсти и ажурности у испуњавању обавеза физичких и правних лица које прикупља посебно лице (кредитни биро) сагласно закону којим су уређене банке, у које се укључују и подаци о крајњим корисницима по закључењу корисничког уговора;
- 4) безбедност електронских комуникационих мрежа и услуга представља способност електронских комуникационих мрежа и услуга да буду заштићене, до одређеног нивоа, од било које радње којом се угрожава доступност, аутентичност, интегритет или поверљивост тих мрежа и услуга, сачуваних, пренетих или обрађених података или повезаних услуга које те електронске комуникационе мреже или услуге нуде или којима омогућавају приступ;
- 5) безбедносни инцидент је догађај који има негативан утицај на безбедност електронских комуникационих мрежа и услуга;
- 6) бројеви су низови цифара који се употребљавају за адресирање у електронским комуникационим мрежама;
- 7) географски број је број из националног плана нумерације чији део цифара има географско значење, који се користи за усмеравање позива на физичко место терминалне тачке мреже;
- 8) говорна комуникациона услуга је јавно доступна електронска комуникациона услуга за, директно или индиректно, упућивање и примање националних, односно националних и међународних позива преко једног или више бројева из националног или међународног плана нумерације;
- 9) делатност електронских комуникација обухвата изградњу или постављање, одржавање, коришћење и давање на коришћење јавних електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава, као и пружање јавно доступних електронских комуникационих услуга;
- 10) дељени приступ локалној петљи подразумева давање одређеног дела капацитета локалне петље или локалне потпетље (нпр. одређеног фреквенцијског опсега) оператора са значајном тржишном снагом на коришћење другом оператору;
- 11) дистрибуција медијских садржаја обухвата пренос медијских садржаја до крајњег корисника;
- 12) електромагнетска компатибилност (ЕМС) је способност уређаја или система да ради на задовољавајући начин у свом електромагнетском окружењу и да не узрокује недозвољене електромагнетске сметње другим уређајима или системима у том окружењу;
- 13) електронска комуникациона мрежа представља системе преноса и, зависно од примене, уређаје за комуникацију и усмеравање и друге ресурсе, укључујући пасивне мрежне елементе, који омогућавају пренос сигнала помоћу жичних, радио, оптичких или других

електромагнетских средстава, укључујући сателитске мреже, фиксне (са комутацијом кола и пакета, укључујући интернет) и мобилне мреже, енергетске кабловске системе у делу који се користи за пренос сигнала, мреже које се користе за дистрибуцију медијских садржаја, без обзира на врсту података и информација који се преносе;

14) електронска комуникациона мрежа за посебне намене је електронска комуникациона мрежа органа одбране и безбедности, органа државне управе надлежних за заштиту и спасавање, као и служби за хитне интервенције (у даљем тексту: службе за хитне интервенције), која се користи за намене за које су наведени органи основани, не користи се у комерцијалне сврхе и не даје се на коришћење трећим лицима;

15) електронска комуникациона опрема је опрема која се употребљава за обављање делатности електронских комуникација;

16) електронска комуникациона услуга је услуга која се по правилу пружа уз накнаду путем електронских комуникационих мрежа и обухвата услугу приступа интернету, комуникациону услугу између особа и услугу која се састоји у целини или већим делом од преноса сигнала укључујући услугу дистрибуције медијских садржаја и услугу комуникације између машина, али не обухвата услугу производње медијских садржаја или обављања уредничке контроле над медијским садржајима који се преносе путем електронских комуникационих мрежа и услуга;

17) комуникациона услуга између особа је електронска комуникациона услуга која омогућава директну размену информација путем електронских комуникационих мрежа између ограниченог броја особа, при чему особа која захтева комуникацију или учествује у њој одређује једног или више примаоца, али не укључује услугу која омогућава комуникацију само као мање битну помоћну карактеристику која је суштински повезана са другом услугом;

18) електронска порука је сваки текстуални, гласовни, звучни или сликовни запис, послат преко јавне комуникационе мреже, који се може похранити у мрежи или у терминалној опреми примаоца све док је прималац не преузме или јој приступи;

19) електронски програмски водич је услуга придодата дигиталном преносу медијских садржаја, која крајњем кориснику омогућава једноставно претраживање понуђених медијских садржаја и услуга;

20) заједничко коришћење радиофреквенцијског спектра је коришћење истог радиофреквенцијског опсега од стране два или више корисника на основу додељеног права коришћења радиофреквенцијског спектра;

21) злоупотреба електронских комуникација је свако понашање којим се наноси материјална или нематеријална штета оператору или трећим лицима, употребом ресурса електронске комуникационе мреже која није предмет уговора о коришћењу електронских комуникационих мрежа и услуга;

22) интернет је глобални електронски комуникациони систем сачињен од великог броја међусобно повезаних електронских комуникационих мрежа и уређаја, који размењују податке користећи заједнички скуп комуникационих протокола;

23) интероперабилност је својство два или више система или њихових делова да размењују податке и користе податке који су размењени;

24) интерфејс је физичка или логичка веза између два или више уређаја, два или више делова истог уређаја, или медијума преноса, дефинисана функционалним карактеристикама, карактеристикама сигнала или другим одговарајућим карактеристикама;

- 25) јавна електронска комуникациона мрежа јесте електронска комуникациона мрежа која се, у целини или претежно, користи за пружање јавно доступних електронских комуникационих услуга и омогућава пренос података између терминалних тачака мреже;
- 26) јавна телефонска говорница је јавно доступан телефон чије се коришћење плаћа;
- 27) кабловска канализација је део припадајућих средстава електронске комуникационе мреже који се састоји од мреже кабловских цеви и шахтова, а који служи за постављање и заштиту каблова електронске комуникационе мреже;
- 28) класа радио опреме је класа која обухвата појединачне категорије радио опреме које се сматрају сличним, као и оне радио интерфејсе за које је радио опрема пројектована;
- 29) колокација је услуга пружања физичког простора и техничких средстава на одређеној локацији, потребних ради смештаја и повезивања електронске комуникационе опреме оператора;
- 30) комуникација означава размену или преношење информација између одређеног броја страна путем јавно доступних електронских комуникационих услуга, изузев информација које се преносе у склопу услуга дистрибуције медијских садржаја преко електронских комуникационих мрежа и које се не могу повезати са одређеним крајњим корисником, односно примаоцем;
- 31) комуникациона услуга између особа заснована на коришћењу нумерације је комуникациона услуга између особа која омогућава комуникацију употребом додељене нумерације, односно броја или бројева из националног или међународних планова нумерације;
- 32) комуникациона услуга између особа која није заснована на коришћењу нумерације је комуникациона услуга између особа која омогућава комуникацију без употребе додељене нумерације, односно броја или бројева из националног или међународних планова нумерације;
- 33) корисник је физичко или правно лице које користи или захтева коришћење јавно доступне електронске комуникационе услуге;
- 34) крајњи корисник је корисник који не пружа услуге коришћења јавне електронске комуникационе мреже или јавно доступне електронске комуникационе услуге;
- 35) логичко повезивање јавних електронских комуникационих мрежа једног или више различитих оператора, како би се корисницима услуга једног оператора омогућила међусобна комуникација или комуникација са корисницима услуга других оператора, односно приступ услугама које пружају други оператори или трећа лица која имају приступ мрежи;
- 36) локална петља је физичко коло које повезује терминалну тачку мреже са главним разделником или еквивалентним средством у јавној фиксној електронској комуникационој мрежи;
- 37) локална потпетља је део локалне петље која повезује терминалну тачку мреже са главним разделником или одређеном приступном тачком у јавној фиксној електронској комуникационој мрежи;
- 38) малопродајна цена терминалне опреме је цена по којој крајњи корисник може да купи терминалну опрему, без обавезе закључивања корисничког уговора;
- 39) медијски садржаји су програмски садржаји који се, када се дистрибуирају путем електронских комуникационих мрежа, пружају корисницима као аудиовизуелне медијске услуге и медијске услуге радија;

40) међуповезивање (интерконегија) је посебна врста приступа оствареног између оператора јавних електронских комуникационих мрежа, којим се успоставља физичко и логичко повезивање јавних електронских комуникационих мрежа једног или више различитих оператора, како би се корисницима услуга једног оператора омогућила међусобна комуникација или комуникација са корисницима услуга других оператора, односно приступ услугама које пружају други оператори или трећа лица која имају приступ мрежи;

41) мрежа за приступ је јавна електронска комуникациона мрежа која обезбеђује пренос електронских комуникационих сигнала између утврђених локација са којих се пружају електронске комуникационе услуге крајњим корисницима и терминалних тачака мреже на локацијама крајњих корисника;

42) мрежа врло високог капацитета је електронска комуникациона мрежа која се у потпуности састоји од оптичких елемената или која у условима максималног оптерећења може остварити упоредив квалитет рада мреже у погледу доступне ширине пропусног опсега, поузданости, параметара које се односе на грешке при преносу и кашњења⁴²⁾ мултиплекс је сигнал који настаје комбиновањем више сигнала у један заједнички ради преноса кроз електронску комуникациону мрежу;

43) намена радиофреквенцијског спектра је одређивање датог радиофреквенцијског опсега за коришћење од стране једне или више врста радио комуникацијских служби, када је то прикладно, под одређеним условима;

44) напредна опрема за дигиталну телевизију је уређај који се користи за повезивање на телевизијски пријемник или интегрисани дигитални телевизијски пријемник, који може да прима дигиталне интерактивне телевизијске услуге;

45) негеографски број је број из националног плана нумерације који није географски, а обухвата, између осталог, бројеве у мобилној мрежи, бројеве услуга бесплатног позива и бројеве услуга са додатом вредношћу;

46) оператор је лице које пружа или је овлашћено да пружа јавне комуникационе мреже или припадајућа средства и/или јавно доступне електронске комуникационе услуге;

47) опште овлашћење односи се на обављање делатности електронских комуникација у складу са општим условима који се могу прописати за све или за одређене врсте електронских комуникационих мрежа и услуга, у складу са одредбама овог закона и подзаконских аката донетих на основу овог закона;

48) органи одбране и безбедности су министарства надлежна за послове одбране и унутрашњих послова, Војска Србије и службе безбедности Републике Србије;

49) повезане услуге обухватају услуге повезане са електронском комуникационом мрежом или електронском комуникационом услугом, које омогућавају или подржавају пружање услуга путем те мреже или услуге, или се могу искористити у те сврхе, укључујући, између осталог, системе за превођење бројева или системе са еквивалентном функционалношћу, системе условног приступа и електронске програмске водиче, као и друге услуге, попут услуга базираних на подацима о идентитету, локацији и доступности корисника;

50) повлашћена цена терминалне опреме је цена по којој крајњи корисник може да купи терминалну опрему под повлашћеним условима, приликом закључења корисничког уговора на одређено време;

51) повреда података о личности је свака повреда безбедности података која доводи до ненамерног или незаконитог уништавања, губитка, измене, неовлашћеног обелодањивања података о личности или приступа подацима о личности који се преносе,

чувају или на други начин обрађују у вези са пружањем јавно доступних електронских комуникационих услуга;

52) подаци о локацији су подаци који су обрађени у електронској комуникационој мрежи или путем електронске комуникационе услуге, који означавају географски положај терминалне опреме корисника јавно доступне електронске комуникационе услуге, и са којима се поступа у складу са законом којим се уређује заштита података о личности;

53) подаци о саобраћају се односе на податке који се обрађују приликом преноса и тарифирања комуникације унутар електронске комуникационе мреже, и са којима се поступа у складу са законом који уређује заштиту података о личности;

54) позив је веза, успостављена путем јавно доступне електронске комуникационе услуге између особа, која омогућава двосмерну гласовну комуникацију;

55) потпуни рашчлањени приступ локалној петљи подразумева давање пуног капацитета локалне петље или локалне потпетље оператора са значајном тржишном снагом на коришћење другом оператору;

56) потрошач је физичко лице које користи или захтева коришћење јавно доступне електронске комуникационе услуге за личне потребе, које се не односе на обављање пословне делатности, професије или заната;

57) преносивост броја је могућност крајњег корисника да промени оператора електронских комуникационих услуга, без промене корисничког броја;

58) претходна регулација односи се на одређивање посебних услова под којима оператори са значајном тржишном снагом обављају делатност електронских комуникација ради обезбеђивања развоја конкуренције на тржишту;

59) припадајућа средства обухватају повезане услуге, линијску и другу физичку инфраструктуру, као и друга средства или елементе повезане са електронском комуникационом мрежом или електронском комуникационом услугом, који омогућавају или подржавају пружање услуга путем те мреже или услуге, или се могу искористити у те сврхе, укључујући, између осталог, зграде или улазе у зграде, кабловску канализацију и комуникационе инсталације у зградама, антене, торњеве и друге потпорне објекте, кабловске цеви и канале, стубове, шахтове и разводне ормаре;

60) приступ подразумева давање на коришћење средстава или услуга другим операторима, под одређеним условима, било на ексклузивној или неексклузивној основи, ради пружања електронских комуникационих услуга, укључујући електронске комуникационе услуге путем којих се пружају услуге информационог друштва или преносе медијски садржаји, што, између осталог, обухвата: приступ елементима мреже и припадајућим средствима, што може обухватати прикључење опреме путем фиксних или бежичних веза (нарочито приступ локалној петљи, те средствима и услугама неопходним за пружање услуга преко локалне петље), приступ физичкој инфраструктури (укључујући приступ зградама, кабловској канализацији и антенским стубовима), приступ одговарајућим софтверским системима (укључујући приступ системима за оперативну подршку), приступ информационим системима и базама података за наручивање, пружање, одржавање, обрачун и наплату услуга, приступ системима за превођење бројева или системима са еквивалентном функционалношћу, приступ фиксним и мобилним мрежама (посебно за потребе роминга), приступ системима условног приступа за услуге дигиталне телевизије, као и приступ виртуелним мрежним услугама;

61) пружање електронских комуникационих мрежа обухвата изградњу или постављање, одржавање, рад, контролу и обезбеђивање расположивости тих мрежа;

- 62) радио интерфејс је веза између мобилне станице и радио опреме у мрежи, дефинисана функционалним карактеристикама, карактеристикама интерконекције и другим одговарајућим карактеристикама;
- 63) радио опрема је електрични или електронски производ који омогућава радио комуникацију и/или радиодетерминацију емитовањем и/или пријемом радио таласа, односно електрични или електронски производ који мора бити завршен додатком, као што је антена, који омогућава радио комуникацију и/или радиодетерминацију емитовањем и/или пријемом радио таласа;
- 64) радиофреквенцијски опсег је део радиофреквенцијског спектра одређен граничним радиофреквенцијама;
- 65) радиофреквенцијски спектар је део електромагнетског спектра који се односи на радиофреквенције испод 3000 GHz;
- 66) радио-станица је један или више предајника или пријемника или комбинација предајника и пријемника, укључујући припадајућу опрему, потребних на једном месту за обављање радио-комуникацијске службе или радио-астрономске службе;
- 67) радио мрежа са локалним покривањем је систем бежичног приступа мале снаге, кратког домета и са малим ризиком од сметњи за друге такве системе које су у близини и који на неексклузивној основи користи усклађени радиофреквенцијски спектар;
- 68) рашчлањени приступ локалној петљи односи се на потпуни рашчлањени приступ локалној петљи и дељени приступ локалној петљи, при чему не долази до промене власништва над локалном петљом;
- 69) систем условног приступа је било која техничка мера, систем аутентификације или решење којим се омогућава приступ заштићеним медијским садржајима уз услов плаћања накнаде или други облик претходног појединачног одобрења;
- 70) терминална опрема је производ, односно његова компонента, која се, у целини или делимично, користи за пружање електронских комуникационих услуга, а прикључује се, директно или индиректно, било којим путем, на интерфејсе јавних електронских комуникационих мрежа;
- 71) терминална тачка мреже је физичка тачка у којој корисник остварује приступ јавној електронској комуникационој мрежи, а у мрежама које користе комутацију или усмеравање једнозначно је одређена мрежном адресом, која може бити повезана са бројем или именом крајњег корисника;
- 72) трајни носач података је средство које крајњем кориснику омогућава чување информација које су му лично упућене и којима може накнадно приступати током одговарајућег времена у сврхе за које су те информације намењене и које омогућавају непромењену репродукцију сачуваних информација;
- 73) услуга приступа интернету је јавно доступна услуга електронских комуникација која омогућава приступ интернету и самим тим повезивање са скоро свим крајњим тачкама интернета, без обзира на мрежну технологију и терминалну опрему која се употребљава;
- 74) универзални сервис представља скуп електронских комуникационих услуга одређеног обима и квалитета, које су доступне свим крајњим корисницима на територији Републике Србије, независно од географске локације, по приступачним ценама;
- 75) уређај за условни приступ представља било коју опрему или софтвер који су израђени или прилагођени тако да омогућавају приступ заштићеној услузи у разумљивом облику;
- 76) усклађени радио фреквенцијски спектар је радиофреквенцијски спектар за који су утврђени усклађени услови за употребу са истим техничким карактеристикама;

77) услуга са додатом вредношћу је услуга која захтева обраду података о саобраћају и/или података о локацији који нису подаци о саобраћају, изван опсега неопходног за пренос комуникације или за обрачун и наплату трошкова са сврхом остваривања унапред одређених садржаја комуникације и/или услуга у оквиру тог садржаја (електронске поруке и интернет странице);

78) штетна сметња је сметња која угрожава функционисање било које електронске комуникационе службе, или нежељени сигнал који на други начин озбиљно деградира, омета или у више наврата прекида електронску комуникациону услугу која функционише у складу са важећим међународним и националним прописима.

Сви термини, којима су у овом закону означени положаји, професије, односно занимања, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају природни, мушки и женски род лица на које се односе.

II. НАДЛЕЖНОСТИ ВЛАДЕ И МИНИСТАРСТВА У ОБЛАСТИ ЕЛЕКТРОНСКИХ КОМУНИКАЦИЈА

Члан 5.

Влада, на предлог министарства надлежног за послове електронских комуникација (у даљем тексту: Министарство):

- 1) утврђује политику у области електронских комуникација, руководећи се општим интересом у развоју електронских комуникација, начелима Међународне уније за телекомуникације, других међународних организација, као и преузетим међународним обавезама;
- 2) доноси стратешке акте и акционе планове за њихово спровођење, којима се утврђују начела, циљеви и приоритети развоја електронских комуникација у Републици Србији;
- 3) ближе уређује и предузима подстицајне мере унапређења тржишта електронских комуникација које се нарочито односе на: развој широкопојасне комуникационе инфраструктуре у руралним пределима Републике Србије, обезбеђивање пружања услуга електронских комуникација, посебно услуга универзалног сервиса одређеним категоријама потрошача (социјално угрожени потрошачи и сл), као и начин пружања тих услуга, укључујући критеријуме за остваривање подстицајних мера, као и временски период примене тих мера, сразмерно циљу и очекиваним резултатима њихове примене;
- 4) доноси план намене радиофреквенцијских опсега на основу предлога који утврђује Министарство, а који припрема Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге;
- 5) одлучује о другим питањима када је то предвиђено овим законом.

У припреми аката из става 1. тач. 2) и 4) овог члана учествују надлежни органи аутономне покрајине.

Члан 6.

Министарство, у складу са законом:

- 1) врши надзор над применом овог закона и прописа донетим на основу њега;

- 2) представља Републику Србију у међународним организацијама и институцијама у области електронских комуникација и стара се о спровођењу потврђених међународних уговора у области електронских комуникација;
- 3) предузима мере за подстицање инвестирања у области електронских комуникација и употребе информационо-комуникационих технологија;
- 4) предузима мере за подстицање истраживања и развоја у области електронских комуникација;
- 5) припрема предлоге стратешких аката и акционих планова за њихово спровођење, којима се утврђују начела, циљеви и приоритети развоја електронских комуникација у Републици Србији;
- 6) утврђује предлог плана намене радиофреквенцијских опсега и доноси Планове расподеле радиофреквенција, уз учешће надлежног органа аутономне покрајине, а које припрема Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге;
- 7) у складу са планом намене радиофреквенцијских опсега и плановима расподеле радиофреквенција одлучује о броју и периоду на који се издају појединачне дозволе, најмањем износу једнократне накнаде која се плаћа приликом издавања појединачне дозволе за коришћење радиофреквенција, условима у погледу обезбеђивања покривености одређеног дела територије или становништва, као и друге минималне услове за издавање појединачних дозвола за коришћење радиофреквенција;
- 8) доноси подзаконске акте;
- 9) одлучује о другим питањима када је то предвиђено овим законом.

Ради обављања послова из става 1. овог члана, Министарство може да захтева од оператора достављање свих потребних података и информација, који се не односе на податке о личности.

Захтев Министарства из става 2. овог члана садржи правни основ, предмет и циљ захтева, ниво детаљности затражених података и рок примерен за поступање по захтеву.

Министарство поступа са подацима, који се достављају на основу захтева из става 2. овог члана, у складу са законима којима се уређује заштита пословне тајне и тајност података.

III. РЕГУЛАТОРНО ТЕЛО ЗА ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ И ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

Правни положај

Члан 7.

Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор), основано овим законом, је независна регулаторна организација са својством правног лица, које врши јавна овлашћења у циљу ефикасног спровођења утврђене политике у области електронских комуникација, подстицања конкуренције електронских комуникационих мрежа и услуга, унапређивања њиховог капацитета, односно квалитета, доприноса развоју тржишта електронских комуникација и заштите интереса корисника електронских комуникација, у складу са одредбама овог закона и прописа донетих на основу њега, као и регулаторних и других послова у складу са посебним законом којим се уређују поштанске услуге.

Регулатор је функционално и финансијски независан од државних органа, као и од организација и лица која обављају делатност електронских комуникација и поштанских услуга и не сме да тражи нити да прима упутства у вези са обављањем послова из своје надлежности.

Регулатор послује у складу са прописима којима се уређује пословање привредних друштава.

На права, обавезе и одговорности запослених у Регулатору примењују се општи прописи о раду.

У погледу законитости рада Регулатора, стручности, политичке неутралности, непристрасности, употребе службеног језика и писма, стручне спреме и оспособљености запослених за обављање поверених послова, као и канцеларијског пословања, примењују се прописи везани за државну управу.

Надзор над законитошћу рада Регулатора у вршењу поверених послова врши Министарство.

Регулатор може, у сврху обављања појединих стручних послова из своје надлежности, ангажовати друга домаћа или страна правна и физичка лица.

Начин рада, унутрашње уређење и друга питања од значаја за рад Регулатора уређују се статутом, који доноси управни одбор Регулатора.

На статут Регулатора сагласност даје Влада.

Надлежности Регулатора

Члан 8.

Регулатор, у складу са законом:

- 1) доноси подзаконске акте;
- 2) одлучује о правима и обавезама оператора и корисника;
- 3) ближе прописује опште услове за обављање делатности у области електронских комуникација;
- 4) врши процену и прати стање тржишта и конкуренције у вези отвореног приступа интернету;
- 5) захтева од оператора податке и информације ради вршења стручног надзора и провере усклађености њиховог поступања са прописаним општим условима за обављање делатности, посебним обавезама одређеним операторима са ЗТС, обавезама које се односе на универзални сервис, условима прописаним дозволама за коришћење нумерације, појединачним дозволама за коришћење радиофреквенција, као и другим обавезама утврђеним овим законом и прописима донетим на основу њега;
- 6) подстиче међуповезивање оператора на недискриминаторној основи, и уколико оператори не постигну договор у вези са међуповезивањем, односно приступом, доноси решење којим се утврђује међуповезивање, односно приступ, укључујући техничке и комерцијалне услове;
- 7) одређује једног или више оператора са обавезом пружања појединих или свих услуга универзалног сервиса, на делу или целој територији Републике Србије, водећи рачуна да услуге универзалног сервиса буду доступне свим крајњим корисницима на територији Републике Србије, независно од географске локације;
- 8) врши обрачун нето трошка пружања услуга универзалног сервиса;
- 9) ближе прописује услове коришћења радиофреквенцијског спектра и припрема предлоге плана намене радиофреквенцијских опсега и планова расподеле радиофреквенција;

- 10) управља коришћењем радиофреквенцијског спектра и издаје појединачне дозволе за коришћење радиофреквенција;
- 11) припрема и спроводи поступак јавног надметања за издавање појединачних дозвола за коришћење радиофреквенција;
- 12) доноси план нумерације и додељује адресе и бројеве свим операторима који пружају јавно доступне електронске комуникационе услуге;
- 13) управља нумерацијом и издаје дозволе за коришћење нумерације;
- 14) омогућава преносивост броја између оператора;
- 15) спроводи вансудско решавање спорова између оператора и крајњих корисника;
- 16) формира и одржава базе података од значаја за област електронских комуникација и редовно објављује податке из области електронских комуникација;
- 17) одређује тржишта подложна претходној регулацији, спроводи поступак анализе тржишта, те одређује оператора са ЗТС, коме утврђује најмање једну регулаторну обавезу;
- 18) решава спорове између оператора;
- 19) сарађује са органима и организацијама надлежним за област електронских медија, заштите конкуренције, заштите потрошача, заштите података о личности и другим органима и организацијама по питањима значајним за област електронских комуникација;
- 20) сарађује са надлежним регулаторним и стручним телима држава чланица Европске уније и других држава и надлежним телом европских регулатора за електронске комуникације ради усаглашавања праксе примене прописа из области електронских комуникација и подстицања развоја прекограничних електронских комуникационих мрежа и услуга;
- 21) координира коришћење радиофреквенција на основу међународних уговора, споразума и других међународно-правних аката;
- 22) учествује у раду међународних организација и институција у области електронских комуникација и поштанских услуга у својству националног регулаторног тела у области електронских комуникација и поштанских услуга;
- 23) регулише цене услуга роминга, цене терминације и друге елементе цена услуга роминга у јавним мобилним комуникационим мрежама и ближе прописује услове пружања регулисаних услуга роминга, у складу са међународним споразумима;
- 24) контролише и регулише индивидуалне тарифе и цене услуга у случају њиховог везивања;
- 25) иницира, прати превентивне активности и примењује мере за спречавање злоупотребе у области електронских комуникација;
- 26) обавља послове стручног надзора у области електронских комуникација, у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега;
- 27) обавља послове контроле мерењем и испитивањем рада електронских комуникационих мрежа и услуга, припадајућих средстава, електронске комуникационе опреме, радио опреме и терминалне опреме;
- 28) обавља регулаторне и друге послове из области поштанских услуга, у складу са посебним законом којим се уређују поштанске услуге;
- 29) обавља послове из области информационе безбедности у складу са посебним законом којим се уређује информациона безбедност;
- 30) обавља друге послове у складу са законом.

Послове из става 1. овог члана Регулатор обавља као поверене послове, непристрасно и јавно.

У вршењу надлежности из става 1. овог члана Агенција врши обраду следећих података о личности: име и презиме, јединствени матични број грађана, датум рођења, место и адреса становања, контакт телефон и адреса електронске поште.

Члан 9.

Органи Регулатора су управни одбор и директор.

Управни одбор Регулатора

Члан 10.

Управни одбор Регулатора има пет чланова, од којих је један председник и један заменик председника.

Председника, заменика председника и чланове управног одбора бира и разрешава Народна скупштина на предлог Владе на основу спроведеног јавног конкурса, у складу са одредбама овог закона.

Мандат чланова управног одбора је пет година.

Исто лице може бити бирано за члана управног одбора највише два пута.

Делокруг управног одбора

Члан 11.

Управни одбор Регулатора, у складу са законом:

- 1) доноси годишњи план рада Регулатора, усклађен са стратешким актима и акционим плановима из области електронских комуникација, поштанских услуга и информационе безбедности, најкасније до 15. децембра текуће године за наредну годину;
- 2) доноси друга акта прописана овим законом, односно посебним законима којима се уређују поштанске услуге и информациона безбедност;
- 3) обавља послове утврђене посебним законом којим се уређују поштанске услуге;
- 4) обавља послове утврђене посебним законом којим се уређује информациона безбедност;
- 5) обавља друге послове који законом или статутом Регулатора нису стављени у надлежност директора.

Начин рада управног одбора

Члан 12.

Управни одбор одлучује већином гласова од укупног броја чланова, осим у случајевима када је овим законом или статутом Регулатора одређено другачије.

Управни одбор двотрећинском већином доноси статут Регулатора.

Председник управног одбора руководи радом управног одбора и обавља друге послове утврђене овим законом и статутом Регулатора.

Управни одбор доноси пословник о свом раду.

Чланови управног одбора имају право на накнаду за рад у управном одбору, која се одређује у складу са статутом Регулатора, уз сагласност Владе.

Услови за избор чланова управног одбора

Члан 13.

Чланови управног одбора се бирају из реда угледних стручњака који су стекли високо образовање на студијама другог степена академских студија из области значајних за рад Регулатора, а нарочито из области електротехничког и рачунарског инжењерства, саобраћајног инжењерства, економских наука и правних наука, који су остварили значајне и признате радове или праксу у области електронских комуникација, односно поштанских услуга.

Три члана управног одбора морају бити стручњаци из области електротехничког и рачунарског инжењерства, а један члан управног одбора мора бити стручњак из области саобраћајног инжењерства.

Поступак избора чланова управног одбора

Члан 14.

Министарство расписује јавни конкурс из члана 10. став 2. овог закона, најмање 180 дана пре истека мандата чланова управног одбора, односно непосредно по престанку мандата у смислу члана 15. тач. 2) до 4) овог закона.

Оглас о јавном конкурс у објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“, на интернет страницама Министарства и Регулатора.

Оглас о јавном конкурс садржи:

- 1) услове које кандидат мора да испуњава за избор из члана 13. став 1. овог закона;
- 2) доказе који се прилажу уз пријаву на јавни конкурс;
- 3) рок за подношење пријаве;
- 4) начин подношења пријаве;
- 5) податке о изборном поступку;
- 6) податке о лицу које даје обавештења о јавном конкурс;
- 7) друге податке значајне за поступак избора.

Пријава на конкурс подноси се Министарству у року од 30 дана од дана објављивања конкурса у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Влада, у року од 30 дана од дана истека рока из става 4. овог члана, утврђује предлог кандидата за председника, заменика председника и чланове управног одбора који испуњавају критеријуме за избор, поштујући услове из члана 13. овог закона, и доставља га Народној скупштини.

Народна скупштина приликом одлучивања о избору чланова управног одбора поштује услове из члана 13. овог закона.

Ако Народна скупштина не изабере све чланове управног одбора, поступак се понавља за места која су остала упражњена.

Престанак мандата члана управног одбора

Члан 15.

Мандат члана управног одбора може престати:

- 1) истеком времена на које је изабран;
- 2) подношењем оставке Народној скупштини у писаној форми;
- 3) разрешењем из разлога предвиђених овим законом;
- 4) смрћу.

Разрешење члана управног одбора пре истека мандата

Члан 16.

Народна скупштина може, по сопственој иницијативи или на предлог Владе, разрешити члана управног одбора:

- 1) ако се утврди да је, при утврђивању предлога за избор у управни одбор, кандидат изнео о себи неистините податке или пропустио да изнесе податке о околностима битним за утврђивање предлога;
- 2) ако се утврди да је у току трајања мандата повредио правила о сукобу интереса и неспојивости функција предвиђена законом којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција;
- 3) ако услед болести не може обављати дужности прописане овим законом дуже од шест месеци непрекидно;
- 4) ако несавесним или неправилним радом онемогући испуњење циљева и задатака утврђених годишњим планом рада Регулатора, проузрокује већу штету Регулатору, поступа противно закону и прописима донетим на основу њега или тако занемарује или несавесно извршава своје обавезе да настану или могу настати веће сметње у раду Регулатора;
- 5) ако му је одузета пословна способност;
- 6) ако је правноснажно осуђен на казну затвора у трајању дужем од шест месеци или ако је осуђен за кривична дела против службене дужности, преваре, крађе, фалсификовања исправе или друго слично кривично дело које га чини недостојним за обављање функције.

Одлука о разрешењу лица из става 1. овог члана мора бити образложена и објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“ и на интернет страници Регулатора.

Директор Регулатора

Члан 17.

Директор је одговоран за законитост рада Регулатора, заступа и представља Регулатора, руководи радом и пословањем Регулатора, одлучује о правима, обавезама и одговорностима запослених у Регулатору, припрема и спроводи одлуке управног одбора, стара се о обезбеђивању јавности рада Регулатора и врши друге послове одређене законом и статутом Регулатора.

Директора бира управни одбор, на основу спроведеног јавног конкурса, а разрешава га, у складу са одредбама овог закона.

Директор се бира на мандат од пет година и може бити поново изабран у складу са ставом 2. овог члана.

Директор је за време трајања мандата у радном односу у Регулатору.

Права и обавезе директора након истека мандата и у другим случајевима престанка мандата, уређују се статутом.

Директор за свој рад одговара управном одбору, коме подноси годишњи и периодичне извештаје о раду.

Директор доноси општи акт којим се уређује унутрашња организација и систематизација радних места у Регулатору, уз сагласност управног одбора.

Директор доноси опште акте којима се, у складу с општим прописима о раду, детаљније уређују права и обавезе запослених у Регулатору, остала питања из области радних односа и питања из области уређивања процедура и техничких правила за поступање запослених приликом обављања специфичних процеса рада у Регулатору, уз сагласност управног одбора.

Услови за избор директора

Члан 18.

За директора се бира лице које испуњава услове за избор чланова управног одбора Регулатора из члана 13. став 1. овог закона и које има најмање пет година радног искуства у једној или више области из делокруга Регулатора.

Поступак избора директора

Члан 19.

Управни одбор расписује јавни конкурс из члана 17. став 2. овог закона, најмање 180 дана пре истека мандата директора, односно непосредно по престанку мандата у смислу члана 20. тач. 2) и 3) овог закона.

Ако директору престане дужност пре истека мандата, управни одбор може именовати вршиоца дужности директора, који испуњава услове из члана 18. овог закона, до дана именовања директора Регулатора, али не дуже од шест месеци.

Оглас о јавном конкурс у објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“ и без одлагања на интернет страници Регулатора.

Оглас о јавном конкурс садржи:

- 1) услове које кандидат мора да испуњава за избор из члана 18. овог закона;
- 2) доказе који се прилажу уз пријаву на јавни конкурс;
- 3) рок за подношење пријаве;

- 4) начин подношења пријаве;
- 5) податке о изборном поступку;
- 6) податке о лицу које даје обавештења о јавном конкурсy;
- 7) друге податке значајне за поступак избора.

Пријава на конкурс подноси се Регулатору у року од 30 дана од дана објављивања конкурса у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Управни одбор у року од 30 дана од дана истека рока из става 5. овог члана, саставља списак кандидата који испуњавају услове за избор и бира директора.

Решење о избору директора управни одбор доставља свим кандидатима који су се пријавили на јавни конкурс.

Кандидат који није изабран на место директора, може против решења о избору директора, покренути управни спор. Ако ниједан кандидат не испуњава услове конкурса, поступак за избор директора се понавља.

Престанак мандата директора

Члан 20.

Мандат директора може престати у следећим случајевима:

- 1) истеком времена на које је изабран;
- 2) отказом уговора о раду, у складу са законом којим се уређују радни односи;
- 3) разрешењем из разлога предвиђених овим законом.

Разрешење директора пре истека мандата

Члан 21.

Управни одбор може разрешити директора Регулатора пре истека мандата ако:

- 1) се утврди да је у пријави за конкурс кандидат о себи изнео неистините податке или пропустио да изнесе податке о околностима битним за избор;
- 2) се утврди да је у току трајања мандата повредио правила о сукобу интереса и неспојивости функција предвиђена законом којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција;
- 3) не располаже средствима Регулатора у складу са донетим финансијским планом;
- 4) несавесним или неправилним радом онемогући испуњење циљева и задатака утврђених годишњим планом рада Регулатора, проузрокује већу штету Регулатору, поступа противно закону и прописима донетим на основу њега или тако занемарује или несавесно извршава своје обавезе да настану или могу настати веће сметње у раду Регулатора;
- 5) му је одузета пословна способност;
- 6) је правноснажно осуђен на казну затвора у трајању дужем од шест месеци или ако је осуђен за кривична дела против службене дужности, преваре, крађе, фалсификовања исправе или друго слично кривично дело које га чини недостојним за обављање функције;
- 7) због болести или другог разлога дуже од шест месеци непрекидно није способан за обављање дужности утврђене овим законом;

8) директор поднесе захтев за разрешење.

Одлука управног одбора о разрешењу директора мора бити образложена и објављује се на интернет страници Регулатора.

Сукоб интереса

Члан 22.

На председника и чланове управног одбора Регулатора, сходно се примењују одредбе закона којим се уређују правила о спречавању сукоба интереса при обављању јавних функција.

Директор и чланови управног одбора не смеју, ни директно ни преко трећег физичког или правног лица, имати учешћа као власник удела у правном лицу, акционар (изузимајући акције стечене на основу прописа о бесплатној подели акција), запослени, лице под уговором и сл. у правном лицу које обавља делатност електронских комуникација, поштанских услуга или информационе безбедности.

Писана изјава да не постоје законске сметње за избор директора и чланова управног одбора из става 2. овог члана прилаже се као доказ уз пријаву на јавни конкурс.

Одлучивање Регулатора и правна средства

Члан 23.

Регулатор, у складу са законом, на захтев заинтересоване стране или по службеној дужности, о правима и обавезама оператора и корисника из овог закона, одлучује појединачним управним актом.

На поступак одлучивања о правима и обавезама из става 1. овог члана примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Решење из става 1. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Решавање спорова између оператора

Члан 24.

У случају спора у вези са обавезама из овог закона између оператора пружаоца електронских комуникационих мрежа или услуга, или спора између оператора и других правних лица која имају користи од обавеза пружања услуга приступа и/или међуповезивања на основу овог закона, или између оператора и пружаоца припадајућих средстава, Регулатор на захтев било које од страна у спору, одлучује решењем у спору у најкраћем могућем року, а најкасније у року од четири месеца од дана покретања поступка решавања спора.

Само у изузетним случајевима који се нарочито односе на обимност и комплексност предмета спора, рок из става 1. овог члана може се продужити до 30 дана.

Све стране у спору су у обавези да у потпуности сарађују са Регулатором у циљу решења спора.

Приликом решавања спора, Регулатор одлучује у циљу остваривања циљева и начела из члана 3. овог закона. Свака обавеза, коју Регулатор одређује оператору у сврху решења спора, мора бити заснована на одредбама овог закона.

Образложена одлука Регулатора о решењу спора се доставља свим странама у спору и објављује у складу с одредбама члана 26. овог закона, водећи рачуна о заштити пословне тајне.

Поступак решавања спора из овога члана не искључује право било које стране у спору на покретање судског поступка пред надлежним судом и у том случају се поступак решавања спора пред Регулатором обуставља.

Правилници, одлуке и други општи акти

Члан 25.

Управни одбор доноси правилнике, упутства, одлуке и друге акте којима се на општи начин уређују питања из надлежности Регулатора.

Регулатор је дужан да пре објављивања општих аката из става 1. овог члана прибави од Министарства мишљење о њиховој уставности и законитости, а Министарство да Регулатору достави образложени предлог како да општи акт усагласи са Уставом, законом, другим прописом или општим актом Народне скупштине и Владе, у складу са законом којим се уређује државна управа.

Јавност рада Регулатора

Члан 26.

Рад Регулатора је јаван.

Поред обавезе објављивања донетих аката у складу са законом којим се уређује државна управа, Регулатор је дужан да, у складу са прописима којима се уређује заштита података о личности, заштита тајности података и поштујући пословну тајну, на својој интернет страници, без накнаде, учини јавно доступним донете акте, као и друге потпуне и ажурне податке и информације из свог делокруга, а нарочито:

- 1) прописе за примену овог закона, односно закона којима се уређују поштанске услуге и информациона безбедност, као и друге опште акте;
- 2) записнике са седница и одлуке управног одбора;
- 3) регистре, евиденције и базе података;
- 4) упоредне прегледе квалитета и цена јавно понуђених услуга и друге податке од интереса за заштиту и унапређење интереса потрошача, односно крајњих корисника;
- 5) стручна мишљења, студије и анализе наручене за потребе Регулатора;
- 6) статистичке податке и друге показатеље развоја тржишта електронских комуникација и тржишта поштанских услуга;
- 7) друге податке и информације у вези са радом Регулатора, у складу са законом и прописима донетим на основу њега.

Податке из става 2. тачка б) овог члана Регулатор ажурира и објављује на својој интернет страници на свака три месеца.

Финансијски план Регулатора

Члан 27.

Финансирање Регулатора врши се у складу са финансијским планом.

Финансијским планом утврђују се укупни приходи и расходи Регулатора, укључујући издвајања за средства резерви, као и елементи за одређивање трошкова зарада.

Укупни расходи Регулатора обухваћени финансијским планом не могу бити већи од трошкова потребних за успешно остваривање надлежности Регулатора, док непредвиђени издаци не могу бити већи од 2% планираних расхода.

Финансијски план доноси управни одбор Регулатора, најкасније до 15. новембра текуће године за наредну годину.

На финансијски план сагласност даје Влада.

Финансијски план објављује се на интернет страници Регулатора.

Ако Влада не да сагласност на финансијски план Регулатора из става 4. овог члана пре почетка године за коју се доноси, расходи Регулатора за свако наредно тромесечје, до давања сагласности из става 5. овог члана, неће премашити једну четвртину износа укупно коришћених средстава према финансијском плану из претходне године.

Средства за рад Регулатора

Члан 28.

Средства за рад Регулатора обезбеђују се из прихода које Регулатор оствари од:

- 1) таксе за покривање трошкова управљања нумерацијом и утврђивања годишње накнаде за коришћење нумерације;
- 2) таксе за покривање трошкова управљања радиофреквенцијама и утврђивања годишње накнаде за коришћење радиофреквенција;
- 3) таксе за пружање услуга из своје надлежности, која се плаћа у складу са овим законом;
- 4) средстава које оператори плаћају Регулатору у износу до 0,5% од укупног прихода оствареног од обављања делатности електронских комуникација у претходној календарској години;
- 5) средстава утврђених у складу са законом којим се уређује област поштанских услуга.

Средства за рад Регулатора из става 1. тач. 1) и 2) овог члана износе до 20% утврђеног износа годишње накнаде за коришћење јавних добара из члана 31. овог закона.

Висину и начин плаћања таксе из става 1. тачка 3) овог члана Регулатор утврђује према врсти услуге коју пружа, у складу са овим законом, уз прибављање сагласности министарства надлежног за послове финансија.

Висину и начин плаћања средстава из става 1. тачка 4) овог члана Регулатор утврђује, у складу са овим законом, уз прибављање сагласности Владе.

Средства која представљају разлику прихода и расхода утврђених годишњим финансијским извештајем Регулатора преносе се у наредну годину и користе се, у складу са финансијским планом, уз одговарајуће прилагођавање износа таксе у наредној години.

Финансијски извештаји и ревизија

Члан 29.

Управни одбор доноси годишњи финансијски извештај Регулатора.

Годишњи финансијски извештај Регулатора подлеже ревизији од стране независног овлашћеног ревизора.

Годишњи финансијски извештај Регулатора са извештајем овлашћеног ревизора доставља се Влади.

Финансијски извештаји објављују се у складу са законом којим се уређује област рачуноводства, као и на интернет страници Регулатора.

Финансијско пословање Регулатора подлеже контроли од стране државне ревизорске институције у складу са законом.

Годишњи и периодични извештаји које Регулатор подноси Народној скупштини

Члан 30.

Управни одбор Регулатора подноси Народној скупштини годишњи извештај о раду Регулатора, који нарочито садржи:

- 1) податке о стању тржишта електронских комуникација у Републици Србији;
- 2) податке о испуњавању циљева и задатака утврђених годишњим планом рада Регулатора и донетим одлукама;
- 3) донети финансијски план, финансијске извештаје и извештаје ревизора;
- 4) друге податке од значаја за спровођење овог закона.

Годишњи извештај о раду Регулатора за претходну календарску годину, подноси се најкасније до краја другог тромесечја текуће године, а подаци из става 1. тачка 1) овог члана се истовремено и објављују на интернет страници Регулатора.

Годишњи извештај Регулатор објављује на својој интернет страници.

Накнаде

Члан 31.

Накнада се плаћа, у складу са законом којим се уређују накнаде за коришћење јавних добара, за:

- 1) коришћење нумерације;
- 2) коришћење радиофреквенција.

Обвезник плаћања накнада из става 1. овог члана, основица, висина, начин утврђивања и плаћања, као и друга питања од значаја за утврђивање и плаћање ових накнада, прописани су законом којим се уређују накнаде за коришћење јавних добара.

Накнаде из става 1. тач. 1) и 2) овог члана уплаћују се на посебан наменски рачун Регулатора отворен искључиво за ову намену код Управе за трезор.

IV. ЈАВНЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ

Члан 32.

Регулатор спроводи јавне консултације у поступку доношења акта из своје надлежности, ради прибављања мишљења стручне и шире јавности о утицају предложених мера на тржиште електронских комуникација, тржишта поштанских услуга и информационе безбедности.

Јавне консултације из става 1. овог члана не спроводе се у поступку решавања спорова и доношења акта привременог карактера, којима се одређују хитне мере заштите конкуренције и интереса корисника.

Јавне консултације из става 1. овог члана не трају краће од 30 дана.

Рок из става 3. може трајати 15 дана у случају измена аката које су административног карактера и којима се не мења предмет уређивања акта и не утиче на права и обавезе трећих лица.

Јавне консултације спроводе се ако постоји потреба за трајним регулисањем или додатним продужењем дејства мера одређених актима из става 2. овог члана.

Члан 33.

Регулатор утврђује програм јавне консултације, који садржи податке о предмету и трајању консултације, као и начину за давање мишљења.

Програм јавне консултације објављује се на интернет страници Регулатора, заједно са контакт подацима особе задужене за давање информација о предмету и току јавне консултације.

Мишљења о предмету јавне консултације подносе се у писаном или електронском облику и обавезно садрже име, односно назив и контакт податке подносиоца.

Сви поверљиви подаци који се односе на мишљење дато у оквиру јавне консултације, издвајају се у посебан документ (анекс).

Мишљења поднета у оквиру јавне консултације и ставови Регулатора у вези са поднетим мишљењима објављују се на интернет страници Регулатора, изузев анекса са поверљивим подацима.

V. ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ЕЛЕКТРОНСКИХ КОМУНИКАЦИЈА

Општи услови за обављање делатности

Члан 34.

Пружање електронских комуникационих мрежа и услуга, осим комуникационих услуга између особа које не користе нумерацију, обавља се по режиму општег овлашћења, у складу са општим условима који се могу прописати за све или за одређене врсте електронских комуникационих мрежа и услуга, и не односи се на посебне обавезе које се одређују операторима са ЗТС и операторима универзалног сервиса, у складу са одредбама овог закона.

За поједине врсте електронских комуникационих мрежа и услуга, поред општих услова примењују се и додатни услови у погледу коришћења радиофреквенцијског спектра и нумерације, у складу са одредбама овог закона.

Општи услови из става 1. овог члана односе се на услове у погледу:

- 1) обавештавања Регулатора о отпочињању, промени и окончању делатности електронских комуникација, као и достављања других података и информација у складу са одредбама овог закона;
- 2) плаћања такси утврђених у складу са овим законом и плаћања накнада утврђених у складу са законом којим се уређују накнаде за коришћење јавних добара;
- 3) изградње или постављања, коришћења и одржавања, као и заједничког коришћења електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава, у складу са одредбама овог закона, посебних закона којима се уређују просторно планирање и изградња, прописа којима се уређује област заштите животне средине, као и област заштите културних добара;
- 4) мера за заштиту јавног здравља од електромагнетских поља узрокованих радом електронских комуникационих мрежа, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме, у складу са прописима којима се уређује заштита животне средине;
- 5) обезбеђивања испуњености прописаних стандарда, техничких и других захтева;
- 6) обавеза оператора у вези са међуповезивањем, приступом и обезбеђивањем интероперабилности мрежа и услуга;
- 7) обезбеђивања комуникације између служби за хитне интервенције и надлежних органа и организација, као и за обавештавање јавности у случају природних катастрофа и хаварија;
- 8) обезбеђивања доступности нумерације крајњим корисницима у складу са одредбама овог закона;
- 9) пружања услуга коришћењем радиофреквенција по режиму општег овлашћења;
- 10) обавезе преноса одређеног медијског садржаја, у складу са одредбама овог закона;
- 11) заштите права крајњих корисника у области електронских комуникација у складу са одредбама овог закона;
- 12) услове у погледу обезбеђивања доступности и приступачности услуга универзалног сервиса;
- 13) услове у погледу обезбеђивања доступности услуга за крајње кориснике са инвалидитетом;
- 14) заштите података о личности и приватности у области електронских комуникација, у складу са одредбама овог закона и закона којим се уређује заштита података о личности;
- 15) спровођења превентивних активности за спречавање злоупотреба у области електронских комуникација;
- 16) примене мера за очување безбедности и интегритета јавних комуникационих мрежа и спречавање електромагнетских сметњи између електронских комуникационих мрежа и услуга;
- 17) омогућавања вршења законитог пресретања електронских комуникација и приступа задржаним подацима, у складу са законом којим се уређује законито пресретање и задржавање података.

Регулатор ближе прописује услове из става 3. овог члана и одређује услове који важе за обављање свих или појединих делатности електронских комуникација по режиму општег овлашћења, у зависности од електронске комуникационе мреже или услуге на коју се

односе, водећи рачуна о томе да буду оправдани, довољно одређени, сразмерни и недискриминаторни.

Обавештење о обављању делатности електронских комуникација

Члан 35.

Оператор је дужан да најмање 15 дана пре отпочињања, промене или окончања делатности електронских комуникација, обавести Регулатора о томе у писаном облику.

Обавештење из става 1. овог члана садржи:

- 1) име, односно назив оператора, матични број и ПИБ, адресу, односно седиште, адресу електронске поште, као и контакт податке одговорних лица;
- 2) кратак опис електронских комуникационих мрежа и услуга на које се обавештење односи;
- 3) предвиђени датум почетка, промене или окончања делатности.

Обавештење из става 1. овог члана подноси се на обрасцу чији облик прописује Регулатор.

Регулатор води ажурну евиденцију оператора јавних комуникационих мрежа и услуга (у даљем тексту: евиденција оператора) и чини је доступном на својој интернет страници, као и доставља податке из евиденције оператора на захтев надлежних органа.

На захтев оператора, Регулатор издаје потврду о упису података у евиденцију оператора у року од седам дана од дана пријема захтева.

Упис у евиденцију оператора није услов за отпочињање делатности и остваривање права и обавеза оператора по режиму општег овлашћења из овог закона.

Регулатор брише оператора из евиденције оператора:

- 1) када оператор у писаном облику обавести Регулатора о престанку обављања делатности, даном престанка обављања делатности који је назначен у обавештењу;
- 2) ако оператор не обавља делатност електронских комуникација дуже од шест месеци непрекидно;
- 3) ако је оператор брисан из регистра привредних друштава или другог одговарајућег регистра;
- 4) ако се оператору правноснажном судском пресудом забрани обављање делатности електронских комуникација.

Основна права оператора по режиму општег овлашћења

Члан 36.

Оператор, у складу са овим законом, има право да:

- 1) обавља делатност електронских комуникација;
- 2) тражи право пролаза преко туђе непокретности или право коришћења туђе непокретности (службености);
- 3) користи радиофреквенцијски спектар у вези са пружањем електронских комуникационих мрежа и услуга;

- 4) поднесе захтев за издавање дозволе за коришћење нумерације;
- 5) преговара и договара се о међуповезивању и приступу са другим домаћим и иностраним операторима;
- 6) буде одређен за пружаоца свих или појединих услуга универзалног сервиса, на целој или делу територије Републике Србије.

Обављање делатности преко повезаног привредног друштва или огранка

Члан 37.

Лице које, поред обављања делатности електронских комуникација, обавља и неку другу привредну делатност, дужно је да делатност електронских комуникација обавља преко повезаног привредног друштва или преко огранка образованог у складу са законом којим се уређује правни положај привредних друштава.

Ограничавање и одузимање права

Члан 38.

Права, услови и поступци у вези са општим овлашћењима и правима коришћења радио-фреквенцијског спектра или нумерације или права за изградњу и постављање електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава могу се ограничавати или одузимати само у објективно оправданим случајевима и на пропорционалан и недискриминаторни начин.

Свака намера ограничавања или одузимања права у оквиру општег овлашћења или појединачних права коришћења радио-фреквенцијског спектра или нумерације или права за изградњу и постављање електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава без сагласности носиоца права предмет је јавних консултација у складу са чл. 33 и 34. овог закона.

Достављање података и заштита тајности

Члан 39.

Оператор је дужан да на захтев Регулатора достави све потребне податке и информације који су неопходни ради обављања послова из надлежности Регулатора, а нарочито податке и информације од значаја за:

- 1) стручни надзор и проверу усаглашености поступања оператора са прописаним општим условима за обављање делатности електронских комуникација, посебним обавезама одређеним операторима са ЗТС, операторима универзалног сервиса, условима прописаним дозволама за коришћење нумерације, појединачним дозволама за коришћење радиофреквенција, као и другим обавезама утврђеним овим законом и прописима донетим на основу њега;
- 2) поступање по захтевима за заједничко коришћење, међуповезивање и приступ, као и вођење базе података о капацитетима електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава;

- 3) анализирање тржишта у складу са одредбама овог закона, укључујући и податке са повезаних малопродајних тржишта;
- 4) процењивање утицаја будућег развоја нових мрежа и услуга на очување конкуренције у области електронских комуникација, повезивање крајњих корисника или одређивање географског подручја електронских комуникационих мрежа које омогућавају широкопојасни приступ;
- 5) израду географског прегледа распрострањености широкопојасних мрежа;
- 6) обезбеђивање ефикасног управљања и рационалног коришћења нумерације и радиофреквенцијског спектра, као и вођење база података о коришћењу нумерације и радиофреквенцијског спектра;
- 7) објављивање упоредних прегледа и вођење базе података о ценама и квалитету електронских комуникационих услуга у интересу потрошача;
- 8) решавање спорова између крајњих корисника и оператора;
- 9) решавање спорова између оператора или спорова између оператора и других правних лица која имају користи од услуга приступа и/или међуповезивања, или између оператора и пружаоца припадајућих средстава на основу овог закона;
- 10) процењивање безбедности и интегритета електронских комуникационих мрежа и услуга, укључујући политике безбедности, обезбеђивања континуитета рада и заштите података;
- 11) прикупљање и објављивање статистичких података;
- 12) прикупљање података за потребе сарадње и учествовања у раду међународних институција и стручних тела.

Захтев Регулатора из става 1. овог члана садржи правни основ, предмет и циљ захтева, ниво детаљности затражених података и рок примерен за поступање по захтеву. Затражени подаци морају бити сразмерни сврси због које их Регулатор тражи приликом обављања послова из своје надлежности.

Рок из става 2. овог члана не може бити краћи од 15 дана од дана пријема захтева од стране оператора, осим ако другачије није прописано законом.

Чланови управног одбора, директор Регулатора, запослени у Регулатору, као и друга правна и физичка лица које Регулатор ангажује за обављање одређених послова, дужни су да чувају тајност прикупљених података и информација, који су означени одређеним степеном тајности у складу са законом којим се уређује тајност података, односно који су означени као пословна тајна актом власника податка или уговором, у складу са законом.

Подаци из става 1. тачка 8) овог члана обухватају: име и презиме, адресу крајњег корисника, кориснички број и податке о оствареном саобраћају, као и друге податке који су неопходни за решавање приговора.

Лица из става 4. овог члана дужна су да чувају тајност прикупљених података и информација, без обзира на начин на који су их сазнали, за време и након престанка обављања функције, радног или уговорног односа, до истека рока на који су прикупљени подаци и информације означени одређеним степеном тајности или док се одлуком власника податка не ослободе обавезе чувања тајности.

Подаци и информације који су јавно доступни, који се објављују на основу овог закона, другог прописа или одлуке власника податка, односно које јавност има право да зна у складу са законом којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја, не сматрају се тајним подацима, односно пословним тајнама у смислу овог члана.

На захтев Министарства Регулатор доставља све податке и информације којима располаже, а који су неопходни ради обављања послова из надлежности Министарства.

Регулација услуга роминга у јавним мобилним комуникационим мрежама

Члан 40.

Регулатор може оператору, без спровођења поступка анализе тржишта, решењем одредити цене услуга роминга, цене међународне терминације и друге елементе цена услуга роминга у јавним мобилним комуникационим мрежама, у складу са међународним споразумима.

Регулатор ближе прописује услове пружања регулисаних услуга роминга у јавним мобилним комуникационим мрежама, укључујући правила о примени политике примереног коришћења и методологију за процену одрживости укидања малопродајних цена роминга, као и захтеве транспарентности у вези са пружањем регулисаних услуга роминга, у складу са међународним споразумима.

Отворени приступ интернету

Члан 41.

Пружалац услуге приступа интернету у обавези је да својим крајњим корисницима омогући приступ информацијама и садржају и њихову дистрибуцију, као и употребу апликација, услуга и терминалне опреме по свом избору, независно од локације крајњег корисника или пружаоца услуге приступа интернету, пореклу или одредишту информације, садржаја, апликације или услуге.

Приликом пружања услуге приступа интернету оператор је дужан да са целокупним саобраћајем поступа без дискриминације, на транспарентан начин и без ограничавања или ометања независно од пошиљаоца и примаоца, садржаја којем се приступа или који се дистрибуира, апликацијама или услугама које се употребљавају или пружају, или терминалној опреми која се употребљава.

Обавезе из ст. 1 и 2 овог члана не спречавају пружаоца услуга приступа интернету да спроводи редовне мере за управљање саобраћајем које морају бити транспарентне, недискриминаторне, пропорционалне, ограниченог трајања и не смеју бити засноване на пословним интересима већ на објективним захтевима у вези са техничким квалитетом услуга.

Пружаоци услуга приступа интернету не смеју спроводити додатне мере управљања саобраћајем, осим мера из става 3. овог члана, а нарочито не смеју блокирати, успоравати, мењати, ограничавати, ометати, деградирати или дискриминисати одређене садржаје, апликације или услуге, или одређене њихове категорије, осим уколико је потребно и само онолико дуго колико је неопходно, ради:

1) поштовања националног законодавства, укључујући судске одлуке или одлуке органа јавне власти којима су додељена одговарајућа овлашћења;

2) очувања интегритета и безбедности мреже, услуга које се пружају путем те мреже и терминалне опреме крајњих корисника;

3) ублажавања учинака привременог загушења мреже, под условом да се са истоветним категоријама саобраћаја једнако поступа.

Регулатор ближе прописује обавезе пружалаца услуга приступа интернету везане за отворени приступ интернету и прати усклађеност са прописаним обавезама.

Географски преглед распрострањености широкопојасне мреже

Члан 42.

Регулатор прикупља информације о географској распрострањености широкопојасних мрежа и најмање једном у три године израђује географски преглед области у којима широкопојасна мрежа није доступна и није планирана њена изградња, укључујући и мреже врло високог капацитета.

Географски преглед из става 1. овог члана може се користити нарочито за:

- 1) намену јавних средстава за изградњу електронских комуникационих мрежа;
- 2) израду националних планова за развој широкопојасне мреже, посебно за подручја у којима широкопојасна мрежа није доступна;
- 3) дефинисање обавеза покривања повезаних са правима коришћења радио-фреквенцијског спектра;
- 4) проверу доступности услуга обухваћених обавезом пружања услуга универзалног сервиса.

Географски преглед укључује тренутну географску распрострањеност широкопојасних мрежа и може обухватати планове будућег развоја, унапређења или проширења широкопојасних мрежа, укључујући и мреже врло високог капацитета, у складу са националним плановима и програмима за развој широкопојасних мрежа. У ту сврху Регулатор тражи од оператора и органа јавне власти информације о тренутној географској распорострањености широкопојасне мреже и плановима будућег развоја за период који утврди Регулатор.

Регулатор утврђује географско подручје на коме широкопојасна мрежа није доступна нити се планира њена изградња, унапређење или проширење и информације о утврђеним географским подручјима објављује на својој интернет страници.

На основу информација из става 4. овог члана Регулатор позива операторе и органе јавне власти да се изјасне о намери изградње, унапређења или проширења широкопојасне мреже, укључујући и мреже врло високог капацитета у том подручју.

Након прикупљања изјава о намери из става 5. овог члана Регулатор је дужан да информисе све заинтересовани операторе или органе јавне власти да ли је на утврђеном географском подручју доступна широкопојасна мрежа и да ли се планира њена изградња, унапређење или проширење.

Регулатор ближе прописује начин прикупљања информација, поступак израде и садржину географског прегледа распрострањености широкопојасне мреже и начин прикупљања изјава о намери из става 5. овог члана.

Регулатор на својој интернет страници објављује податке из географског прегледа, који нису означени као поверљиви.

У поступку прикупљања информација из става 1. овог члана Регулатор сарађује са органом надлежним за послове државног премера и катастра који је дужан да на захтев Регулатора достави тражене информације.

VI. ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИОНЕ МРЕЖЕ, ПРИПАДАЈУЋА СРЕДСТВА, ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ОПРЕМА И РАДИО ОПРЕМА

Планирање, пројектовање, изградња или постављање, коришћење и одржавање електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава

Члан 43.

Електронске комуникационе мреже и припадајућа средства се планирају, пројектују, граде или постављају, користе и одржавају:

- 1) у складу са важећим стандардима и/или техничким спецификацијама прописаним одговарајућим техничким прописом;
- 2) у складу са законом којим се уређује просторно планирање и изградња, прописима којима се уређује област заштите животне средине, као и област заштите културних добара;
- 3) тако да се не изазивају сметње у раду других електронских комуникационих мрежа, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме.

Електронске комуникационе мреже и припадајућа средства се могу планирати и пројектовати у складу са савременим технологијама рачунарства у облаку, односно као софтверски дефинисане.

Технички захтеви за електронске комуникационе мреже, припадајућа средства и електронску комуникациону опрему

Члан 44.

Регулатор ближе прописује техничке захтеве и упутства за поједине врсте електронских комуникационих мрежа, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме, односно услове за обављање делатности електронских комуникација, осим техничких захтева из чл. 45. до 48. овог закона.

Технички захтеви за изградњу пословних и стамбених објеката

Члан 45.

Приликом изградње пословних и стамбених објеката, инвеститори су дужни да изграде кабловску канализацију до границе грађевинске парцеле, као и пратећу инфраструктуру потребну за постављање електронских комуникационих мрежа, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме до просторија крајњег корисника, у складу са прописаним техничким и другим захтевима.

Министарство, на предлог Регулатора, уз претходно прибављено мишљење министарства надлежног за послове просторног планирања и заштите животне средине, ближе прописује техничке и друге захтеве из става 1. овог члана.

Технички захтеви за радио опрему и телекомуникациону терминалну опрему

Члан 46.

Министарство, на предлог Регулатора, ближе прописује захтеве који се односе на радио опрему, а нарочито категорије или класе радио опреме, усаглашеност комбинација радио опреме и софтвера, једнакост радио интерфејса, регистрацију радио опреме, оцењивање усаглашености радио опреме, као и друге захтеве и услове у вези са испоруком на тржишту и стављањем у употребу радио опреме у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

Ако је прописом из става 1. овог члана, којим се уређује оцењивање усаглашености радио-опреме, утврђено да оцењивање усаглашености спроводи тело за оцењивање усаглашености, Министарство именује то тело у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

Регулатор може бити именован као тело за оцењивање усаглашености у складу са законом.

Оператори пружаоци електронских комуникационих мрежа дужни су да јавно објављују тачне и одговарајуће техничке спецификације интерфејса својих електронских комуникационих мрежа и то пре него што електронске комуникационе услуге, које се пружају путем тих интерфејса, постану јавно доступне и да редовно објављују измене тих техничких спецификација интерфејса.

Регулатор ближе прописује начин достављања података о интерфејсима електронских комуникационих мрежа.

Подаци о интерфејсима електронских комуникационих мрежа су јавно доступни на интернет страници Регулатора и редовно се ажурирају.

Заштитни појас

Члан 47.

У близини одређених врста електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава, утврђује се заштитни појас у коме није дозвољена изградња и постављање објеката, као ни извођење радова који могу да угрозе функционисање електронских комуникација.

Ако је изменом планског документа угрожено функционисање електронских комуникација у заштитном појасу из става 1. овог члана, тим изменама утврђује се нови заштитни појас који ће омогућити несметано одвијање електронских комуникација.

Министарство, на предлог Регулатора, уз претходно прибављено мишљење министарства надлежног за послове просторног планирања и заштите животне средине, ближе прописује захтеве за утврђивање заштитног појаса, у зависности од врсте електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава на које се заштитни појас односи, као и начин извођења радова у близини електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава, нарочито у погледу њихове заштите од оштећења или сметњи.

Заштитне зоне и радио-коридори

Члан 48.

У заштитној зони електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава, одређених радио-центра и радио-станица, као и дуж трасе радио-коридора, није дозвољена изградња или постављање објеката, извођење радова, садња садница, као ни постављање препрека који могу да угрозе функционисање електронских комуникација, умање квалитет рада, ометају и прекидају рад радио-центра, односно радио-станице или стварају штетне сметње.

Планским документом утврђују се заштитне зоне и слободни правци за улаз и излаз радио-релејних веза (радио-коридори).

Ако је изменом планског документа угрожено функционисање електронских комуникација у заштитним зонама и радио-коридорима из става 1. овог члана, тим изменама утврђују се нове заштитне зоне и трасе радио-коридора које ће омогућити несметано одвијање електронских комуникација.

Министарство, на предлог Регулатора, уз претходно прибављено мишљење министарства надлежног за послове просторног планирања и заштите животне средине, ближе прописује захтеве који се односе на утврђивање заштитних зона и радио-коридора из става 1. овог члана, као и обавезе инвеститора радова или изградње објекта.

Електромагнетска компатибилност

Члан 49.

Електронска комуникациона мрежа, припадајућа средства, електронска комуникациона опрема, радио опрема и терминална опрема не смеју проузроковати недозвољене електромагнетске сметње, које могу штетно утицати на рад других електронских и осталих уређаја и постројења у њиховој близини, у складу са захтевима утврђеним посебним прописом.

Електронска комуникациона мрежа, припадајућа средства, електронска комуникациона опрема, радио опрема и терминална опрема морају имати одговарајућу имуност на електромагнетске сметње, како би у њиховом присуству и даље функционисали без недозвољених деградација својих карактеристика, у складу са захтевима утврђеним посебним прописом.

Мерење нивоа електромагнетског поља

Члан 50

Регулатор мери ниво електромагнетског поља за електронске комуникационе мреже, припадајућа средства, електронску комуникациону опрему, радио опрему и терминалну опрему.

Уколико се приликом мерења из става 1. овог члана утврди да постоји прекорачење граничних нивоа утврђених посебним прописима, Регулатор је дужан да то пријави надлежној инспекцији.

VII. ПРАВО СЛУЖБЕНОСТИ И ЗАЈЕДНИЧКО КОРИШЋЕЊЕ

Јавни интерес за експропријацију

Члан 51.

Ради изградње и постављања електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава може се утврдити јавни интерес за експропријацију непокретности, у складу са законом којим се уређује експропријација.

Право службености

Члан 52.

Оператор, као и лице које искључиво за сопствене потребе гради или поставља електронску комуникациону мрежу и припадајућа средства, има право да захтева право пролаза преко туђе непокретности или право коришћења туђе непокретности (службености), када је то неопходно ради изградње, постављања и коришћења електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава.

Оператор, као и лице које искључиво за сопствене потребе гради или поставља електронску комуникациону мрежу и припадајућа средства, и власник, ималац права располагања односно коришћења непокретности, закључују уговор којим се ближе уређује начин вршења службености, као и постојање и висина накнаде за заснивање права службености.

Уговором из става 2. овог члана мора се обезбедити могућност заједничког коришћења непокретности на којој је установљено право службености, у складу са законом.

Ако лица из става 2. овог члана не постигну споразум о праву службености, установљавање права службености регулише се у складу са законом.

Заснивање права службености на непокретности у јавној својини

Члан 53.

Када се службеност заснива на непокретности у јавној својини, ако законом којим се уређује јавна својина није другачије уређено, орган јавне власти који одлучује о закључивању уговора, дужан је да услове за стицање права службености одреди на недискриминаторан начин и јавно их објави, као и да одлуку о закључењу уговора донесе без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана подношења захтева за закључење уговора.

Орган јавне власти који одлучује о закључивању уговора, у обавези је да активности које се односе на одлучивање о закључивању уговора функционално раздвоји од активности које се односе на вршење власничких и управљачких права у привредном друштву које обавља делатност електронских комуникација.

Заједничко коришћење

Члан 54.

Оператор има право да захтева заједничко коришћење (укључујући и физичку колокацију) елемената мреже и припадајућих средстава другог оператора или трећег лица, као и непокретности за чије коришћење је други оператор или треће лице засновало право службености или непокретности која је прибављена у поступку експропријације када нову електронску комуникациону мрежу и припадајућа средства није могуће изградити или поставити без штетних последица по животну средину, јавну безбедност, реализацију просторних планова или очување културних добара.

Регулатор ближе прописује начин и услове приступа и заједничког коришћења средстава или имовине или елементата мреже и припадајућих средстава, укључујући земљиште, зграде или улазе у зграде, кабловску канализацију, водове у зградама, антене, торњеве и друге потпорне објекте, стубове, проводне цеви и канале, шахтове и разводне ормаре.

Колокација или заједничко коришћење елементата мреже и припадајућих средстава могу се утврдити само након спровођења поступка јавних консултација у складу са чл. 33 и 34. овог закона и само у одређеним подручјима где је такво заједничко коришћење потребно ради остваривања циљева из става 1. овог члана.

Оператор закључује уговор са другим оператором или трећим лицем, имаоцем права располагања, односно коришћења елемената мреже, припадајућих средстава и других непокретности, којим се ближе уређују међусобна права и обавезе у погледу заједничког коришћења, укључујући и расподелу трошкова, узимајући у обзир претходна улагања, подстицање даљих улагања и могућност повраћаја улагања по разумној стопи с обзиром на повезане ризике.

Ако уговор из става 4. овог члана не буде закључен у року од 60 дана од дана подношења захтева за закључење уговора, Регулатор је овлашћен да, када су испуњени услови из става 1. овог члана, на захтев заинтересоване стране или по службеној дужности, донесе решење којим се утврђује заједничко коришћење, укључујући и расподелу трошкова, узимајући у обзир претходна улагања, подстицање даљих улагања и могућност повраћаја улагања по разумној стопи с обзиром на повезане ризике.

Регулатор врши овлашћење из става 5. овог члана у складу са начелима објективности, транспарентности, сразмерности и недискриминације.

Симетричне обавезе приступа

Члан 55.

Регулатор може, на разуман захтев, пружаоцима електронских комуникационих мрежа или власницима инсталација и каблова, односно припадајућих средстава, који нису пружаоци услуга електронских комуникационих мрежа утврдити обавезу омогућавања приступа кабловима и кабловској инсталацији, као и припадајућим средствима унутар зграда или до прве разделне тачке, када је та тачка смештена изван зграде, као и обавезу објављивања одређених податка, недискриминаторног поступања као и начин расподеле трошкова приступа узимајући у обзир повезане ризике.

Обавезе из става 1. овог члана се одређују када су економске и физичке баријере за репликацију наведених мрежних елемената високе и трајне.

Регулатор може, под поштеним и разумним условима, проширити обавезу приступа након прве разделне тачке до тачке коју утврђује као најближу крајњим корисницима, на којој се може сместити довољан број прикључака крајњих корисника како би била комерцијално одржива за операторе који захтевају приступ, уколико закључи да се обавезама прописанима у ставу 1. овог члана не отклањају у значајној мери високе и трајне баријере за репликацију мреже или елемената мреже и којима се ограничава конкуренција на штету крајњих корисника. Регулатор може прописати обавезе приступа активним или виртуелним мрежним елементима, уколико је то технички изводљиво или економски оправдано.

Регулатор не може одредити обавезе из става 3. овог члана када:

1) оператор који пружа само велепродајне услуге омогући приступ мрежи врло високог капацитета, која није финансирана јавним средствима, другом оператору, чиме се омогућава одржив и сличан алтернативни начин приступа до крајњих корисника под поштеним, недискриминаторним и разумним условима;

2) оператор омогућава приступ мрежи врло високог капацитета под поштеним, недискриминаторним и разумним условима пословања; или

3) одређивање обавеза угрожава економску или финансијску одрживост постављања нове мреже врло високог капацитета.

Регулатор ближе прописује услове приступа до прве или након прве разделне тачке, начин расподеле трошкова, које мреже врло високог капацитета се сматрају новим, и које економске или физичке баријере за репликацију мрежних елемената се сматрају високим и трајним.

Подаци о електронској комуникационој мрежи и припадајућим средствима

Члан 56.

Регулатор у сарадњи са органом надлежним за послове државног премера и катастра, води ажурну базу података о врсти, географској локацији и расположивости свих капацитета електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава у складу са стандардима прописаним законима и подзаконским актима којима се уређује област метаподатака, интероперабилност, мрежни сервиси, приступ скуповима и сервисима података.

База података из става 1. овог члана доступна је на интернет страници Регулатора, водећи рачуна о поверљивости података.

Регулатор, у сарадњи са органом надлежним за послове државног премера и катастра, ближе уређује начин прикупљања података, одржавања, приступа и коришћења базе података из става 1. овог члана.

VIII. МЕЂУПОВЕЗИВАЊЕ И ПРИСТУП

Члан 57.

Оператор има право да, у складу са одредбама овог закона, оствари међуповезивање и интероперабилност са другим оператором, као и приступ елементима мреже и

припадајућим средствима другог оператора, ради пружања електронских комуникационих услуга корисницима.

Оператор који прими захтев за међуповезивање, односно приступ, дужан је да ступи у преговоре о условима међуповезивања, односно приступа, са оператором који је поднео захтев.

Оператор пружалац комуникационих услуга између особа које не користе нумерацију у обавези је да обезбеди интероперабилност својих услуга када има значајан удео на тржишту у погледу територијалне покривености и броја корисника.

Технички и комерцијални услови међуповезивања, односно приступа, на националном и међународном нивоу, уређују се уговором између оператора.

Оператори су дужни да у року од 30 дана од дана закључења уговора пријаве Регулатору уговор о међуповезивању на националном и међународном нивоу из става 4. овог члана.

Регулатор води евиденцију уговора о међуповезивању на националном и међународном нивоу.

Оператор је дужан да чува поверљивост информација прибављених пре, током или након преговора или закључења уговора о међуповезивању, односно приступу, као и да их користи само за сврхе ради којих су дате.

Ако оператори електронских комуникација не постигну договор у вези са међуповезивањем, односно приступом, у року од 60 дана од дана почетка преговора, и када је то неопходно ради заштите интереса крајњих корисника, или обезбеђивања интероперабилности електронских комуникационих мрежа и услуга, Регулатор, на захтев заинтересоване стране или по службеној дужности, доноси решење којим се утврђује међуповезивање, односно приступ, укључујући техничке и комерцијалне услове.

Регулатор ће ближе уредити садржину и начин пријаве уговора о међуповезивању на међународном нивоу.

Регулатор врши овлашћење из става 8. овог члана у складу са начелима објективности, транспарентности, сразмерности и недискриминације.

Посебни случајеви међуповезивања електронских комуникационих мрежа за посебне намене и јавних комуникационих мрежа

Члан 58.

Регулатор, на захтев органа одбране, безбедности и служби за хитне интервенције, може решењем обавезати оператора да, у оквирима постојећих техничких могућности, приоритетно обезбеди међуповезивање са електронском комуникационом мрежом за посебне намене на период не дужи од 14 дана, без накнаде, у случају када на одређеном подручју не постоје одговарајући капацитети електронске комуникационе мреже за посебне намене, односно када их због разлога хитности или непредвидивости није било могуће благовремено предвидети и реализовати, а међуповезивање је неопходно ради вршења законом прописаних послова органа одбране, безбедности и служби за хитне интервенције.

Решењем из става 1. овог члана утврђују се технички услови за међуповезивање.

IX. УНИВЕРЗАЛНИ СЕРВИС

Услуге универзалног сервиса

Члан 59.

Услуге универзалног сервиса су:

- 1) одговарајући широкопојасни приступ интернету и приступ говорној комуникационој услузи по приступачним ценама, на фиксној локацији;
- 2) бесплатно упућивање позива службама за хитне интервенције;
- 3) посебне мере које особама са инвалидитетом и социјално угроженим потрошачима осигуравају једнаке могућности за приступ говорној комуникационој услузи, укључујући упућивање позива службама за хитне интервенције.

Услуге универзалног сервиса пружају се на технолошки неутралној основи, са одговарајућим протоком и квалитетом, по приступачним ценама и на начин да социјално угрожени потрошачи и особе са инвалидитетом нису спречени да користе те услуге.

Обим услуга универзалног сервиса може се проширити како би се омогућио, по приступачним ценама, широкопојасни приступ интернету и приступ говорној комуникационој услузи који се не пружају на фиксној локацији.

На захтев потрошача, услуга универзалног сервиса може обухватити само приступ говорној комуникационој услузи. Потрошач није у обавези да плаћа за додатне могућности или услуге које нису потребне или се не захтевају.

Министарство, на предлог Регулатора, ближе прописује минимални скуп услуга који одговарајући широкопојасни приступ интернету треба да омогући, као и проток неопходан за пружање минималног скупа услуга, географску покривеност и квалитет пружања услуга универзалног сервиса, као и захтеве у погледу обезбеђивања једнаких могућности за коришћење услуга особама са инвалидитетом, узимајући у обзир степен развијености јавних комуникационих мрежа и расположивост јавно доступних електронских комуникационих услуга у Републици Србији.

Одредбе овог члана односе се и на крајње кориснике микропредузећа, мала и средња предузећа и непрофитне организације.

Одређивање пружалаца услуга универзалног сервиса

Члан 60.

Обавеза пружања услуга универзалног сервиса прописује се када се на основу резултата географског прегледа распрострањености широкопојасних мрежа, уколико су доступни, и других доказа утврди да се доступност основних услуга универзалног сервиса не може омогућити у уобичајеним комерцијалним околностима или путем других инструмената јавне политике.

Регулатор одређује једног или више оператора са обавезом пружања основних услуга универзалног сервиса, на делу или целој територији Републике Србије, водећи рачуна да услуге универзалног сервиса буду доступне свим крајњим корисницима на територији Републике Србије, независно од географске локације.

Оператори из става 2. овог члана одређују се на објективан, јаван и недискриминаторан начин, тако да се обезбеди ефикасност и економичност у пружању услуга универзалног сервиса, односно тако да обим утврђених обавеза не представља прекомерно оптерећење за операторе.

Оператори из става 2. овог члана дужни су да учине јавно доступним ажурне податке о својим понудама услуга универзалног сервиса, укључујући нарочито податке о географској доступности, ценама, условима приступа и коришћења (укључујући ограничења) и о квалитету.

Регулатор ближе уређује ниво детаљности и начин објављивања података из става 4. овог члана.

Регулатор проверава поступање оператора из става 2. овог члана у вези са прописаним обавезама и анализира пружање услуга универзалног сервиса у Републици Србији, укључујући квалитет и цене пружања тих услуга.

Регулатор врши анализу из става 7. овог члана најмање једном током периода од три године почев од дана доношења акта из става 2. овог члана, те сходно утврђеном стању одлучује у вези са обавезама оператора из става 2. овог члана, као и предлагањем измена акта из члана 59. став 5. овог закона. Извршена анализа из става 7. овог члана објављује се на интернет страници Регулатора.

Приступачност услуга универзалног сервиса

Члан 61.

Регулатор анализира малопродајне цене услуга универзалног сервиса које се пружају на комерцијалној основи, нарочито узимајући у обзир просечне приходе становника Републике Србије и може да наложи оператору прилагођавање цена основних услуга универзалног сервиса на фиксној локацији како би се обезбедила њихова ценовна приступачност за социјално угрожене категорије потрошача.

Изузетно, уколико мере из става 1. овог члана представљају значајно оптерећење операторима, Регулатор је овлашћен да оператору из члана 60. став 2. овог закона наложи прилагођавање понуђених цена основних услуга универзалног сервиса, на начин који је јаван и недискриминаторан, ако процени да је то у интересу обезбеђивања приступачности за социјално угрожене потрошаче.

Отуђење мреже за приступ

Члан 62.

Оператор из члана 60. став 2. има обавезу да у року од 60 дана обавести Регулатора о намери отуђења своје мреже за приступ, у целини или значајном делу, ради процене ефеката отуђења на пружање услуга универзалног сервиса.

Регулатор ће оператору у случају из става 1. овог члана након извршене процене, одредити, изменити или укинути одређене обавезе које произлазе из обавезе пружања услуга универзалног сервиса.

Утврђивање прекомерних трошкова пружања услуга универзалног сервиса

Члан 63.

Оператори који су одређени за пружаоце услуга универзалног сервиса дужни су да Регулатору доставе извештај о пружању услуга универзалног сервиса, најкасније до краја другог тромесечја текуће године за претходну годину.

Извештај из става 1. овог члана може да садржи захтев за надокнаду прекомерних трошкова пружања услуга универзалног сервиса (у даљем тексту: прекомерни трошкови), уз документовање трошкова који представљају прекомерно оптерећење.

Регулатор ближе уређује начин документовања прекомерних трошкова и мерила за остваривање права на надокнаду прекомерних трошкова.

Регулатор, у року од три месеца од дана пријема захтева оператора из става 2. овог члана и документације у складу са актом из става 3. овог члана, доноси решење којим утврђује износ прекомерних трошкова.

Начин обезбеђивања средстава за надокнаду прекомерних трошкова

Члан 64.

Средства за надокнаду прекомерних трошкова обезбеђују се из јавних средстава и/или средстава која оператори уплаћују на име финансирања универзалног сервиса, на посебан рачун који се води код Регулатора.

Влада, на предлог Министарства, одређује износ средстава за надокнаду прекомерних трошкова из јавних средстава.

Средства за надокнаду прекомерних трошкова која се не обезбеде из јавних средстава надокнађују се из средстава која оператори уплаћују на име финансирања универзалног сервиса.

Регулатор решењем утврђује висину средстава која оператори плаћају на име финансирања универзалног сервиса у претходном обрачунском периоду, на начин којим се најмање нарушавају односи на тржишту и сразмерно уделу оператора према оствареним приходима на тржишту.

Х. ТРЖИШТА ПОДЛОЖНА ПРЕТХОДНОЈ РЕГУЛАЦИЈИ И ОБАВЕЗЕ ОПЕРАТОРА СА ЗНАЧАЈНОМ ТРЖИШНОМ СНАГОМ

Одређивање тржишта подложних претходној регулацији

Члан 65.

Претходној регулацији, у складу са одредбама овог закона, подлеже тржиште на коме постоје високе структурне, регулаторне и друге трајније препреке које онемогућавају улазак нових конкурената, на коме није могуће обезбедити развој делотворне конкуренције, укључујући и конкуренцију у погледу инфраструктуре, без претходне регулације и на коме се уочени недостаци не могу отклонити само применом прописа о заштити конкуренције (у даљем тексту: релевантно тржиште).

Регулатор одређује релевантна тржишта уз примену одговарајућих препорука Европске уније о тржиштима подложним претходној регулацији, узимајући у обзир националне специфичности, а нарочито релевантна географска тржишта и степен конкуренције у погледу инфраструктуре на њима, као и резултате географског прегледа распрострањености широкопојасних мрежа, ако су доступни.

Анализа релевантних тржишта

Члан 66.

Регулатор најмање једном у пет година врши анализу постојећих релевантних тржишта (у даљем тексту: анализа тржишта), а најмање једном у три године анализу нових тржишта, узимајући у највећој могућој мери у обзир одговарајуће смернице Европске уније о анализи тржишта и утврђивању значајне тржишне снаге.

Приликом спровођења анализе тржишта Регулатор узима у обзир следеће околности:

1) развој тржишта у наредном периоду и вероватноћу да ће се релевантно тржиште кретати у правцу развоја делотворне конкуренције;

2) сва значајна ограничења конкуренције на veleпродајном и малопродајном нивоу без обзира да ли су разлози за таква ограничења електронске комуникационе мреже, електронске комуникационе услуге или друге врсте услуга које су за крајњег корисника упоредиве, без обзира да ли су таква ограничења део релевантног тржишта;

3) остале регулаторне мере које утичу на релевантно тржиште или повезано малопродајно тржиште, укључујући и обавезе из чл. 54. и 55. овог закона;

4) регулацију осталих релевантних тржишта у складу са овим законом.

У поступку анализе тржишта Регулатор сарађује са органом надлежним за заштиту конкуренције.

Регулатор спроводи јавне консултације у поступку доношења извештаја о анализи тржишта у складу са чл. 32. и 33. овог закона.

Извештај о анализи тржишта Регулатор објављује на својој интернет страници.

Критеријуми за одређивање оператора са значајном тржишном снагом

Члан 67.

Оператор има значајну тржишну снагу на релевантном тржишту, ако сам или заједно са другим операторима има доминантан положај, односно положај који му омогућава да се у значајној мери понаша независно од конкурената, својих корисника и коначно потрошача.

Приликом утврђивања појединачне значајне тржишне снаге нарочито се узимају у обзир:

1) препреке за улазак на тржиште;

2) постојање препрека за ширење;

3) апсолутна и релативна величина оператора;

4) контрола над инфраструктуром чији се обим не може лако реплицирати;

- 5) технолошке и комерцијалне предности оператора које му омогућавају надмоћан положај на тржишту;
- 6) недостатак или низак ниво преговарачке моћи купаца;
- 7) лак или повлашћен приступ тржиштима капитала, односно финансијским ресурсима;
- 8) степен диверсификације производа или услуга (нпр. повезани производи или услуге);
- 9) економија обима;
- 10) економија опсега;
- 11) директни и индиректни ефекти мрежних екстерналија;
- 12) степен вертикалне интеграције;
- 13) високи степен развоја дистрибутивне и продајне мреже;
- 14) закључивање дугорочних и одрживих уговора о приступу;
- 15) учествовање у уговорним односима са другим учесницима на тржишту који би могли довести до спречавања уласка на тржиште;
- 16) недостатак потенцијалне конкуренције.

Заједничку значајну тржишну снагу имају два или више оператора, који могу бити међусобно правно и економски независни, али који, са економске тачке гледишта, имају заједнички интерес, односно који су усвојили заједничку политику усклађеног антиконкурентског понашања на тржишту.

Постојање споразума између оператора или других правних, структурних или економских веза није нужно за утврђивање заједничке значајне тржишне снаге, већ се она може заснивати на другим облицима повезивања, односно на прећутном усклађеном заједничком деловању и зависи од економске процене, а нарочито од процене структуре тржишта.

Приликом утврђивања заједничке тржишне снаге нарочито се узима у обзир:

- 1) степен концентрације тржишта;
- 2) сличност тржишних удела;
- 3) ниска еластичност тражње;
- 4) стагнација или умерени раст тражње;
- 5) хомогеност производа;
- 6) сличност структуре трошкова и комерцијалних понуда;
- 7) вертикална интеграција уз удружено ускраћивање приступа;
- 8) распрострањеност инфраструктуре;
- 9) високе правне или економске препреке за улазак на тржиште;
- 10) недостатак преговарачке моћи купаца;
- 11) непостојање потенцијалне конкуренције;
- 12) постојање осталих различитих неформалних и других веза између оператора.

Приликом утврђивања значајне тржишне снаге оператора на одређеном тржишту може се утврдити његова значајна тржишна снага и на уско повезаном тржишту, ако су везе између ових тржишта такве да се снага са једног тржишта може пренети на уско повезано тржиште на начин који учвршћује тржишну снагу оператора.

Одређивање оператора са значајном тржишном снагом

Члан 68.

Када Регулатор, на основу претходно спроведене анализе тржишта, утврди непостојање делотворне конкуренције на релевантном тржишту (као и на уско повезаном тржишту), решењем одређује оператора који, појединачно или заједно са другим операторима, на том тржишту има значајну тржишну снагу.

Решењем из става 1. овог члана Регулатор одређује оператору са ЗТС најмање једну обавезу из члана 69. овог закона и обавезе из чл. 76-82. овог закона водећи рачуна о врсти и природи утврђених недостатака на тржишту, претходним улагањима, подстицању даљих улагања и могућности за повраћај улагања по разумној стопи с обзиром на повезане ризике.

У поступку доношења решења из става 1. овог члана Регулатор позива све заинтересоване стране да дају мишљења од значаја за одређивање обавеза оператора са ЗТС и по потреби тражи мишљење органа надлежног за заштиту конкуренције.

Регулатор прати примену обавеза одређених оператору са ЗТС и по службеној дужности преиспитује донето решење најмање једном током периода анализе тржишта из члана 66. став 1. овог закона, те сходно утврђеном стању одлучује у вези са обавезама оператора са ЗТС.

Када Регулатор, на основу претходно спроведене анализе тржишта, утврди да постоји делотворна конкуренција на релевантном тржишту и донесе акт о одређивању релевантних тржишта у коме није одређено да претходној регулацији подлеже тржиште на коме је оператор проглашен за оператора са ЗТС, дужна је да укине решење из става 1. овог члана, и да о томе обавести оператора.

Регулатор треба да омогући одговарајући рок за обавештавање свих страна на које се укидање регулаторних обавеза односи и којим се обезбеђује одржив прелазак за кориснике тих обавеза и крајње кориснике, могућност избора за крајње кориснике, водећи рачуна да се регулаторне обавезе не задржавају дуже него што је потребно. Регулатор може утврдити посебне услове и рокове за обавештавање у вези са постојећим уговорима о приступу и међуповезивању.

Обавезе оператора са значајном тржишном снагом

Члан 69.

Решењем којим се одређује оператор са ЗТС, могу се одредити обавезе:

- 1) објављивања одређених података;
- 2) недискриминаторног поступања;
- 3) рачуноводственог раздвајања;
- 4) приступ грађевинској инфраструктури;
- 5) омогућавања приступа и коришћења елемената мреже и припадајућих средстава;
- 6) контроле цена и примене трошковног рачуноводства;
- 7) пружања малопродајних услуга под одређеним условима.

Обавезе из става 1. овог члана треба да буду сразмерне, оправдане и засноване на анализи тржишта.

Регулатор прати стање и промене на тржишту, нарочито у вези са комерцијалним уговорима између оператора, укључујући и уговоре о заједничком улагању који утичу на стање конкуренције на тржишту.

Уколико промене из става 3. овог члана не захтевају нови поступак анализе тржишта, Регулатор без одлагања процењује да ли је потребно преиспитати обавезе које су одређене оператору са ЗТС.

У поступку укидања или утврђивања нових обавеза из става 4. овог члана, Регулатор спроводи јавне консултације у складу са чл. 32. и 33. овог закона.

Обавеза објављивања одређених података

Члан 70.

Обавеза објављивања одређених података односи се посебно на рачуноводствене податке, техничке спецификације, карактеристике мреже и очекивани развој, услове понуде и коришћења (укључујући ограничења, која се нарочито односе на замену инфраструктуре), рокове важења понуде и цене, у вези са услугама међуповезивања и приступа.

Оператор са ЗТС коме је одређена обавеза недискриминаторног поступања из члана 71. овог закона, дужан је да, на захтев Регулатора, у року од 60 дана од дана пријема захтева, сачини и објави стандардну понуду за међуповезивање и приступ.

Оператор са ЗТС коме је одређена обавеза омогућавања приступа и коришћења елемената мреже и припадајућих средстава из члана 74. овог закона, дужан је да, на захтев Регулатора, у року од 60 дана од дана пријема захтева, сачини и објави стандардну понуду за приступ.

Стандардна понуда из ст. 2. и 3. овог члана сачињава се у складу са потребама тржишта и садржи опис, техничке и комерцијалне услове за међуповезивање (интерконекију), приступ елементима мреже и припадајућим средствима и рашчлањени приступ локалној петљи.

Стандардна понуда мора бити рашчлањена на појединачне компоненте у мери која омогућава заинтересованом оператору избор одређене компоненте понуде, без обавезе да прихвати друге компоненте понуде, које му нису потребне ради пружања услуге која је предмет међуповезивања, односно приступа.

Регулатор ближе прописује минимални садржај, ниво детаљности и начин објављивања стандардне понуде из ст. 2. и 3. овог члана.

Ако оператор не поступи по захтеву Регулатора из ст. 2. и 3. овог члана или ако Регулатор утврди да стандардна понуда није сачињена у складу са актом из става 6. овог члана, Регулатор доноси и објављује стандардну понуду за међуповезивање и приступ.

Обавеза недискриминаторног поступања

Члан 71.

Обавеза недискриминаторног поступања односи се на једнако поступање оператора са ЗТС приликом пружања услуга међуповезивања и приступа у упоредивим околностима.

Оператор са ЗТС је дужан да, у складу са обавезом из става 1. овог члана, другим операторима пружа услуге и информације под једнаким условима и са истим квалитетом као што то чини за сопствене потребе, односно за потребе повезаних лица или партнера.

Регулатор може прописати оператору са ЗТС обавезу обезбеђивања приступа другим операторима, укључујући и за сопствене потребе, уз исте рокове и услове, укључујући и услове у погледу цена и нивоа услуга и користећи исте системе и процесе како би се обезбедила једнакост приступа.

Обавеза рачуноводственог раздвајања

Члан 72.

Обавеза рачуноводственог раздвајања односи се на одвојено рачуноводствено праћење пословних активности оператора са ЗТС у вези са пружањем услуга међуповезивања и приступа.

Начин примене одвојеног рачуноводства ближе се одређује решењем о одређивању оператора са ЗТС.

Регулатор је овлашћен да од оператора са ЗТС, као и његових повезаних лица, захтева да објаве своје велепродајне и интерне трансферне цене, нарочито ради испуњавања обавезе недискриминаторног поступања и спречавања неоправданог унакрсног субвенционисања.

Регулатор је овлашћен да, нарочито ради провере испуњавања обавеза објављивања одређених података и недискриминаторног поступања, тражи од оператора увид у закључене уговоре, рачуноводствене податке, укључујући податке о приходима оствареним на тржишту, као и да те податке објави, ако би се тиме допринело развоју делотворне конкуренције, водећи рачуна да битно не угрози пословање оператора.

Регулатор ближе уређује примену одвојених рачуна и извештавање од стране оператора са ЗТС.

Обавеза приступа грађевинској инфраструктури

Члан 73.

Обавеза приступа грађевинској инфраструктури оператора са ЗТС односи се на омогућавање другим операторима да, на оправдан захтев, остваре приступ и користе грађевинску инфраструктуру, укључујући, али не ограничавајући се на, зграде или улазе у зграде, кабловску канализацију, водове у зградама, антене, торњеве и друге потпорне објекте, стубове, проводне цеви и канале, шахтове и разводне ормаре.

Обавеза приступа грађевинској инфраструктури се одређује у ситуацијама када Регулатор на основу спроведене анализе тржишта закључи да би ускраћивање приступа или приступ омогућен под нерационалним условима успорили развој конкуренције, односно да не би били у интересу крајњих корниска.

Регулатор може одредити обавезу приступа грађевинској инфраструктури независно од тога да ли грађевинска инфраструктура из става 1. овог члана припада релевантном тржишту које је предмет анализе тржишта, под условом да је ова обавеза сразмерна и неопходна за остваривање циљева дефинисаних у члану 3. овог закона.

Обавеза омогућавања приступа и коришћења елемената мреже и припадајућих средстава

Члан 74.

Обавеза омогућавања приступа и коришћења елемената мреже и припадајућих средстава односи се на удовољавање оправданим захтевима других оператора за приступ и коришћење одређених елемената мреже и припадајућих средстава оператора са ЗТС.

Обавеза из става 1. овог члана одређује се нарочито ако се утврди да би ускраћивање приступа, неоправдано условљавање или слично ограничавање од стране оператора са ЗТС, спречило развој конкуренције на малопродајном нивоу или угрозило интересе крајњих корисника.

Приликом одређивања обавезе из става 1. овог члана, оператору са ЗТС се може наложити да:

- 1) омогући другом оператору приступ одређеним елементима мреже и припадајућим средствима, укључујући приступ пасивним мрежним елементима и рашчлањени приступ локалној петљи и потпетљи;
- 2) омогући приступ одређеним активним или виртуелним мрежним елементима и услугама;
- 3) преговара у доброј вери са оператором који захтева приступ;
- 4) не укида већ одобрени приступ елементима мреже и припадајућој инфраструктури;
- 5) пружи одређене услуге другим операторима под veleпродајним условима;
- 6) омогући слободан приступ техничким интерфејсима или другим кључним технологијама неопходним за обезбеђивање интероперабилности услуга или виртуелних мрежних услуга;
- 7) омогући колокацију, односно други облик заједничког коришћења припадајућих средстава;
- 8) пружи услуге потребне за обезбеђивање интероперабилних услуга за повезивање крајњих корисника, укључујући услуге интелигентних мрежа или роминга у мобилним мрежама;
- 9) омогући приступ системима оперативне подршке или сличним софтверским системима, ради обезбеђивања лојалне конкуренције у пружању услуга електронских комуникација;
- 10) обезбеди међуповезивање мрежа и припадајућих средстава;
- 11) обезбеди приступ повезаним услугама, попут услуга базираних на подацима о идентитету, локацији и доступности корисника.

Мере из става 3. овог члана могу се употпунити додатним захтевима у погледу савесности и поштења, правичности и благовремености.

Приликом одређивања мера из става 3. овог члана, посебно се води рачуна о сразмерности обавеза, и узима се у обзир:

- 1) техничка и економска одрживост коришћења или инсталирања средстава другог оператора, са становишта развијености тржишта и природе међуповезивања, односно приступа, укључујући одрживост других начина за обезбеђивање приступа, попут коришћења кабловских цеви и кабловске канализације;
- 2) очекивани технолошки развој који утиче на пројектовање и управљање мрежом;
- 3) потреба да се обезбеди технолошка неутралност;
- 4) изводљивост омогућавања предложеног приступа, у односу на расположиве капацитете;

- 5) почетна улагања власника средстава, имајући у виду улагања из буџетских средстава и повезане ризике, нарочито узимајући у обзир улагања у мреже врло високог капацитета и повезане ризике.;
- 6) потреба да се дугорочно заштити конкуренција, а нарочито економски делотворна конкуренција на нивоу инфраструктуре;
- 7) заштита права интелектуалне својине;
- 8) обавезе које проистичу из одговарајућих међународних уговора.

Приликом одређивања обавеза из овог члана, Регулатор може прописати техничке и организационе услове које морају испунити оператор са ЗТС и оператори који од њега траже приступ и коришћење елемената мреже и припадајућих средстава, када је то неопходно ради обезбеђивања несметаног функционисања мреже.

Обавеза контроле цена и примене трошковног рачуноводства

Члан 75.

Обавеза контроле цена и примене трошковног рачуноводства односи се на примену прописаног механизма за накнаду трошкова и контролу цена оператора са ЗТС, укључујући обавезу трошковне заснованости цена и примене трошковног рачуноводства, у вези са услугама међуповезивања и приступа.

Обавеза из става 1. овог члана одређује се нарочито ако се утврди да непостојање делотворне конкуренције омогућава оператору са ЗТС да одржава неоправдано високе цене или ниским ценама истисне конкуренте на штету крајњих корисника.

Примена одређеног механизма за накнаду трошкова и контролу цена врши се на начин којим се подстиче развој нових и унапређених мрежа, обезбеђује ефикасност, одржива конкуренција и добробит крајњих корисника, при чему се у обзир могу узети цене на упоредивим тржиштима, као и малопродајне цене оператора са ЗТС.

Утврђени механизам контроле цена и примене трошковног рачуноводства треба да буде усмерен на промовисање конкуренције и дугорочног интереса крајњих корисника у вези са развојем и повезивањем на мреже нове генерације, нарочито мреже врло високог капацитета.

Приликом одређивања обавеза из става 1. овог члана, посебно се води рачуна о претходним улагањима оператора са ЗТС, укључујући и улагања у мреже нове генерације, подстицању даљих улагања и могућности повраћаја улагања по разумној стопи, с обзиром на повезане ризике везане за улагања у развој мрежне инфраструктуре.

Обавезе из става 1. овог члана не морају бити одређене оператору са ЗТС уколико се установи да је присутно значајно ограничење малопродајних цена које произилази из конкуренције на малопродајном тржишту и да обавезе из чл. 70. до 74. овог закона, укључујући и тест маказа цена, омогућавају делотворан и недискриминаторни приступ.

Оператор са ЗТС сноси терет доказивања да цене његових услуга произлазе из трошкова, укључујући повраћај улагања по разумној стопи, и дужан је да на захтев Регулатора достави детаљно оправдање својих цена.

Приликом утврђивања трошкова делотворног пружања услуга, Регулатор може да примени другачију методологију трошковног рачуноводства од оне коју примењује оператор са ЗТС.

Ако се оператору са ЗТС одреди обавеза примене трошковног рачуноводства у циљу контроле цена, Регулатор утврђује и објављује начин примене трошковног рачуноводства, који најмање садржи основне групе трошкова и правила расподеле тих трошкова, те ангажује независног ревизора ради годишње провере усклађености трошковног рачуноводства оператора са ЗТС са прописаним начином примене трошковног рачуноводства.

Извештај ревизора из става 9. овог члана објављује се на интернет страници Регулатора.

Регулатор ближе уређује примену трошковног принципа и извештавање од стране оператора са ЗТС.

Заједничка улагања у мреже врло високог капацитета

Члан 76.

Оператор са ЗТС може дати понуду за заједничко улагање за изградњу нове мреже врло високог капацитета кроз сувласништво или дугорочну поделу ризика путем заједничког финасирања или уговора о куповини чиме други пружаоци електронских комуникационих мрежа и електронских комуникационих услуга стичу посебна права од стране других.

Регулатор врши оцену обавезујуће понуде из става 1. овог члана и утврђује да ли испуњава услове нарочиту у погледу:

1) да ли је понуда током употребног века мреже отворена за било ког пружаоца електронских комуникационих мрежа и електронских комуникационих услуга;

2) да ли омогућава другим коинвеститорима који су пружаоци електронских комуникационих мрежа и електронских комуникационих услуга ефикасну и дугорочно одрживу тржишну конкуренцију на малопродајним тржиштима на којима је оператор са ЗТС присутан под условима који укључују:

- праведне, разумне и недискриминаторне услове којима се омогућава приступ пуном капацитету мреже у мери у којој је она предмет заједничког улагања;
- флексибилност у погледу износа и временског распореда учешћа сваког коинвеститора, укључујући и могућност повећања учешћа у будућности;
- реципрочна права која коинвеститори омогућавају након изградње инфраструктуре која је предмет заједничког улагања.

3) да ли је благовремено објављена, најмање шест месеци пре почетка изградње нове мреже уколико оператор са ЗТС није оператор који пружа само veleprodajne услуге, или дуже у зависности од националних околности;

4) да ли оператори који захтевају приступ елементима мреже врло високог капацитета и који не учествују у заједничком улагању могу користити приступ под транспарентним и недискриминаторним условима узимајући у обзир ризике повезане са заједничким улагањем и степен конкуренције на малопродајном тржишту.

Регулатор ближе прописује услове из става 2. овог члана које понуда из става 1. овог члана мора да испуњава.

Ако Регулатор, након спроведених јавних консултација из чл. 32. и 33. овог закона, закључи да понуда испуњава услове из става 2. овог члана, он решењем одређује све или поједине понуђене обавезе оператора са ЗТС као обавезујуће и не може утврдити додатне обавезе из члана 69. овог закона у погледу елемената нове мреже врло високог капацитета који су предмет обавезујуће понуде, ако је најмање један потенцијални коинвеститор закључио уговор о заједничком улагању са оператором са ЗТС.

Регулатор, у изузетним околностима, може прописати обавезе из члана 69. овог закона у погледу нове мреже врло високог капацитета која је предмет обавезујуће понуде, када утврди да се недостаци у погледу ефикасности конкуренције на одређеном тржишту не могу отклонити без регулаторне интервенције.

Регулатор редовно прати усклађеност са условима из става 2. овог члана и од оператора са ЗТС може тражити достављање годишње изјаве о усклађености.

Регулатор, у складу са чланом 24. овог закона, одлучује у спору између оператора у вези са уговором о заједничком улагању који испуњава услове из става 2. овог члана.

Функционално раздвајање вертикално интегрисаног оператора

Члан 77.

Ако Регулатор оцени да, и уз примену обавеза одређених члановима 70. до 75. овог закона, није постигнута делотворна конкуренција на тржишту и да постоје значајне и трајне препреке у погледу конкуренције или недостаци у вези са пружањем одређених veleprodajних услуга приступа на релевантном тржишту, Регулатор може, као изузетну меру, одредити вертикално интегрисаном оператору обавезу раздвајања делатности у вези са пружањем одређених veleprodajних услуга приступа у посебну пословну јединицу, која има правни положај повезаног привредног друштва или огранка, у складу са законом којим се уређује правни положај привредних друштава.

Посебна пословна јединица из става 1. овог члана пружа производе и услуге приступа свим операторима, као и другим привредним друштвима у оквиру матичног друштва, путем истих система и процедура и под истим роковима и условима, укључујући и услове у погледу цена и нивоа квалитета услуга.

Када Регулатор намерава да одреди обавезу функционалног раздвајања из става 1. овог члана, неопходно је да прибави сагласност Владе.

Регулатор, у циљу добијања сагласности из става 3. овог члана, Влади доставља предлог који обухвата:

- 1) доказе који оправдавају оцену Регулатора из става 1. овог члана;
- 2) образложену процену да су, у разумном временском оквиру, могућности за делотворну и одрживу конкуренцију у погледу инфраструктуре мало вероватне или да не постоје;
- 3) анализу очекиваног утицаја одлуке о функционалном раздвајању оператора са ЗТС на:

(1) регулацију тржишта,

(2) оператора из става 1. овог члана, а посебно на запослене у посебној

пословној јединици,

(3) подстицаје за улагање на тржишту електронских комуникација као и на то тржиште у целини, посебно у погледу потребе да се обезбеди друштвена и територијална кохезија,

(4) друге учеснике на тржишту, а нарочито очекивани утицај на конкуренцију и све потенцијалне пропратне ефекте на потрошаче;

4) анализу разлога којима се оправдава одређивање обавезе из става 1. овог члана као најефикаснијег средства за решавање утврђених проблема у вези са конкуренцијом или недостацима на релевантном тржишту.

Решење Регулатора којим се одређује обавеза из става 1. овог члана садржи:

- 1) јасно описану природу и ниво раздвајања, а нарочито правни статус посебне пословне јединице;
- 2) утврђена средства посебне пословне јединице и производе и услуге које ће пружати;
- 3) одредбе о начину управљања којим се обезбеђује независност запослених у посебној пословној јединици, и систему награђивања запослених;
- 4) правила којима се обезбеђује извршавање прописаних обавеза;
- 5) правила којима се обезбеђује транспарентност оперативних поступака, посебно према другим учесницима на тржишту;
- 6) правила и програм надзора којима се обезбеђује поступање у складу са прописаним обавезама, укључујући објављивање годишњег извештаја.

Регулатор ће спровести упоредну анализу и других релевантних тржишта повезаних са мрежом за приступ, на основу које ће одредити, задржати, изменити или икинути обавезе из чл. 70. до 75. овог закона.

Оператору којем је одређена обавеза функционалног раздвајања из става 1. овог члана, може се одредити и нека од обавеза из чл. 70. до 75. овог закона на тржишту на коме је одређен за оператора са ЗТС.

Добровољно раздвајање вертикално интегрисаног оператора

Члан 78.

Оператор са ЗТС на једном или више релевантних тржишта, дужан је да најмање три месеца унапред обавести Регулатора о намери отуђења своје мреже за приступ или њеног значајног дела, или о намери оснивања посебне пословне јединице, преко које би под једнаким условима пружао велепродајне услуге приступа свим операторима који пружају услуге на малопродајном тржишту, укључујући и сопствене малопродајне пословне јединице. Оператор са ЗТС је дужан да обавештава Регулатора свим променама у вези са намером преноса из овог става, као и о коначном исходу поступка раздвајања.

Посебна пословна јединица из става 1. овог члана може имати правни положај повезаног привредног друштва или огранка, у складу са законом којим се уређује правни положај привредних друштава.

Оператор са ЗТС се може обавезати да обезбеди услове за приступ својој мрежи током и након спровођења раздвајања како би омогућио ефикасан и недискриминаторни приступ трећим лицима.

Регулатор процењује ефекте планираног раздвајања на постојеће обавезе оператора са ЗТС и у ту сврху, спроводи упоредну анализу других релевантних тржишта која се односе на мрежу за приступ и на основу спроведене анализе може одредити, задржати, изменити, допунити или укинути обавезе из чл. 70. до 75. овог закона.

Регулатор узима у обзир све обавезе које оператор преузима, уважавајући циљеве наведене у члану 3. овог закона и о предложеним обавезама Регулатор спроводи јавне консултације у складу са чл. 32. и 33. овог закона.

Регулатор може одредити издвојеној посебној пословној јединици која је проглашена за оператора са ЗТС било коју обавезу из чл. 70. до 75. овог закона.

Регулатор прати спровођење обавеза оператора са ЗТС на које се обавезао у ставу 3. овог члана и разматра њихово продужење када истекне период на који су првобитно понуђене.

Поступак преузимања обавеза

Члан 79.

Оператор са ЗТС може дати понуду која укључује обавезе у вези са условима за приступ својој мрежи и/или условима за заједничко улагање и која се нарочито односи на:

1) комерцијалне уговоре, релевантне за процену примерених и пропорционалних обавеза у складу са чланом 69. овог закона;

2) заједничко улагање у мреже врло великог капацитета у складу са чланом 76. овог закона или

3) ефикасан и недискриминаторни приступ приликом добровољног раздвајања вертикално интегрисаног оператора, као и након раздвајања у складу са чланом 78. овог закона.

Понуда мора бити довољно детаљна, укључујући трајање и обим примене како би Регулатор могао да изврши процену из става 3. овог члана. Понуда може трајати дуже од периода у коме се спроводи поступак анализе тржишта на основу члана 66. став 1. овог закона.

Како би извршио процену понуде из става 1. овог члана Регулатор спроводи јавне консултације у складу са чл. 32. и 33. овог закона.

Приликом процене понуде из става 1. овог члана. Регулатор нарочито води рачуна о томе да су:

1) обавезе понуђене под поштеним и разумним условима;

2) понуђене обавезе доступне за све учеснике на тржишту;

3) понуђене обавезе приступа, између осталог и мрежама врло високог капацитета, благовремено расположиве и под поштеним, разумним и недискриминаторним условима, пре отпочињања пружања повезаних малопродајних

услуга и

4) понуђене обавезе примерене и да омогућавају одрживу тржишну конкуренцију на повезаним тржиштима и олакшавају заједничку изградњу и употребу мрежа врло високог капацитета у интересу крајњих корисника.

Након спроведених јавних консултација, Регулатор обавештава оператора са ЗТС о испуњености услова из овог члана и уколико је применљиво из чл. 69, 76. или 78. овог закона. Након пријема обавештења о неиспуњености услова, оператор са ЗТС преиспитује понуду како би испунио услове из овог члана и уколико је применљиво из чл. 69, 76. или 78. овог закона.

Регулатор решењем одређује све или поједине понуђене обавезе оператора са ЗТС као обавезујуће и утврђује период њиховог трајања, који у случају заједничког улагања из члана 76. овог закона не може трајати краће од седам година.

Регулатор у поступку анализе тражишта процењује ефекте утврђених обавеза из става 6. овог члана на развој тржишта и примереност обавеза које су одређене оператору са ЗТС или би биле разматране у поступку анализе тржишта.

Регулатор прати испуњеност обавеза из става 6. овог члана и разматра њихово продужење након истека периода за који су одређене.

Оператори који пружају само велепродајне услуге

Члан 80.

Оператор који пружа само велепродајне услуге на тржишту електронских комуникација је оператор који је одређен за оператора са ЗТС на једном или више велепродајних тржишта, који не пружа малопродајне услуге електронских комуникација крајњим корисницима и који испуњава следеће услове:

1) сва привредна друштва и пословне јединице оператора, као и сва привредна друштва које су под контролом истог власника, иако нису у његовом потпуном власништву, обављају активности само на велепродајном тржишту електронских комуникација и не пружају малопродајне услуге електронских комуникација крајњим корисницима,

2) оператор нема уговорну обавезу да сарађује са оператором који послује на малопродајном тржишту електронских комуникација и пружа услуге крајњим корисницима на основу ексклузивног права утврђеног уговором или уговора за који се сматра да садржи ексклузивно право.

Ако су испуњени услови из става 1. овог члана, Регулатор може прописати само обавезе које се односе на обавезу недискриминаторног поступања у складу са чланом 71. овог закона и обавезу приступа елементима мреже и припадајућим средствима у складу са чланом 74. овог закона, или које се односе на поштено и разумно одређивање цена у складу са чланом 75. став 6 овог закона, ако је то оправдано на основу анализе тржишта, укључујући будућу процену очекиваног понашања оператора са ЗТС.

Регулатор пресипитује утврђене обавезе у било ком тренутку ако закључи да

услови из става 1. овог члана више нису испуњени и ако је примерено одређује обавезе у складу са чл. 70. до 75. овог закона. Оператор је дужан да без одлагања обавести Регулатора о свакој промени услова из става 1. овог члана.

Регулатор преиспитује обавезе утврђене у овом члану ако на основу доказа који се односе на услове које оператор нуди на повезаним тржиштима закључи да је конкуренција на тржишту нарушена или ће бити у будућности на штету крајњих корисника и тада има право да одреди једну или више обавеза које се односе на обавезу објављивања одређених података, обавезу рачуноводственог раздвајања, обавезу приступа грађевинској инфраструктури или обавезу контроле цена и примене трошковног рачуноводства или да измени обавезе прописане у ставу 2. овог члана.

Приликом утврђивања обавеза и њиховог преиспитивања Регулатор спроводи јавне консултације у складу са чл. 32. и 33. овог закона.

Замена традиционалне инфраструктуре

Члан 81.

Оператори са ЗТС на једном или више релевантних тржишта дужни су да унапред и благовремено обавесте Регулатора када планирају да престану да користе или да замене новом инфраструктуром делове мреже, укључујући и традиционалну инфраструктуру потребну за рад мреже засноване на бакарним парицама на коју се односе обавезе које су одређене на основу чл. 69 до 80. овог закона.

Регулатор је дужан да обезбеди да престанак коришћења или замене буде транспарентан и да обухвати, између осталог, и одговарајући рок за прелазни период и да омогући приступ унапређеној мрежној инфраструктури која се користи уместо замењених елемената уколико је то потребно за заштиту конкуренције и права крајњих корисника.

У погледу инфраструктуре која престаје да се користи или се замењује, Регулатор може укинути одређене обавезе из чл. 69 до 80. овог закона уколико се утврди:

1) да је оператор пружалац услуге приступа утврдио одговарајуће услове за замену, укључујући стављање на располагање приступа упоредивог квалитета као приступ који је био доступан коришћењем традиционалне инфраструктуре и при томе омогућио операторима приступ до истих крајњих корисника и

2) да се оператор пружалац услуге приступа придржава услова и поступка о којима је обавестио Регулатора у складу са овим чланом.

Приликом укидања одређених обавеза из чл. 69 до 80. овог закона Регулатор спроводи јавне консултације у складу са чл. 32 и 33. овог закона.

Обавеза пружања малопродајних услуга под одређеним условима

Члан 82.

Обавеза пружања малопродајних услуга под одређеним условима односи се на дужност оператора са ЗТС на релевантном малопродајном тржишту, да пружа малопродајне услуге под прописаним условима.

Обавеза из става 1. овог члана одређује се када се, на основу претходно спроведене анализе тржишта, утврди да не постоји делотворна конкуренција на релевантном малопродајном тржишту и када се оцени да одређивање других обавеза из члана 69. овог закона не би било делотворно.

Приликом одређивања обавезе из става 1. овог члана, имајући у виду природу недостатка на релевантном тржишту, као и потребу да се заштити интерес крајњих корисника и подстакне делотворна конкуренција, оператору са ЗТС може се наложити:

- 1) забрана обрачунавања прекомерних цена, забрана ометања уласка на тржиште или ограничавања конкуренције превисоким или прениским ценама, забрана давања неоправдане предности одређеним крајњим корисницима, забрана неоснованог везивања одређених услуга и/или прибављање формалне сагласности Регулатора за начин формирања и промену цена услуга у случају њиховог везивања у пакете;
- 2) ограничавање висине малопродајних цена, одређивање мера контроле индивидуалних тарифа, као и обавеза заснивања цена на трошковима пружања услуга или ценама на упоредивим тржиштима.

Ако се оператору са ЗТС одреди нека од обавеза контроле малопродајних цена, Регулатор утврђује и обавезу примене трошковног рачуноводства у циљу контроле цена, при чему утврђује и објављује начин примене трошковног рачуноводства, те ангажује независног ревизора ради годишње провере усклађености трошковног рачуноводства оператора са ЗТС са прописаним начином примене трошковног рачуноводства.

Извештај ревизора из става 4. овог члана објављује се на интернет страници Регулатора.

XI. НУМЕРАЦИЈА

Управљање нумерацијом и план нумерације

Члан 83.

Управљање и додела адреса и бројева, као ограниченог добра, заснива се на начелима објективности, јавности и недискриминације и врши се на начин којим се обезбеђује њихова рационална, равномерна и делотворна употреба, у складу са планом нумерације.

Планом нумерације утврђује се намена адреса и бројева, обезбеђује једнака доступност нумерације за све јавно доступне електронске комуникационе услуге, односно за све операторе који пружају те услуге, обезбеђује доступност нумерације под одређеним условима за пружање посебних услуга од стране лица која не обављају делатност електронских комуникација, обезбеђују услови за преносивост броја, увођење нових услуга електронских комуникација, као и испуњавање обавеза које произлазе из одговарајућих међународних уговора.

Регулатор обезбеђује да се доделом опсега нумерације не врши дискриминација између оператора и да се нумерација ефикасно користи.

Регулатор доноси план нумерације и објављује га на својој интернет страници.

Дозвола за коришћење нумерације

Члан 84.

Право на коришћење нумерације стиче се на основу дозволе за коришћење нумерације, која се издаје решењем.

Решење из става 1. овог члана доноси Регулатор, на захтев оператора или другог субјекта нарочито узимајући у обзир његову способност да користи додељену нумерацију у складу са Планом нумерације и расположивост нумерације.

Лице које не обавља делатност електронских комуникација и коме је додељено право коришћења нумерације не сме да поступа дискриминаторно према другим операторима који обављају делатност електронских комуникација у погледу нумерације која се користи за приступ његовим услугама.

Захтев из става 2. овог члана садржи податке о:

- 1) идентитету подносиоца и адреси;
- 2) врсти електронске комуникационе мреже или услуге за коју се захтева додела нумерације;
- 3) нумерацији чија се додела захтева;
- 4) потреби и сврси коришћења нумерације;
- 5) планираном року почетка коришћења нумерације;
- 6) периоду на који се захтева додела нумерације.

Захтев из става 2. овог члана подноси се на обрасцу чији облик прописује Регулатор.

Одлучивање по захтевима из става 2. овог члана врши се према редоследу подношења, у најкраћем року од дана подношења уредног захтева, који не може бити дужи од 21 дан.

Захтев из става 2. овог члана може бити одбијен ако није у складу са планом нумерације, ако затражена нумерација није расположива или ако се нумерација ефикасно не користи.

Садржај дозволе за коришћење нумерације

Члан 85.

Решење којим се издаје дозвола за коришћење нумерације садржи податке о:

- 1) имаоцу дозволе;
- 2) додељеној нумерацији;
- 3) периоду на који је додељена нумерација;
- 4) року у коме ималац дозволе мора започети коришћење додељене нумерације;
- 5) намени за коју је дато право на коришћење нумерације;
- 6) начину обезбеђивања ефикасног и рационалног коришћења нумерације, укључујући начин вођења евиденције о употребљеној нумерацији и обавештавању Регулатора о степену искоришћености;

- 7) преносивости бројева у складу са овим законом;
- 8) обавези пружања информација о крајњим корисницима из јавних именика у складу са чланом 150. овог закона;
- 9) обавезама у вези са коришћењем додељене нумерације, које проистичу из одговарајућих међународних уговора;
- 10) преносу права на коришћење нумерације.

Решење из става 1. овог члана може садржати и друге податке, ако су ти подаци у вези са прописаним условима за издавање дозволе за коришћење нумерације или проистичу из одговарајућих међународних уговора.

Решење из става 1. овог члана објављује се на интернет страници Регулатора.

Ималац дозволе за коришћење нумерације дужан је да обавести Регулатора о промени података из става 1. тачка 1) овог члана у року од 30 дана од настанка промене.

Трајање и продужење важења дозволе за коришћење нумерације

Члан 86.

Дозвола за коришћење нумерације издаје се на период који не може бити краћи од годину дана, сем у посебним случајевима од јавног интереса, и који не може бити дужи од десет година.

Дозвола за коришћење нумерације може се продужити под условима који важе за издавање нове дозволе и на период који не може бити дужи од периода на који се може издавати нова дозвола.

Ималац дозволе за коришћење нумерације подноси Регулатору захтев за продужење трајања дозволе у року који није краћи од 30 дана, нити дужи од 90 дана, пре истека важности дозволе.

Пренос права на коришћење нумерације

Члан 87.

Ималац дозволе за коришћење нумерације може додељену нумерацију уступити на коришћење трећем лицу, које уступљену нумерацију намерава да користи у комерцијалне сврхе, а не за сопствене потребе, само на основу уговора сачињеног у писаној форми, на који је претходно Регулатор дао сагласност.

Одредба става 1. овог члана не односи се на нумерацију коју оператори уступају на коришћење својим крајњим корисницима, као и на корисничке бројеве пренете код других оператора у складу са одредбама овог закона о преносивости броја.

У случају статусне промене имаоца дозволе за коришћење нумерације, која настане у складу са законом којим се уређује правни положај привредних друштава, пренос права на коришћење додељене нумерације може се обавити само на основу акта сачињеног у писаној форми, на који је претходно Регулатор дао сагласност.

Податке о датим сагласностима из ст. 1. и 3. овог члана Регулатор објављује на својој интернет страници.

Одузимање додељене нумерације

Члан 88.

Регулатор решењем одлучује о одузимању додељене нумерације ако утврди да:

- 1) је дозвола за коришћење нумерације издата на основу нетачних података, односно неисправне документације од значаја за одлучивање;
- 2) се додељена нумерација не користи у складу са планом нумерације или издатом дозволом за коришћење нумерације;
- 3) оператор није започео са употребом додељене нумерације у року прописаном у решењу о додели нумерације;
- 4) ималац дозволе за коришћење нумерације, ни након пријема опомене, није у одређеном року уплатио накнаду за коришћење нумерације;
- 5) је имаоцу дозволе за коришћење нумерације забрањено обављање делатности електронских комуникација у складу са овим законом или правноснажном судском пресудом;
- 6) се ималац дозволе за коришћење нумерације у писаном облику одрекао права на коришћење додељене нумерације;
- 7) је ималац дозволе за коришћење нумерације престао да постоји, без правног следбеника;
- 8) ималац дозволе за коришћење нумерације није отклонио неправилности утврђене у поступку инспекције;
- 9) је одузимање додељене нумерације неопходно ради усклађивања са изменама плана нумерације, направљених у циљу примене одговарајућих међународних уговора или остваривања јавног интереса који се није могао задовољити на други начин.

Додељивање и одузимање нумерације се врши појединачно или у блоковима.

Ималац дозволе за коришћење нумерације, коме је нумерација одузета из разлога наведених у ставу 1. тачка 9) овог члана, има право на замену нумерације.

Регулатор додељује нову нумерацију на захтев лица из става 3. овог члана, водећи рачуна о сразмерности, заштити јавног интереса и економским последицама замене нумерације.

База података о коришћењу нумерације

Члан 89.

Регулатор води ажурну базу података о коришћењу нумерације која нарочито садржи податке о додељеној нумерацији, са одговарајућим подацима о условима доделе и коришћења, географској области њихове употребе, као и операторима којима је нумерација додељена.

Регулатор објављује и ажурира податке из става 1. овог члана на својој интернет страници са могућношћу свеобухватног претраживања.

Преносивост броја

Члан 90.

Оператор пружалац комуникационих услуга између особа које су засноване на коришћењу нумерације (оператор давалац броја) дужан је да омогући свом крајњем кориснику, на његов захтев, да приликом промене оператора (оператор прималац броја) задржи додељени број из плана нумерације на одређеној локацији, на коју се односи географски приступни код, односно на било којој локацији, ако приступни код није географски.

Захтев за пренос броја крајњи корисник подноси оператору примаоцу броја.

Захтев из става 2. овог члана уједно се сматра захтевом за раскид уговора између крајњег корисника и оператора даваоца броја о коришћењу услуга у вези са бројем који је предмет захтева за пренос, а уговор се сматра раскинутим даном успешног завршетка поступка преноса броја.

Крајњи корисник има право да у року од 30 дана од дана подношења захтева за раскид уговора поднесе захтев за пренос броја код другог оператора.

Крајњи корисник је дужан да, приликом подношења захтева из става 2. овог члана, оператору примаоцу броја достави нарочито податке о свом идентитету, броју који се преноси и изјаву којом се обавезује да оператору даваоцу броја измири све обавезе по основу уговора из става 3. овог члана настале до тренутка искључења броја из мреже оператора даваоца броја, под претњом делимичног или потпуног обустављања пружања услуга од стране оператора примаоца броја.

Подаци о идентитету крајњег корисника из става 5. овог члана обухватају: име и презиме, јединствени матични број грађана и адресу пребивалишта, односно боравишта физичког лица, број пасоша и државу издавања за страно физичко лице, односно податке од значаја за идентификацију правног лица као подносиоца захтева.

Оператор прималац броја плаћа накнаду за пренос броја оператору даваоцу броја и крајњи корисници не плаћају накнаду за пренос броја.

Регулатор управља информационим системом за пренос броја и одржава базу података пренетих бројева, водећи рачуна о заштити података о личности, ближе прописује услове и начин преноса броја, укључујући и пренос броја на даљину у складу са техничким могућностима, као и висину накнада за пренос броја из овог члана.

За послове управљања информационим системом за пренос броја и одржавање базе података пренетих бројева, Регулатор може ангажовати друго правно лице.

Оператор давалац броја и оператор прималац броја су дужни да у најкраћем могућем року спроведу пренос броја и његово укључење у мрежу оператора примаоца броја на датум договорен са крајњим корисником. Оператор давалац броја наставља да пружа услугу под истим условима до активације услуге од стране оператора примаоца броја. Крајњем кориснику који је поднео захтев из става 2. овог члана, кориснички број мора бити активиран, након потпуног испуњења свих административних и техничких предуслова за пренос броја од стране крајњег корисника и оба оператора, при чему трајање поступка искључења и укључења броја не може бити дуже од једног радног дана. У случају да поступак преноса броја није успешан, оператор давалац броја поново активира број и повезане услуге крајњег корисника до успешног завршетка поступка преноса броја.

Оператор давалац броја на захтев крајњег корисника врши повраћај целокупног преосталог износа унапред плаћених услуга на који се може обрачунати накнада која обухвата стварне трошкове који настају за оператора даваоца и само уколико је предвиђено уговором.

Крајњи корисници имају право на накнаду у случају када оператор давалац и/или оператор прималац броја не испуни рок из става 10. овог члана.

Оператор давалац броја и оператор прималац броја дужни су да остваре међусобну сарадњу, као и сарадњу са Регулатором, у поступку преноса броја, као и да се уздрже од поступања усмереног на отежавање или спречавање преноса броја.

База пренетих бројева из става 8. овог члана се води у сврху омогућавања успостављања позива ка бројевима пренетим у мрежу другог оператора, као и обавештавање крајњих корисника да ли је број пренет у мрежу другог оператора.

Јединствени број за приступ службама за хитне интервенције

Члан 91.

Оператор пружалац јавно доступних говорних комуникационих услуга дужан је да омогући свим крајњим корисницима услугу бесплатног позива према јединственом броју за приступ службама за хитне интервенције 112, као и другим бројевима за приступ службама за хитне интервенције у Републици Србији, у складу са планом нумерације, са било ког телефонског уређаја, укључујући и јавне телефонске говорнице као и уређаје за упућивање позива службама за хитне интервенције из возила (у даљем тексту: е-позив).

Оператор из става 1. овог члана дужан је да омогући крајњим корисницима могућност бесплатног остваривања комуникације са службама за хитне интервенције и на друге начине, а нарочито путем електронске поруке, у складу са техничким могућностима.

Оператор из става 1. овог члана дужан је да омогући једнак приступ особама са инвалидитетом јединственом броју за приступ службама за хитне интервенције 112, као и другим бројевима за приступ службама за хитне интервенције у Републици Србији, у складу са техничким могућностима.

Оператор из става 1. овог члана дужан је да центру за опслуживање позива службама за хитне интервенције, без накнаде, прослеђује све расположиве податке о оствареним позивима према броју 112 и другим бројевима за приступ службама за хитне интервенције, а нарочито податке о идентитету позивајућег крајњег корисника, позивајућем броју, времену и трајању позива, као и податке о локацији са које је позив упућен, у складу са техничким могућностима.

Уколико оператор из става 1. овог члана тврди да нема техничких могућности да испуни обавезе из ст. 2. до 4. овог члана, дужан је да докаже непостојање техничких могућности.

Министарство на предлог Регулатора, уз сагласност министарства надлежног за унутрашње послове, ближе уређује начин и услове употребе јединственог броја за приступ службама за хитне интервенције 112 (укључујући е-позив), параметре квалитета услуге позива према броју 112 и другим бројевима за приступ службама за хитне интервенције.

Оператор из става 1. овог члана дужан је да на одговарајући и јавно доступан начин обавештава крајње кориснике о постојању и коришћењу броја 112 и других бројева за приступ службама за хитне интервенције.

Бројеви за пријаву нестанка деце и за помоћ деци

Члан 92

Оператор јавно доступних говорних комуникационих услуга дужан је да омогући свим крајњим корисницима услугу бесплатног позива према бројевима „116000“ и „116111“. Ови бројеви резервисани су за приступ линији дежурне службе за пријаву нестанка детета и приступ служби за помоћ деци којима је потребна заштита.

Оператор јавно доступних говорних комуникационих услуга дужан је да у највећој могућој мери омогући приступ бројевима „116000“ и „116111“ особама са инвалидитетом.

Регулатор на одговарајући и јавно доступан начин, информисаће грађане о постојању и коришћењу бројева „116000“ и „116111“.

Организације које употребљавају бројеве „116000“ и „116111“ сnose трошак долазних позива у складу са уговором склопљеним са оператором.

Регулатор ближе прописује начин и услове за доделу и употребу бројева „116000“ и „116111“.

Упозоравање јавности

Члан 93.

Оператори су дужни да крајњим корисницима омогуће бесплатно преношење јавних упозорења од интереса за заштиту и спасавање у складу са законом којим се уређује област смањења ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама.

ХП. РАДИОФРЕКВЕНЦИЈСКИ СПЕКТАР

Управљање коришћењем радиофреквенцијског спектра

Члан 94.

Управљање коришћењем радиофреквенцијског спектра, као ограниченим добром, заснива се на начелима објективности, рационалности, економичности, јавности, недискриминације, и пропорционалности и нарочито обухвата:

- 1) планирање употребе радиофреквенција у складу са одговарајућим међународним уговорима, споразумима, другим међународно-правним актима и препорукама, интересима грађана, привреде, безбедности и одбране земље;
- 2) доделу радиофредифреквенција на основу плана намене радиофреквенцијских опсега (у даљем тексту: план намене) и планова расподеле радиофреквенцијских опсега (у даљем тексту: планови расподеле);
- 3) координацију коришћења радиофреквенција;
- 4) контролу радиофреквенцијског спектра, утврђивање штетних сметњи и предузимање мера за њихово отклањање.

Регулатор управља коришћењем радиофреквенцијског спектра и обезбеђује права у коришћењу сателитских орбита у складу са одговарајућим међународним уговорима, споразумима и другим међународно-правним аката, као и у складу са одредбама овог закона и прописа донетим на основу њега.

Регулатор остварује сарадњу са међународним организацијама и администрацијама других земаља које врше послове управљања коришћењем радиофреквенцијског спектра, самостално или преко надлежних органа.

Координација коришћења и пријава доделе радиофреквенција

Члан 95.

Радиофреквенције предвиђене за коришћење у одређеним пограничним зонама пре доделе се координирају са суседним земљама, са којима су закључени посебни споразуми о координацији коришћења радиофреквенција.

Радиофреквенције из одређених радиофреквенцијских опсега по потреби се пре доделе координирају са суседним и другим заинтересованим земљама.

Пријава доделе радиофреквенција Међународној унији за телекомуникације врши се:

- 1) сагласно одредбама међународних уговора, споразума и других међународно-правних аката;
- 2) ако коришћење радиофреквенција може да проузрокује штетну сметњу радио-комуникационој служби друге земље;
- 3) ако су радиофреквенције намењене за међународну радио-комуникацију;
- 4) ради заштите радиофреквенција на међународном нивоу.

План намене радиофреквенцијских опсега

Члан 96.

Планом намене утврђују се намене радиофреквенцијских опсега за поједине радио-комуникационе службе и делатности, у складу са одговарајућим међународним уговорима, споразумима, међународно-правним актима и препорукама, интересима грађана, привреде, безбедности и одбране земље.

План намене садржи нарочито податке о:

- 1) границама радиофреквенцијских опсега;
- 2) намени радиофреквенцијских опсега за једну или више радио служби и делатности;
- 3) основним условима за коришћење радиофреквенција;
- 4) основу коришћења радиофреквенција и начину издавања дозвола из члана 98. овог закона;
- 5) преносу права на коришћење радиофреквенција.

Планом намене може се утврдити различита намена, услови и основ коришћења за различите подопсеге у оквиру истог радиофреквенцијског опсега.

Када се одлучује о основу коришћења радио-фреквенцијског опсега, узимају се у обзир:

- 1) специфичности датог радио-фреквенцијског опсега;
- 2) потреба за заштитом од штетних сметњи;
- 3) постојање могућности за заједничко коришћење;
- 4) потреба да се обезбеди технички квалитет комуникација или услуге;
- 5) циљеви од општег интереса;

б) потреба да се обезбеди ефикасно коришћење радио-фреквенцијског спектра.

Основ коришћења радиофреквенцијског опсега треба да буде одређен тако да олакша његово коришћење, водећи рачуна о технолошким решењима за заштиту од штетних сметњи. Основ коришћења радиофреквенцијског опсега путем појединачних дозвола се ограничава на ситуације у којима је потребно омогућити максимално ефикасно коришћење радио-фреквенцијског спектра узимајући у обзир тражњу и критеријуме из става 4. овог члана. Основ коришћења радиофреквенцијског опсега путем појединачних дозвола које се издају на основу јавног надметања треба да буде образложен узимајући у обзир потребу остваривања користи за кориснике и подстицања развоја тржишне конкуренције.

Изузетно, у случају недовољне тражње за коришћењем одређеног радио-фреквенцијског опсега, може се дозволити алтернативно коришћење целог опсега или само његовог дела, узимајући у обзир ограничења из члана 100. ст. 2. и 3. овог закона под условом да је недовољна садашња и будућа тражња потврђена у поступку јавних консултација у складу са одредбама овог закона. Алтернативно коришћење се редовно преиспитује и укида се на оправдан захтев потенцијалног корисника за коришћење радио-фреквенцијског опсега у складу са планом намене.

План намене доноси Влада, на основу предлога који утврђује Министарство, уз учешће надлежног органа аутономне покрајине, а који припрема Регулатор.

У поступку припреме предлога плана намене, Регулатор спроводи јавне консултације у складу са чл. 32. и 33. овог закона и тражи мишљење органа одбране и безбедности и служби за хитне интервенције.

Регулатор редовно разматра план намене и предлаже његове измене, а најмање једном годишње, у циљу усаглашавања са међународним уговорима, споразумима и међународно-правним актима.

Планови расподеле радиофреквенција

Члан 97.

Планови расподеле садрже услове за расподелу радиофреквенција из намењених радиофреквенцијских опсега, као и друге потребне техничке и географске услове за коришћење радиофреквенција.

Планови расподеле утврђују се на основу плана намене и одговарајућих међународних уговора, споразума, и препорука, водећи рачуна о потребама и захтевима корисника.

Планове расподеле доноси Министарство, уз учешће надлежног органа аутономне покрајине, на основу предлога који припрема Регулатор.

У поступку припреме предлога планова расподеле, Регулатор спроводи јавне консултације у складу са чл. 32. и 33. овог закона.

Коришћење радиофреквенција

Члан 98.

Радиофреквенције се, у складу са овим законом, користе:

1) на основу појединачне дозволе за коришћење радиофреквенција (у даљем тексту: појединачна дозвола), која се издаје:

(1) по захтеву,

(2) по спроведеном поступку јавног надметања;

2) по режиму општег овлашћења;

3) за посебне намене.

Члан 99.

Регулатор ближе уређује начин коришћења радио станица које користе домаћи и страни ваздухоплови, локомотиве, бродови и друга пловила, сагласно одговарајућим међународним уговорима, споразумима, међународно-правним актима и препорукама.

Регулатор ближе уређује начин коришћења радио станица од стране радио аматера, техничке и друге услове за њихово коришћење, услове за стицање звања радио аматера, изглед и садржину обрасца радио аматерских лиценци и сертификата.

Неутралност права на коришћење радиофреквенција у погледу технологије и услуге

Члан 100.

Право на коришћење радиофреквенција у складу са планом намене, не подлеже ограничењима у погледу технологије, као и у погледу врста електронских комуникационих услуга које се пружају.

Као изузетак од става 1. овог члана, Регулатор може да пропише сразмерна и недискриминаторна ограничења у погледу врста радио мреже или бежичне технологије приступа које се користе за електронске комуникационе услуге када је неопходно да се:

- 1) избегну штетне сметње;
- 2) заштити јавно здравље од штетног електромагнетског зрачења;
- 3) обезбеди технички квалитет услуге;
- 4) обезбеди заједничко коришћење радио фреквенција уколико је могуће;
- 5) очува ефикасно коришћење спектра
- 6) обезбеди остваривање неког циља од општег интереса (укључујући заштиту људских живота, промовисање социјалне, регионалне и територијалне кохезије, и промовисање културолошке и лингвистичке разноврсности и медијског плурализма) у сарадњи са надлежним органима.

Као изузетак од става 1. овог члана, Регулатор може да пропише сразмерна и недискриминаторна ограничења у погледу врста електронских комуникационих услуга које се пружају, у складу са правилима Међународне уније за телекомуникације. Регулатор у редовним периодима који не могу бити дужи од три године, преиспитује неопходност ограничења из ст. 2. и 3. овог члана и објављује резултате тих провера.

Услови за издавање појединачне дозволе

Члан 101.

Регулатор у поступку издавања појединачних дозвола разматра испуњеност услова који укључују:

1) обавезу пружања одређених врста електронских комуникационих услуга услуге или употребе одређене врсте технологије, узимајући у обзир ограничења прописана у члану 100. ст. 2. и 3. овог закона, као и, уколико је могуће, захтеве у вези са обезбеђивањем покривености и квалитета услуге;

2) ефикасно коришћење радиофреквенцијског спектра у складу са овим законом,

3) рок за почетак коришћења радиофреквенцијског спектра, као и санкције због некоришћења радиофреквенцијског спектра;

4) техничке услове потребне за заштиту од штетних сметњи и за заштиту јавног здравља од штетног утицаја електромагнетских поља;

5) трајање дозвола за коришћење радио-фреквенцијског спектра у складу са чл. 108. и 109. овог закона;

6) пренос или изнајмљивање права коришћења на иницијативу носиоца права и услове за такав пренос у складу са овим законом.

7) накнаде за права коришћења у складу са чланом 31. овог закона;

8) обавезе које је оператор који стиче права коришћења преузео пре стицања права коришћења;

9) услове за заједничко коришћење и постављање инфраструктуре и заједничко коришћење и приступ радио-фреквенцијском спектру, уколико је могуће;

10) обавезе на основу релевантних међународних споразума у вези са коришћењем радио-фреквенцијских опсега;

11) обавезе које се односе на експериментално коришћење радио-фреквенцијских опсега.

Услови из става 1. овог члана се јасно утврђују пре издавања или продужења појединачне дозволе.

Коришћење радиофреквенција на основу појединачне дозволе која се издаје по захтеву

Члан 102.

Право на коришћење радиофреквенција стиче се на основу појединачне дозволе која се издаје по захтеву, када је планом намене одређен такав начин издавања појединачне дозволе у оквиру одређеног радиофреквенцијског опсега.

Појединачна дозвола из става 1. овог члана издаје се решењем.

Решење из става 2. овог члана доноси се на захтев који се подноси Регулатору.

Захтев из става 3. овог члана садржи податке о:

1) идентитету подносиоца, који обухватају име и презиме, адресу пребивалишта, јединствени матични број, односно број личне исправе за физичко лице као подносиоца захтева, као и податке од значаја за идентификацију правног лица као подносиоца захтева;

2) врсти електронске комуникационе мреже или услуге за коју се захтева додела радиофреквенција;

- 3) радиофреквенцијама чија се додела захтева;
- 4) потреби и сврси коришћења радиофреквенција;
- 5) периоду на који се захтева додела радиофреквенција;
- 6) техничком решењу које, у зависности од радио службе и делатности, садржи нарочито податке о географској области коришћења и локацијама предајника, прорачуну простирања сигнала и сервисној зони, предвиђеном антеном систему и карактеристикама зрачења и начину обезбеђивања рационалног коришћења радиофреквенција.

Страним физичким и правним лицима издаје се појединачна дозвола за коришћење радиофреквенција за радио станице:

- 1) на ваздухоплову, уколико је уз сагласност министарства надлежног за послове саобраћаја, ваздухоплов уписан у одговарајући регистар;
- 2) на локомотиви, броду и другим пловилима, уз сагласност министарства надлежног за послове саобраћаја.

Захтев из става 3. овог члана подноси се на обрасцу чији облик прописује Регулатор, укључујући и упутства са обавезним елементима техничког решења из става 4. тачка б) овог члана, у зависности од радио-комуникационе службе и делатности на коју се техничко решење односи.

Регулатор разматра захтеве за доделу појединачних дозвола за коришћење радиофреквенцијског спектра на основу објективних, транспарентних, пропорционалних и недискриминаторних критеријума који су засновани на условима из члана 101. овог закона. Регулатор може да захтева све неопходне информације од стране подносиоца захтева како би оценио његову способност да испуни те услове.

Одлучивање по захтевима из става 3. овог члана врши се према редоследу подношења, у року од 40 дана од дана подношења уредног захтева, осим у случају када је одговарајућим међународним уговорима и међународно-правним актима предвиђен другачији рок.

Регулатор на интернет страници води ажуран регистар појединачних дозвола из овог члана.

Захтев из става 3. овог члана може бити одбијен ако:

- 1) није у складу са планом намене и планом расподеле;
- 2) затражене радиофреквенције нису расположиве;
- 3) коришћење затражених радиофреквенција може имати штетне последице по рад других радио-комуникацијских система, које није могуће спречити применом посебних мера;
- 4) нису испуњени услови из члана 101. овог закона.

Издавање појединачне дозволе дипломатско-конзуларном представништву

Члан 103.

Страно дипломатско-конзуларно представништво (у даљем тексту: ДКП) има право да користи радиофреквенције на основу појединачне дозволе која се издаје по захтеву.

Појединачну дозволу из става 1. овог члана издаје Регулатор, на захтев ДКП, у поступку утврђеним овим законом, који се спроводи дипломатским путем.

Накнада и услови коришћења радиофреквенција из овог члана одређују се под условима узајамности, на основу мишљења министарства надлежног за спољне послове и у складу са закљученим међународним уговорима.

Издавање појединачне дозволе страном правном лицу

Члан 104.

Страно правно лице које у Републици Србији, на основу одговарајућег међународног уговора, остварује пословно-техничку, информативну, научну, културну, спортску и другу сарадњу са одговарајућим органима, организацијама и другим лицима у земљи, има право да користи радиофреквенције на основу појединачне дозволе која се издаје по захтеву.

Појединачну дозволу из става 1. овог члана издаје Регулатор, на захтев страног правног лица из става 1. овог члана, у поступку утврђеним овим законом.

Накнада и услови коришћења радиофреквенција из овог члана одређују се у складу са одредбама овог закона, осим ако одговарајућим међународним уговором није одређено другачије.

Коришћење радиофреквенција на основу појединачне дозволе која се издаје по спроведеном поступку јавног надметања

Члан 105.

Право на коришћење радиофреквенција стиче се на основу појединачне дозволе која се издаје по спроведеном поступку јавног надметања, када је планом намене, због ограничене расположивости радиофреквенција у оквиру одређеног радиофреквенцијског опсега, одређен такав начин издавања појединачне дозволе.

Регулатор, по службеној дужности или на иницијативу заинтересованих лица, доноси одлуку о испуњености услова за издавање појединачних дозвола по спроведеном поступку јавног надметања и о томе обавештава Министарство.

По пријему обавештења о доношењу одлуке из става 2. овог члана, Министарство доноси акт којим се прописују минимални услови за издавање појединачних дозвола које се издају по спроведеном поступку јавног надметања, узимајући у обзир потребу остваривања максималне користи за кориснике, омогућавање развоја конкуренције на тржишту, побољшање покривености, обезбеђивање потребног квалитета услуге, промовисање ефикасног коришћења радио-фреквенцијског спектра и промовисање иновација и развоја пословања.

Акт из става 3. овог члана нарочито садржи број појединачних дозвола које се могу издати за одређени радиофреквенцијски опсег, период на који се издају појединачне дозволе, најмањи износ једнократне накнаде која се плаћа приликом издавања појединачне дозволе, услове у погледу обезбеђивања покривености одређеног дела територије или становништва, као и друге минималне услове за издавање појединачних дозвола.

Регулатор доноси одлуку о покретању поступка јавног надметања за издавање појединачних дозвола које се издају по спроведеном поступку јавног надметања у року од

15 дана од дана ступања на снагу акта из става 3. овог члана и образује комисију за спровођење поступка јавног надметања.

Члан 106.

При спровођењу поступка јавног надметања за издавање појединачних дозвола, Регулатор је дужан да:

- 1) омогући да обавештење о јавном надметању буде доступно свим заинтересованим лицима под равноправним условима, објављивањем јавног огласа;
- 2) утврди и објави образложене критеријуме за учествовање у поступку јавног надметања, који се заснивају на начелима транспарентности, објективности, сразмерности и недискриминације, при чему се нарочито води рачуна о циљевима и начелима из члана 3. овог закона;
- 3) јасно дефинише, образложи и објави избор поступка јавног надметања;
- 4) објави садржај појединачне дозволе која се издаје по спроведеном поступку јавног надметања;
- 5) донесе одлуку којом се утврђује ко од подносилаца пријава испуњава све услове прописане овим законом и актима донетим на основу њега;
- 6) одлуку о избору најповољније понуде донесе на основу економских, техничких и других критеријума објављених у огласу за јавно надметање;
- 7) одлуку о избору најповољније понуде или поништавању јавног надметања донесе и објави најкасније у року од шест недеља од дана истека рока за подношење пријава.

Рок из става 1. тачка 7) није од утицаја на релевантне међународне уговоре о употреби радиофреквенција и координацији сателита, и у циљу обезбеђивања правичне, оправдане, отворене и транспарентне процедуре јавног надметања за све заинтересоване стране, може се продужити на период не дужи од осам месеци од дана истека рока за подношење пријава.

Оглас из става 1. тачка 1) овог члана обавезно садржи:

- 1) предмет појединачне дозволе;
- 2) рок за учешће на јавном надметању, који не може бити краћи од 45 дана од дана објављивања огласа;
- 3) услове за учешће на јавном надметању;
- 4) начин достављања понуде (под шифром или пуним називом понуђача);
- 5) обавештење о датуму, времену и месту отварања припелих понуда;
- 6) критеријуме за вредновање понуда и начин одређивања најповољније понуде;
- 7) име и контакт лица задуженог за давање свих информација од значаја за поступак јавног надметања.

Оглас из става 1. тачка 1) овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“, најмање једној широко доступној међународној публикацији, најмање једним дневним новинама које се дистрибуирају на целој територији Републике Србије, као и на интернет страници Регулатора.

Средства на име једнократне накнаде која се плаћа приликом издавања појединачне дозволе по спроведеном поступку јавног надметања, представљају приход буџета Републике Србије.

Садржај и трајање појединачне дозволе која се издаје по захтеву

Члан 107.

Појединачна дозвола која се издаје по захтеву садржи податке о:

- 1) имаоцу појединачне дозволе;
- 2) додељеним радиофреквенцијама;
- 3) периоду на који је издата појединачна дозвола;
- 4) року у коме мора започети коришћење додељених фреквенција;
- 5) намени за коју је дато право коришћења радиофреквенција;
- 6) локацијама, односно областима покривања;
- 7) року за обављање техничких прегледа;
- 8) техничким и оперативним мерама које је потребно применити ради избегавања штетних сметњи, обезбеђивања електромагнетске компатибилности и мерама за заштиту јавног здравља од електромагнетских поља;
- 9) могућности преноса права на коришћење радиофреквенција у случају статусне промене имаоца појединачне дозволе, уз претходну сагласност Регулатора.

Појединачна дозвола из става 1. овог члана може садржати и друге податке, ако су ти подаци у вези са прописаним условима за издавање појединачне дозволе или проистичу из одговарајућих међународних уговора.

Ималац појединачне дозволе која се издаје по захтеву дужан је да обавести Регулатора о промени података из става 1. тачка 1) овог члана у року од 30 дана од настанка промене.

Појединачна дозвола која се издаје по захтеву издаје се на период који не може бити краћи од петнаест година.

Појединачна дозвола која се издаје по захтеву може се продужити на период који не може бити краћи од пет година.

Регулатор доноси одлуку о продужењу трајања појединачне дозволе најкасније две године пре истека периода на који је издата узимајући у обзир испуњеност услова за издавање појединачне дозволе и потребу да се обезбеди ефикасно коришћење радиофреквенцијског спектра, покривеност и брзи развој мрежа и услуга, развој тржишне конкуренције, као и испуњеност циљева од општег интереса.

У поступку из става 6. овог члана Регулатор спроводи јавне консултације у складу са чл. 32. и 33. овог закона у року који не може бити краћи од три месеца.

Садржај и трајање појединачне дозволе која се издаје по спроведеном поступку јавног надметања

Члан 108.

Појединачна дозвола која се издаје по спроведеном поступку јавног надметања садржи податке о:

- 1) имаоцу појединачне дозволе;
- 2) додељеним радиофреквенцијама;

- 3) периоду на који је издата појединачна дозвола;
- 4) року у коме мора започети коришћење додељених фреквенција;
- 5) намени за коју је дато право коришћења радиифреквенција;
- 6) локацијама, односно областима покривања;
- 7) роковима и условима под којима је појединачна дозвола издата;
- 8) техничким и оперативним мерама које је потребно применити ради избегавања штетних сметњи, обезбеђивања електромагнетске компатибилности и мерама за заштиту јавног здравља од електромагнетских поља;
- 9) начину обезбеђивања ефикасног и рационалног коришћења радиифреквенција и могућностима за заједничко коришћење и постављање инфраструктуре и заједничко коришћење радиифреквенцијског спектра;
- 10) могућности преноса права на коришћење радиифреквенција и неопходним условима за пренос, у складу са чланом 109. овог закона.

Појединачна дозвола из става 1. овог члана може садржати и друге податке, ако су ти подаци у вези са прописаним условима за издавање појединачне дозволе или проистичу из одговарајућих међународних уговора или споразума.

Ималац појединачне дозволе која се издаје по спроведеном поступку јавног надметања дужан је да обавести Регулатора о промени података из става 1. тачка 1) овог члана у року од 30 дана од настанка промене.

Појединачна дозвола која се издаје по спроведеном поступку јавног надметања издаје се на период који не може бити краћи од 20 година.

Ималац појединачне дозволе која се издаје по спроведеном поступку јавног надметања, у обавези је да за сваку радио станицу у мрежи прибави појединачне дозволе које се издају по захтеву, у складу са чланом 107. овог закона.

Пренос права на коришћење радиифреквенција

Члан 109.

Право на коришћење радиифреквенција из члана 105. овог закона може бити уступљено, изнајмљено или на други начин пренето другом лицу, уз претходно прибављање сагласности Регулатора.

Преносом права на коришћење радиифреквенција преносе се права и обавезе које произлазе из појединачне дозволе за коришћење радиифреквенција укључујући и услове одређене том дозволом, уколико другачије није одређено од стране Регулатора.

Право на коришћење радиифреквенција може се пренети само правном или физичком лицу које испуњава све услове који су прописани појединачном дозволом која је предмет преноса.

Одредбе овог члана не примењују се у случају када је право коришћења радиифреквенција, на основу појединачне дозволе, стечено без плаћања једнократне накнаде из члана 106. став 5. овог закона или је намењено за радиодифузију.

Ималац појединачне дозволе и лице на које се преноси право коришћења радиифреквенција, заједнички подносе Регулатору писани захтев за давање сагласности из

става 1. овог члана, који може да садржи и прилагођавање услова који се односе на поделу или рашчлањавање радиофреквенцијског спектра.

Приликом решавања захтева из става 5. овог члана, Регулатор проверава да ли су испуњени услови из овог члана, да ли је такав пренос у складу са циљевима и начелима регулисања односа у области електронских комуникација из члана 3. овог закона.

Регулатор ће решењем одбити захтев из става 5. овог члана ако утврди да нису испуњени услови из овог члана.

Након давања сагласности из става 1. овог члана Регулатор лицу коме се преноси право на коришћење радиофреквенција издаје појединачну дозволу по захтеву из члана 102. овог закона и објављује и чува детаље који су повезани са правом коришћења радиофреквенција које је предмет преноса.

Радиофреквенцијски опсеци, за које је предвиђена могућност преноса права коришћења на друго лице, у складу са овим чланом, одређују се планом намене.

Привремена дозвола за коришћење радиофреквенција

Члан 110.

Право на привремено коришћење радиофреквенција, ради омогућавања алтернативног коришћења радиофреквенцијског опсега или његовог дела, тржишног или техничког испитивања производа и услуга, истраживања и развоја нових технологија, реализације краткорочних пројеката, као и за потребе одржавања спортских, културних, забавних и других догађаја ограниченог трајања, стиче се на основу привремене дозволе за коришћење радиофреквенција (у даљем тексту: привремена дозвола), која се издаје решењем.

Решење из става 1. овог члана доноси Регулатор, на основу образложеног захтева који задовољава услове из става 1. овог члана.

Захтев из става 2. овог члана подноси се на обрасцу чији облик и садржину прописује Регулатор.

Одлучивање по захтевима из става 2. овог члана врши се према редоследу подношења, у року од 15 дана од дана подношења уредног захтева.

Регулатор одређује примерени рок важења привремене дозволе, који не може бити дужи од годину дана дана, као и одговарајуће услове за доделу и коришћење радиофреквенција.

Захтев за издавање привремене дозволе може бити одбијен нарочито ако се оцени да је поднет ради избегавања примене поступака издавања појединачне дозволе из чл. 102. и 105. овог закона.

Замена додељених радиофреквенција

Члан 111.

Регулатор решењем врши замену додељених радиофреквенција, ако:

1) је то неопходно ради усклађивања са изменама плана намене и планова расподеле, међународним уговорима и другим прописима;

2) је то неопходно ради реализације просторних планова или заштите животне средине.

Регулатор врши замену додељених радиофреквенција на захтев имаоца појединачне дозволе или по службеној дужности, тако што издаје нову појединачну дозволу. Период важења нове појединачне дозволе не може бити дужи од преосталог периода важења појединачне дозволе којом су додељене радиофреквенције чија са замена врши.

Ималац појединачне дозволе о свом трошку врши усклађивање коришћења радиофреквенција са новим условима утврђеним појединачном дозволом.

Регулатор, приликом замене радиофреквенција, води рачуна о сразмерности, заштити јавног интереса и економским последицама замене радиофреквенција и угрожавању права других корисника радиофреквенција.

Одузимање додељених радиофреквенција

Члан 112.

Регулатор решењем одлучује о одузимању додељених радиофреквенција ако утврди да:

- 1) је појединачна дозвола издата на основу нетачних података, односно неисправне документације од значаја за одлучивање;
- 2) се додељене радиофреквенције не користе у складу са планом намене, планом расподеле или издатом појединачном дозволом, нарочито у случајевима када ималац појединачне дозволе изазива штетне сметње утврђене у поступку контроле радиофреквенцијског спектра;
- 3) ималац појединачне дозволе, ни након пријема опомене, није у одређеном року уплатио накнаду за коришћење радиофреквенција;
- 4) је имаоцу појединачне дозволе забрањено обављање делатности електронских комуникација у складу са овим законом или правноснажном судском пресудом;
- 5) се ималац појединачне дозволе у писаном облику одрекао права на коришћење додељених радиофреквенција;
- 6) је ималац појединачне дозволе престао да постоји, без правног следбеника;
- 7) ималац појединачне дозволе није отклонио неправилности утврђене у поступку инспекцијског надзора;
- 8) је одузимање додељених радиофреквенција неопходно ради усклађивања са изменама плана намене или планова расподеле, направљених у циљу примене међународних уговора или остваривања јавног интереса који се није могао задовољити на други начин;
- 9) је одузимање додељених радиофреквенција неопходно ради реализације просторних планова или заштите животне средине, који се нису могли обезбедити на други начин;
- 10) је тело надлежно за електронске медије одузело дозволу за пружање медијске услуге радија имаоцу појединачне дозволе или да је истекло време на које му је дозвола за пружање медијске услуге радијског програма издата, када је посебним законом прописано да се појединачна дозвола издаје у склопу дозволе за пружање медијске услуге радија;
- 11) ималац појединачне дозволе није обавио технички преглед у року утврђеном решењем којим се издаје појединачна дозвола

12) ималац појединачне дозволе није започео коришћење додељених радиофреквенција у року који је одређен појединачном дозволом.

Коришћење радиофреквенција по режиму општег овлашћења

Члан 113.

Ако постоје занемариве опасности од сметњи или се ради о усклађеним радиофреквенцијским опсезима, а нарочито ако је то у складу са одговарајућим међународним уговорима, међународно-правним актима и препорукама, радиофреквенције се користе по режиму општег овлашћења.

Регулатор ближе уређује начин и услове коришћења радиофреквенција по режиму општег овлашћења, у складу са актима из става 1. овог члана.

Свако лице има право на коришћење радиофреквенција које се према плану намене користе по режиму општег овлашћења, а у складу са условима из става 2. овог члана.

Коришћење радиофреквенција за посебне намене

Члан 114.

Органи одбране и безбедности, службе за хитне интервенције управљају коришћењем радиофреквенција у опсезима који су планом намене одређени искључиво за њихово коришћење, без обавезе претходног прибављања дозволе за коришћење радиофреквенција, а у складу са условима коришћења утврђеним планом намене.

Органи из става 1. овог члана дужни су да обавесте Регулатора у писаној форми, у року од 30 дана, пре отпочињања или престанка коришћења радиофреквенција.

За коришћење радиофреквенција за посебне намене из става 1. овог члана не плаћа се накнада.

Органи из става 1. овог члана могу користити радиофреквенције у оквиру опсега који планом намене нису одређени за посебне намене, на начин и у складу са условима за доделу и коришћење тих опсега који су прописани овим законом и прописима донетим на основу њега.

Органи из става 1. овог члана достављају Регулатору, на његов захтев, а најмање једном годишње, извештај о обиму и начину коришћења, односно некоришћења радиофреквенција, у обиму који неће нарушити тајност података у складу са законом којим се регулише тајност података.

Контрола радиофреквенцијског спектра и заштита од штетних сметњи

Члан 115.

Регулатор врши сталну контролу коришћења радиофреквенцијског спектра на територији Републике Србије и извештај о томе објављује најмање једном годишње, док контролу одабраних радиофреквенција врши према потреби.

Техничке прегледе и друга испитивања ради утврђивања постојања и узрока штетних сметњи врши Регулатор. Техничке прегледе може обављати и лице овлашћено за вршење мерења и испитивања из члана 163. овог закона. Контролу радиофреквенцијског спектра за посебне намене врши Регулатор у сарадњи са органима из члана 114. став 1. овог закона.

Контролу радиофреквенцијског спектра намењеног за потребе дистрибуције медијских садржаја, Регулатор врши у сарадњи са телом надлежним за електронске медије.

Регулатор предузима мере за отклањање штетних сметњи утврђених у поступку контроле радиофреквенцијског спектра, у складу са одредбама овог закона, а према потреби предлаже доношење мера инспекцијског надзора, нарочито ако открије неовлашћено коришћење радиофреквенцијског спектра.

Регулатор или органи одбране и безбедности предузимају мере из става 4. овог члана без одлагања, када је угрожен рад органа одбране и безбедности, служби за хитне интервенције, као и рад ваздухопловних, поморских и радио-навигационих радио-комуникационих служби.

Регулатор ближе уређује начин контроле коришћења радиофреквенцијског спектра, обављања техничких прегледа и заштите од штетних сметњи.

База података о коришћењу радиофреквенцијског спектра

Члан 116.

Регулатор води ажурну базу података која се односи на коришћење радиофреквенцијског спектра која нарочито садржи податке о додељеним радиофреквенцијама и радиофреквенцијским опсезима, са одговарајућим подацима о условима доделе и коришћења, географској области њихове употребе, као и податке о имаоцима појединачних дозвола и другим корисницима радиофреквенцијског спектра.

Регулатор објављује и ажурира податке из става 1. овог члана на својој интернет страници са могућношћу свеобухватног претраживања и доставља податке из наведене базе података на захтев надлежних органа.

Регулатор води ажурну базу података која се односи на контролу радиофреквенцијског спектра и техничке прегледе.

Приступ радио мрежама са локалним покривањем

Члан 117.

Приступ јавној електронској комуникационој мрежи путем радио мрежа са локалним покривањем (RLAN) се омогућава у складу са чланом 113. овог закона.

Пружаоци електронских комуникационих мрежа или јавно доступних електронских комуникационих услуга могу да омогуће приступ својим мрежама путем радио мрежа са локалним покривањем које се могу налазити у просторијама крајњих корисника или њиховој близини, уважавајући услове из члана 113. став 2 и уз претходну сагласност крајњих корисника.

Пружаоци из става 2. овог члана не смеју да спречавају крајње кориснике да приступају радио мрежама са локалним покривањем по сопственом избору које пружају

треће особе или да дозвољавају реципрочно приступање мрежама од стране тих пружаоца на основу којих се уједињују радио мреже са локалним покривањем различитих крајњих корисника и чине јавно доступним.

Регулатор не може неправедно ограничавати пружање приступа јавности радио мрежама са локалним покривањем.

ХШ. ДИСТРИБУЦИЈА МЕДИЈСКИХ САДРЖАЈА

Оператор мреже за дистрибуцију медијских садржаја и оператор мултиплекса

Члан 118.

Оператор мреже за дистрибуцију медијских садржаја је лице које пружа или је овлашћено да пружа електронску комуникациону услугу дистрибуције медијских садржаја.

Оператор из става 1. који намерава да пружа услугу дистрибуције медијских садржаја терестричким путем, дужан је да претходно добије појединачну дозволу за коришћење радиофреквенција намењених за дистрибуцију медијских садржаја терестричким путем, по спроведеном поступку јавног надметања.

Оператор мултиплекса је лице које пружа или је овлашћено да пружа електронску комуникациону услугу формирања и управљања мултиплексом.

Оператор мултиплекса дужан је да имаоцима овлашћења у складу са законом који уређује област електронских медија омогући приступ мултиплексу у оквиру мреже оператора из става 1. овог члана, водећи рачуна о ефикасном искоришћењу слободних капацитета мреже за дистрибуцију медијских садржаја.

Оператор мултиплекса, односно оператор мреже за дистрибуцију медијских садржаја може, у циљу ефикасног искоришћења слободних капацитета из става 4. овог члана, омогућити пружање услуга условног приступа у складу са законом који уређује област електронских медија.

Оператор мреже за дистрибуцију медијских садржаја и оператор мултиплекса међусобна права и обавезе регулишу уговором.

Оператор мреже за дистрибуцију медијских садржаја и оператор мултиплекса може бити исто лице.

Министарство, на основу предлога који припрема Регулатор у сарадњи са телом надлежним за област електронских медија, доноси акт којим се ближе уређују технички захтеви за дистрибуцију медијских садржаја и приступ мултиплексу, а који нарочито садржи податке о броју мултиплекса, распореду телевизијских канала по мултиплексу, начину његовог попуњавања (национални, регионални, локални пружаоци медијске услуге), проценту покривености становништава, односно територије, техничким карактеристикама и друге неопходне податке.

Медијски садржаји различитих формата слике и тона

Члан 119.

Јавна комуникациона мрежа преко које се дистрибуирају медијски садржаји планира се на начин који омогућава довољне капацитете за дистрибуцију различитих формата слике и тона, који могу бити у стандардној и високој резолуцији (која обухвата различите формате широких екрана, као и високу динамику слике и тона), у складу са техничким захтевима из члана 118. став 8. овог закона.

Оператор јавне комуникационе мреже приликом пријема и преноса медијских садржаја је у обавези да задржи формат слике и тона из става 1. овог члана, односно уговорени формат слике и тона.

Интероперабилност опреме

Члан 120.

Опрема која се користи за пријем дигиталне интерактивне телевизијске и медијске услуге радија мора бити интероперабилна у складу са захтевима одређеним одговарајућим стандардима.

Опрема из става 1. овог члана треба да омогући коришћење отвореног апликативног програмског интерфејса и електронског програмског водича, у складу са минималним захтевима одређеним одговарајућим стандардима или спецификацијама..

Министарство, на предлог Регулатора, ближе прописује захтеве којима се обезбеђује интероперабилност опреме која се користи за пријем дигиталне интерактивне телевизијске и медијске услуге радија, укључујући и радио пријемнике у аутомобилима.

Обавеза преноса

Члан 121.

Регулатор, на захтев тела надлежног за електронске медије, одређује оператора електронске комуникационе мреже за дистрибуцију медијских садржаја, који је дужан да преноси одређени медијски садржај, у складу са законом који уређује област електронских медија, и под условима који су у складу са начелима сразмерности, јавности и недискриминације.

Обавеза преноса медијских садржаја из става 1. овог члана одређује се за зону расподеле/зону покривања:

- 1) када значајан број крајњих корисника користи електронску комуникациону мрежу тог оператора као једини или првенствени начин за пријем медијских садржаја и
- 2) ако је то неопходно ради остваривања јасно одређених циљева од јавног интереса у области јавног информисања, што утврђује тело надлежно за електронске медије, у складу са законом који уређује област електронских медија и законом који уређује област јавног информисања, поштујући начела сразмерности и јавности.

Обавеза преноса медијских садржаја нарочито се односи на услуге које омогућавају одговарајући приступ крајњим корисницима са инвалидитетом.

Регулатор у сарадњи са телом надлежним за електронске медије проверава испуњеност обавезе преноса медијских садржаја из става 1. овог члана, и преиспитује обавезу преноса најмање једном у пет година или на захтев оператора са утврђеном обавезом преноса.

Посебне обавезе обезбеђивања приступа

Члан 122.

Регулатор може утврдити следеће обавезе оператору електронске комуникационе мреже за дистрибуцију медијских садржаја:

- 1) да другом оператору, под прихватљивим и недискриминаторним условима, омогући приступ апликативним програмским интерфејсима и електронским програмским водичима, односно да, у мери у којој је то неопходно ради пружања услуга крајњим корисницима, омогући отворени приступ апликативном програмском интерфејсу;
- 2) да у сарадњи са произвођачима опреме осигура крајњим корисницима са инвалидитетом пружање интероперабилне дигиталне телевизијске услуге.

Регулатор врши овлашћење из става 1. овог члана у складу са начелима објективности, транспарентности, сразмерности и недискриминације.

Услуге условног приступа

Члан 123.

Оператор електронске комуникационе мреже за дистрибуцију медијских садржаја, који нуди услуге условног приступа медијским садржајима (у даљем тексту: оператор услуга условног приступа), дужан је да обезбеди техничке могућности за потпуну контролу пружања медијских садржаја преко таквог система.

Оператор услуга условног приступа дужан је да, под праведним, разумним и недискриминаторним условима, понуди пружаоцима медијских садржаја техничке услуге, које њиховим крајњим корисницима омогућавају приступ медијским садржајима уз коришћење уређаја за условни приступ.

Оператор услуга условног приступа не сме да омета пријем медијских садржаја који се дистрибуирају без условног приступа.

Оператор услуга условног приступа дужан је да на пословну активност која се односи на услуге условног приступа примени одвојено рачуноводство.

Носиоци права индустријске својине на уређајима и системима условног приступа дужни су да право на коришћење тих уређаја и система уступају произвођачима терминалне опреме под условима који су праведни, разумни и недискриминаторни и којима се произвођачи не спречавају да у исти уређај уграђују интерфејсе за повезивање са другим системима за приступ или са деловима својственим другим системима за приступ, до мере у којој то не угрожава безбедност система условног приступа.

Члан 124.

Када је посебним законом прописано да је саставни део дозволе за пружање медијске услуге радија и дозвола за коришћење радиофреквенција, Регулатор издаје појединачну дозволу на захтев тела надлежног за електронске медије, у складу са одредбама овог закона и на период утврђен у дозволи за пружање медијске услуге радија.

Увођење дигиталног терестричког емитовања медијске услуге радија

Члан 125.

Министарство, у сарадњи са Регулатором и телом надлежном за област електронских медија, доноси акт о увођењу дигиталног терестричког емитовања медијске услуге радија и приступу мултиплексу.

Актом из става 1. овог члана уређује се нарочито:

- 1) начин и временски распоред увођења;
- 2) захтеви и динамика у погледу успостављања мреже за дистрибуцију дигиталног радијског програма на територији Републике Србије;
- 3) захтеви за формирање мултиплекса;
- 4) обим коришћења радиофреквенција, у мери неопходној за успешно увођење дигиталног емитовања радијског програма;
- 5) начин попуњавања мултиплекса радијским програмима.

XIV. ЗАШТИТА ПРАВА КРАЈЊИХ КОРИСНИКА

Обавештавање о условима уговора и ценама услуга

Члан 126.

Оператор пружалац јавно доступне електронске комуникационе услуге, осим оператора пружаоца услуга комуникације између машина дужан је да пре закључења уговора крајњим корисницима пружи информације које нарочито укључују:

- 1) пословно име, адресу седишта оператора, адресу за пријем приговора уколико се она разликује од адресе седишта, адресу електронске поште и матични број;
- 2) спецификацију услуга, укључујући нарочито садржај услуге, односно у оквиру пакета за сваку услугу појединачно, условима за приступ и/или коришћење услуга и апликација (укључујући и ограничења), минималном квалитету пружања услуга и за услуге које нису услуге приступа интернету прописане параметре квалитета, примењеним мерама за спречавање претераног оптерећења мреже, времену потребном за отпочињање коришћења услуга, понуђеним услугама одржавања и подршке, као и ограничењима у коришћењу терминалне опреме;
- 3) одредбе о поступању са подацима о личности, подацима о саобраћају и подацима о локацији током трајања и након престанка уговорног односа;
- 4) податке о ценама појединачних услуга, пакета услуга, укључујући и цене појединачних услуга и терминалне опреме у оквиру пакета и других додатних услуга које оператори пружају, висину једнократне накнаде за прикључење, висину месечне накнаде за коришћење електронске комуникационе мреже или услуге, висину накнаде која зависи од потрошње, обрачунску јединицу, обрачунски интервал, обрачунски период за услуге, опис посебних услова за приступ заштићеним садржајима или услугама са додатом вредношћу, обавештење о трошковима одржавања, обавештење о попустима и промотивним пакетима, накнадама за превремени раскид корисничког уговора и повраћају трошкова у односу на

терминалну опрему, начину плаћања услуга и трошковима у вези са различитим начинима плаћања, као и друге одредбе специфичне за одређену услугу, понуђеним постпродајним услугама одржавања и корисничке подршке, начину увида у спецификацију рачуна и начину контроле трошкова;

5) износ малопродајне цене (уколико оператор нуди могућност куповине терминалне опреме без закључења уговора) и износ повлашћене цене терминалне опреме (уколико крајњи корисник купује терминалну опрему приликом закључивања уговора на одређено време) у складу са ценовником оператора који важи у тренутку закључења уговора;

6) рок важења уговора, као и услове под којима се уговор продужава и раскида, у случају пакета услуга услове његовог раскида и појединачних елемената, услове коришћења услуга у вези са понуђеним попустима и промотивним погодностима, поступку и накнадама у вези са преносом броја и променом пружаоца услуга, праву крајњих корисника који користе услугу са плаћањем унапред (pre-paid) да на захтев оствари повраћај преосталог износа унапред плаћене услуге у случају преноса броја, делимичном и потпуном обустављању пружања услуге, престанку уговорног односа, са и без плаћања трошкова у вези са раскидом (нарочито у погледу трошкова и ограничења коришћења терминалне опреме);

7) накнаде и услове враћања средстава за случај непридржавања уговореног нивоа квалитета услуга и накнаде у случају неадекватне примене безбедносних мера;

8) начин за подношење и решавање приговора као и о могућности вансудског решавања спорова из чл. 137. и 138. овог закона;

9) мере које оператор може применити ради одржавања безбедности и интегритета својих мрежа и услуга, спречавања злоупотреба као и контроле недозвољеног садржаја;

10) редовно обавештавање крајњих корисника са инвалидитетом о производима и услугама који су посебно прилагођени за њихову употребу;

Оператори пружаоци јавно доступних комуникационих услуга између особа које користе нумерацију осим података из става 1. овог члана дужни су да обезбеде и следеће информације:

1) о могућностима за упућивање позива службама за хитне интервенције и утврђивање локације лица које позива службу за хитне интервенције.

Оператори пружаоци услуга приступа интернету осим података из става 1. овог члана дужни су да обезбеде и следеће информације:

1) о мерама управљања саобраћајем и њиховом утицају на квалитет услуге приступа интернету, приватност крајњих корисника и заштиту података о личности;

2) о начину на који свако ограничење количине података, протока и осталих параметара квалитета услуге може утицати на квалитет услуге приступа интернету, а нарочито на коришћење садржаја, апликација и услуга;

3) о томе како услуге електронских комуникација које се пружају у затвореним електронским комуникационим мрежама користећи интернет протокол (IPTV, VoLTE и друго) могу утицати на услугу приступа интернету која се пружа крајњем кориснику;

4) о минималном, уобичајено доступном, максималном и оглашном протоку за преузимање и слање података у случају фиксних мрежа, као и процењеном максималном и оглашеном протоку за преузимање и слање у случају мобилних мрежа и о томе колико одступање од оглашеног протока утиче на права крајњих корисника из члана 41. став 1. овог закона;

5) о правним средствима доступним крајњем кориснику у случају сваке разлике до које долази стално или редовно, између стварног квалитета услуге приступа интернету у погледу протока или других параметара квалитета и уговореног квалитета.

Информације из ст. 1-3. овог члана пружају се на јасан и недвосмислен начин на трајном носачу информација или, ако то није изводљиво, у оквиру документа који је крајњем кориснику доступан за преглед и преузимање.

Информације из ст. 1-3. овог члана пружају се, на захтев, на начин и у облику који је доступан крајњим корисницима са инвалидитетом.

Регулатор ближе одређује информације које је оператор дужан да објави у складу са ст. 1-3. овог члана.

Закључење уговора

Члан 127.

Међусобна права и обавезе оператора и крајњег корисника уређују се уговором.

Приликом закључења и у току трајања уговора за коришћење електронских комуникационих услуга оператор може да изврши процену солвентности крајњег корисника повлачењем извештаја кредитног бироа о задужености корисника, на начин прописан правилима руковоаца базе, у сврху доношења одлуке о пружању електронске комуникационе услуге, уз сагласност крајњег корисника. Оператор је дужан, да податке о измиривању обавеза крајњих корисника од значаја за процену солвентности, доставља путем информационог система бази података о задужености крајњих корисника прописану законом којим се уређују банке у сврху провере солвентности и кредитне способности крајњих корисника од стране банака и оператора електронских комуникација.

Оператор пружалац јавно доступне електронске комуникационе услуге, осим оператора пружаоца услуга комуникације између машина дужан је да крајњим корисницима пре закључења уговора без накнаде обезбеди кратак и читљив сажетак уговора на прописаном обрасцу.

Сажетак уговора из става 3. овог члана обухвата следеће:

- 1) пословне име, адресу седишта оператора, адресу за пријем приговора уколико се она разликује од адресе седишта, адресу електронске поште и матични број;
- 2) основне карактеристике услуге која се пружа самостално или у пакету и терминалне опреме;
- 3) податке о ценама, висини једнократне накнаде за прикључење електронске комуникационе услуге и свим понављајућим накнадама и накнадама које су повезане са потрошњом, малопродајне цене терминалне опреме укључујући и повлашћене малопродајне цене, као и информације о ценама додатних услуга ако су доступне;
- 4) рок важења уговора, као и услове под којима се уговор продужава и раскида, укључујући накнаде за превремени раскид и начину коришћења терминалне опреме;
- 5) информације о доступности услуга за крајње кориснике са инвалидитетом;
- 6) везано за услуге приступа интернету, јасно и разумљиво објашњење везано за минималан, уобичајено доступан, максималан и оглашен проток за преузимање и слање података у случају фиксних мрежа, као и процењен максималан и оглашен проток за преузимање и слање података у случају мобилних мрежа;
- 7) везано за услуге приступа интернету, јасно и разумљиво објашњење о правним средствима доступним крајњем кориснику у случају сваке разлике до које долази стално или која се често понавља, између стварног квалитета услуге приступа интернету у погледу протока или других параметара квалитета и уговореног квалитета.

Образац сажетка уговора ближе прописује Регулатор.

Саставни део уговора чине информације о условима уговора и ценама услуга из члана 126. овог закона и сажетак уговора из става 4. овог члана, који су важећи у тренутку закључења уговора.

Важење и раскид уговора

Члан 128.

Период важења уговора који оператор пружалац јавно доступне електронске комуникационе услуге, осим пружаоца комуникационе услуге између особа која не користи нумерацију и оператора пружаоца услуга комуникације између машина закључује са потрошачем на одређено време, не може бити дужи од 24 месеца.

Оператор пружалац услуга из става 1. овог члана је у обавези да потрошачу омогући закључење уговора на одређено време, са периодом важења од 12 месеци.

Посебно закључени уговори за прикључак на мрежу, нарочито на мрежу врло високог капацитета, који укључују плаћање на рате и не укључују терминалну опрему могу трајати дуже од 24 месеца и не доводе у питање остваривање права потрошача на основу овог члана.

Оператор пружалац услуга из става 1. овог члана најкасније 30 дана пре истека периода на који је уговор на одређено време закључен, на трајном носачу података обавештава крајњег корисника о престанку уговорне обавезе и о начину раскида уговора и истовремено саветује о најбољим тарифама у вези са својим услугама.

Након истека периода на који је уговор на одређено време закључен, уговор се аутоматски продужава, под истим условима и крајњи корисник има право на раскид уговора у било ком моменту уз максимални отказни рок од месец дана без плаћања трошкова везаних за раскид уговора, уз изузетак накнаде за коришћење услуге током отказног рока.

Свако значајно одступање, које је трајно или се често понавља, између стварних параметара квалитета електронске комуникационе услуге, која није услуга приступа интернету или комуникациона услуга између особа која не користи нумерацију, и параметара квалитета наведених у уговору сматра се основом за активирање правних средстава која су крајњем кориснику доступна у складу са чл. 137. и 138. овог закона, укључујући и право на раскид уговора без обавезе плаћања трошкова у вези са раскидом.

Крајњи корисник који поднесе захтев за једностранни раскид уговора из става 1. овог члана закљученог на одређено време, дужан је да плати трошкове у вези са раскидом који укључују:

1) месечну накнаду за преостали период важења уговора закљученог на одређено време, као и повлашћену цену терминалне опреме уколико је крајњи корисник уз услугу купио и терминалну опрему или

2) накнаде за остварене попусте на услуге за период у којем је користио услугу, као и да надокнади пун износ малопродајне цене терминалне опреме по ценовнику оператора важећем у време закључења уговора, ако је плаћање ових накнада повољније за крајњег корисника.

Крајњи корисник који је извршио једностранни раскид уговора закљученог на одређено време има право да пренесе број у мрежу другог оператора, у складу са одредбама овог закона.

Одредбе ст. 1. до 3. се односе и на крајње кориснике микропредузећа, мала предузећа и непрофитне организације.

Услуге везане у пакете

Члан 129.

Одредбе овог закона које се односе на чл. 127. став 4, 128. 130. и 131. овог закона важе и у случају појединачних услуга везаних у пакете или пакета услуга и терминалне опреме, који обухватају најмање услугу приступа интернету или јавно доступну комуникациону услугу између особа која користи нумерацију.

Свако значајно одступање, које је трајно или се често понавља, између стварних параметара квалитета сваке појединачне услуге везане у пакет сматра се основом за активирање правних средстава која су крајњем кориснику доступна у складу са чл. 137. и 138. овог закона, укључујући и право на раскид уговора у погледу свих појединачних услуга везаних у пакете без обавезе плаћања трошкова у вези са раскидом.

Рок трајања уговора за услуге везане у пакет не продужава се приликом претплате на додатне услуге или куповине терминалне опреме осим уколико потрошач изричито пристане на продужење рока важења уговора.

Став 2. овог члана се односи и на крајње кориснике микропредузећа, мала предузећа и непрофитне организације.

Измена услова уговора

Члан 130.

Оператор пружалац јавно доступне електронске комуникационе услуге, осим пружаоца комуникационе услуге између особа која не користи нумерацију дужан је да крајњег корисника, најмање 30 дана унапред, на јасан и разумљив начин на трајном носачу података обавести о намери једностране измене услова уговора, као и праву крајњег корисника на раскид уговора пре истека периода на који је закључен, без обавезе плаћања трошкова у вези са раскидом.

Крајњи корисник има право на раскид уговора, без обавезе плаћања трошкова у вези са раскидом, у року од 30 дана од дана пријема обавештења о намери једностране измене услова уговора, ако се најављеним једностраним изменама битно мењају услови под којима је уговор закључен, на начин који није у корист крајњег корисника, а нарочито у погледу спецификације услуга и услова за коришћење услуга у вези са понуђеним промотивним погодностима.

Крајњи корисник нема право да раскине уговор, без обавезе плаћања трошкова у вези са раскидом, када је једнострана измена услова уговора последица законских и регулаторних промена.

Сходно члану 128. став 5. и ставу 2. овог члана право на раскид уговора без обавезе плаћања трошкова у вези са раскидом подразумева и право крајњег корисника да задржи терминалну опрему уз плаћање преосталог износа повлашћене цене терминалне опреме или плаћање месечног износа накнаде за преостали период важења уговора, ако је то повољније за крајњег корисника.

Пружалац услуга дужан је да без накнаде уклони сва ограничења у коришћењу терминалне опреме, а најкасније приликом исплате износа из става 4. овог члана.

Регулатор ближе прописује садржај обавештења из става 1. овог члана.

Промена пружаоца услуга приступа интернету

Члан 131.

Пружаоци услуга приступа интернету дужни су да крајњем кориснику пруже информације у вези са поступком промене пружаоца, пре отпочињања и током трајања поступка, као и да обезбеде непрекидно трајање услуге приступа интернету, уколико је технички изводљиво.

Нови пружалац је дужан да обезбеди да се активација услуге приступа интернету одвије у најкраћем могућем року на датум и у року који су изричито договорени са крајњим корисником. Замењени пружалац наставља да пружа своје услуге приступа интернету под истим условима све док нови пружалац не активира своје услуге приступа интернету. Прекид пружања услуге током поступка промене пружаоца услуга приступа интернету не сме да траје дуже од једног радног дана.

Регулатор ближе прописује поступак промене пружаоца услуга приступа интернету.

Услуге са додатом вредношћу

Члан 132.

Оператор услуга са додатом вредношћу дужан је да унапред објави детаљан опис и цену укупне услуге, односно свих њених саставних делова.

Оператор јавне комуникационе мреже који преноси услуге са додатом вредношћу у обавези је да по пријему приговора од стране крајњег корисника исти проследи оператору услуга са додатом вредношћу на даље поступање и да о томе обавести крајњег корисника.

Регулатор ближе уређује обавезе оператора из ст. 1. и 2. овог члана, нарочито у погледу оглашавања услуга, услова почетка и престанка пружања услуге са додатом вредношћу крајњем кориснику, начина обрачуна и наплате услуга, начина обраде података о личности, података о саобраћају и података о локацији, контроле недозвољеног садржаја и решавања приговора, водећи нарочито рачуна о заштити интереса крајњих корисника.

Крајњи корисници услуга са додатом вредношћу приступају услугама путем посебних бројева и посебних кодова у складу са Планом нумерације и није дозвољена употреба било којих других позивних бројева.

Квалитет услуга

Члан 133.

Регулатор је овлашћен да, ради обезбеђивања квалитета у пружању јавно доступних електронских комуникационих услуга и заштите интереса крајњих корисника:

1) ближе пропише параметре квалитета одређених јавно доступних електронских комуникационих услуга, осим услуга комуникације између машина као и садржај, облик и начин обавештавања крајњих корисника о понуђеном квалитету услуга укључујући и

могуће механизме утврђивања квалитета како би се осигурало да крајњи корисници, укључујући и крајње кориснике са инвалидитетом имају приступ свеобухватним, упоредивим, поузданим и једноставно представљеним подацима;

2) одреди минимални квалитет пружања одређених услуга оператору јавне комуникационе мреже.

Регулатор је овлашћен да за потребе крајњих корисника, обавезе операторе да објаве упоредиве, одговарајуће и ажурне податке о квалитету њихових услуга, у мери у којој одређени елементи мреже налазе под њиховом контролом директно или на основу споразума о пружању услуга и о мерама које су предузете како би се осигурала једнакост у приступу крајњих корисника са инвалидитетом, као и да обавести крајње кориснике уколико квалитет услуга које пружа зависи од чинилаца који нису под његовом контролом.

Оператор је дужан да на захтев Регулатора, достави податке из става 2. овог члана пре њиховог објављивања.

Обезбеђивање доступности услуга и терминалне опреме крајњим корисницима са инвалидитетом

Члан 134.

Крајњим корисницима са инвалидитетом мора бити осигурана:

- 1) доступност електронских комуникационих услуга, укључујући и релевантне информације о условима уговора у складу са чланом 126. овог закона које су једнаке услугама које су доступне већини крајњих корисника;
- 2) могућност избора оператора и услуга доступних већини крајњих корисника.

Регулатор ближе уређује посебне обавезе оператора у погледу обезбеђивања доступности одређених електронских комуникационих услуга и одговарајуће терминалне опреме крајњим корисницима са инвалидитетом.

База података о ценама и квалитету електронских комуникационих услуга

Члан 135.

Регулатор води ажурну базу података о ценама, тарифама и квалитету услуга приступа интернету, јавно доступним комуникационим услугама између особа које користе нумерацију, услуга дистрибуције медијских садржаја и уколико је могуће јавно доступним комуникационим услугама између особа које не користе нумерацију, на својој интернет страници, са могућношћу свеобухватног претраживања и упоређивања.

Трећа лица имају право да бесплатно и у отвореном формату користе информације о ценама, тарифама и квалитету електронских комуникационих услуга из става 1. овог члана, у циљу свеобухватног претраживања и упоређивања.

База података из става 1. овог члана треба да:

- 1) буде оперативно независна од пружаоца услуга чиме се обезбеђује да се према свим пружаоцима услуга једнако поступа у резултатима претраживања;

- 2) јасно пружи информације ко је власник и ко управља базом података;
- 3) садржи јасне и објективне критеријуме на којима се заснива њена употреба;
- 4) користи једноставан и недвосмислен језик;
- 5) пружа тачне и ажурне информације и наводи време последњег ажурирања;
- 6) је отворена за сваког пружаоца услуга приступа интернету или јавно доступних комуникационих услуга који ставља на располагање релевантне информације и да обухвати широк распон понуда којима је покривен значајни део тржишта и уколико приказане информације не представљају потпуни преглед тржишта, о томе треба дати јасну изјаву пре приказивања резултата.
- 7) обезбеди ефикасан поступак за пријављивање нетачних информација;
- 8) омогући претраживање и упоређивање цена, тарифа и квалитета услуге међу понудама које су доступне крајњим корисницима.

Рачун и детаљна спецификација рачуна

Члан 136.

Оператор је дужан да рачун за услуге електронских комуникација крајњем кориснику пошаље у папирном облику или га учини доступним у електронској форми.

Оператор је дужан да искључиво на захтев крајњег корисника, односно овлашћеног лица крајњег корисника, без накнаде, омогући увид у детаљну спецификацију пружених услуга са обрачуном задужења за сваку појединачну услугу, ради једноставне провере и контроле трошкова пружених услуга.

Право увида у детаљну спецификацију из става 2. овог члана има искључиво крајњи корисник, односно овлашћено лице крајњег корисника, које подноси захтев у писаној форми оператору, а оператор је дужан да приликом подношења захтева утврди идентитет подносиоца захтева.

Подаци из става 2. овог члана не обухватају податке о позивима који су бесплатни, позивима упућеним службама за хитне интервенције и садржини комуникације.

Приговор крајњег корисника оператору

Члан 137.

Крајњи корисник може у писаном или електронском облику да поднесе оператору приговор на износ којим је задужен за пружену услугу, односно на квалитет пружене услуге, као и да тражи одговарајуће умањење рачуна за услуге са мањим квалитетом од уговореног и/или прописаног.

Оператор је дужан да крајњем кориснику изда потврду у писаном или електронском облику о пријему приговора из става 1. овог члана.

Рок за подношење приговора из става 1. овог члана је 30 дана од дана доспећа рачуна за услугу, када се ради о приговору на износ рачуна, односно 30 дана од дана пружања услуге или од дана немогућности коришћења услуге, када се ради о приговору на квалитет услуге.

Крајњи корисник је дужан да плати неспоран део износа рачуна, а ако оспорава цео рачун, дужан је да плати просечно месечно задужење за последња три месеца који су претходили периоду на који се приговор односи.

Оператор не одговара за квалитет пружене услуге ако је исти мањи од прописаног и/или уговореног због објективних узрока који се нису могли предвидети, избећи односно уклонити (виша сила), као и због благовремено најављених радова на одржавању мрежа и услуга у роковима примереним околностима.

Оператор је дужан да, у року од 15 дана од дана пријема приговора, достави крајњем кориснику одговор у писаном или електронском облику, којим ће, наводећи чињенице и доказе на основу којих је утврђен износ задужења за пружене услуге, односно утврђен квалитет пружених услуга, прихватити основани захтев за одговарајуће умањење рачуна и/или раскид уговора, односно одбити наведени захтев.

Крајњи корисник коме је одбијен приговор и који пред другим надлежним телом није покренуо поступак вансудског решавања спора, може се обратити Регулатору или покренути парнични поступак пред надлежним судом, у року од 30 дана од дана достављања одговора оператора на приговор, односно у року од 30 дана од дана истека рока у којем је оператор био дужан да се изјасни о приговору. Приговор крајњег корисника садржи податке прописане одредбом члана 39. став 5. овог закона.

Крајњем кориснику који поднесе приговор и уредно изврши обавезу плаћања из става 4. овог члана, оператор не сме да обустави пружање услуге, као ни да искључи терминалну опрему из своје мреже, до истека рока за покретање вансудског или судског поступка из става 7. овог члана, односно до окончања вансудског или судског поступка из става 7. овог члана.

Вансудско решавање спорова пред Регулатором

Члан 138.

У случају из члана 139. став 8. овог закона, Регулатор започиње поступак вансудског решавања спора посредовањем између крајњег корисника и оператора.

Уколико спор не може бити решен посредовањем, Регулатор доноси одлуку којом решава спор, у складу са чланом 23. овог закона.

Регулатор доноси одлуку из става 2. овог члана на основу достављених докумената, прикупљених података и изјава страна у спору, по правилу без спровођења усмене расправе.

Регулатор доноси одлуку из става 2. овог члана у најкраћем могућем року, а најкасније у року од четири месеца од дана покретања поступка вансудског решавања спора.

Делимично и потпуно обустављање пружања електронске комуникационе услуге

Члан 139.

Оператор може делимично обуставити пружање услуге крајњем кориснику који није у року од 15 дана од дана доспећа рачуна измирио новчане обавезе за коришћење услуге и није поднео приговор оператору у складу са чланом 137. овог закона, до дана измирења

доспелих обавеза, уз претходно обавештење крајњег корисника о привременом обустављању пружања услуге.

У случају када је крајњем кориснику делимично обустављено пружање услуге, а он затим поднесе приговор у року из члана 137. став 3. овог закона и уредно изврши обавезу плаћања из става 4. истог члана, оператор је дужан да настави да пружа услугу у пуном обиму.

За време делимичног обустављања услуге, оператор је дужан да омогући крајњем кориснику примање долазних позива када се крајњи корисник налази на територији Републике Србије и упућивање одлазних позива службама за хитне интервенције и бесплатном броју корисничке службе оператора.

Оператор може потпуно обуставити пружање услуге крајњем кориснику који није у року од два месеца од дана доспећа измирио новчане обавезе за коришћење услуге, уз претходно обавештење крајњих корисника о потпуном обустављању пружања услуге.

Оператор може да делимично обустави пружање услуге крајњем кориснику уколико утврди да крајњи корисник врши злоупотребе услуге или угрожава безбедност и интегритет мреже, односно угрожава рад електронске комуникационе мреже, уз претходно слање опомене крајњем кориснику да обустави наведене активности.

Оператор може да потпуно обустави пружање услуге, односно раскине уговор, уколико крајњи корисник и поред опомене из става 5. овог члана настави да врши злоупотребе електронске комуникационе услуге или угрожава безбедност и интегритет и безбедност мреже, односно угрожава рад електронске комуникационе мреже.

Оператор је дужан да, по пријему акта надлежног органа за вршење инспекцијског надзора којим је утврђено проузроковање штетне сметње услед коришћења терминалне опреме од стране крајњег корисника, опомене крајњег корисника или му привремено онемогући коришћење услуге и о томе га без одлагања обавести.

Уколико се приликом контроле извршења акта надлежног органа за вршење инспекцијског надзора из става 7. овог члана, утврди поновљено коришћење терминалне опреме која проузрокује штетне сметње од стране крајњег корисника, оператор је дужан да, по пријему обавештења, крајњем кориснику трајно онемогући коришћење услуга, односно раскине уговор.

Оператор има право да предузме радње из ст. 7. и 8. овог члана без акта надлежног органа надлежног за инспекцијски надзор, уколико крајњи корисник проузрокује штетне сметње употребом терминалне опреме у електронској комуникационој мрежи тог оператора.

Контрола трошкова

Члан 140.

Пружалац јавне говорне комуникационе услуге или услуге приступа интернету је дужан да, у складу са својим техничким могућностима, крајњем кориснику омогући, на једноставан начин и без накнаде:

- 1) забрану одлазних позива, слања електронских порука и преноса података, када месечни трошкови тих услуга пређу износ који је унапред одређен уговором;
- 2) забрану одређених врста одлазних позива, као и позива или слања електронских порука на одређене врсте бројева.

Оператор је дужан да крајњем кориснику изда одговарајућу потврду у писаном или електронском облику о предузетим радњама из става 1. овог члана.

Дужност обавештавања крајњег корисника у циљу спречавања прекомерне потрошње

Члан 141.

Пружалац јавне говорне комуникационе услуге или услуге приступа интернету је дужан да крајњем кориснику, у складу са својим техничким могућностима, достави бесплатно обавештење путем електронске поруке или позива, ако тренутни износ задужења за текући месец буде двоструко већи од просечног износа задужења за услугу у претходна три месеца.

У случају непостојања техничких могућности, оператор је дужан да испуни обавезу из става 1. овог члана одмах по добијању података о оствареном саобраћају.

У случају када крајњи корисник користи услугу у периоду који је краћи од три месеца, оператор је дужан да обавести крајњег корисника на начин из става 1. овог члана, ако тренутни износ задужења за текући месец буде двоструко већи од уговореног износа месечне накнаде.

Оператор је дужан да води евиденцију о достављеним обавештењима из овог члана, која обухвата име и презиме крајњег корисника, кориснички број, податке о оствареном саобраћају, као и време достављања обавештења.

Идентификација позива

Члан 142.

Оператор који нуди услугу идентификације позива дужан је да омогући спречавање приказивања идентификације за појединачни одлазни позив или за све одлазне позиве, на једноставан начин и без накнаде.

Оператор који нуди услугу идентификације позива дужан је да крајњем кориснику омогући искључивање идентификације долазних позива, на једноставан начин и без накнаде за разумно коришћење ове могућности.

Оператор који нуди услугу идентификације позива дужан је да омогући једноставан начин за одбијање долазних позива са скривеном идентификацијом.

Оператор који пружа услугу идентификације успостављене линије дужан је да крајњем кориснику омогући искључивање приказивања идентификације успостављене линије позиваоцу, на једноставан начин и без накнаде.

Одредба става 1. овог члана односи се и на међународне одлазне позиве, а одредбе ст. 2. до 4. овог члана и на међународне долазне позиве.

Одредба става 1. овог члана није применљива на позиве који се упућују службама за хитне интервенције.

Оператор има право да привремено суспендује могућност из става 1. овог члана ради откривања и спречавања злонамерних или узнемиравајућих позива.

Оператор који пружа услугу идентификације позива или успостављене линије дужан је да објави информације о могућностима и ограничењима из овог члана.

Злонамерни или узнемиравајући позиви

Члан 143.

Оператор коме крајњи корисник у писаном или електронском облику пријави и опише начин, односно садржину, оквирни датум и време злонамерног или узнемиравајућег позива, дужан је да забележи и сачува податке о идентификацији тог долазног позива или кратке поруке, датуму и времену позива или кратке поруке или покушају позивања.

Оператор је дужан да крајњем кориснику из става 1. овог члана изда одговарајућу потврду у писаном или електронском облику о пријави злонамерних или узнемиравајућих позива или кратких порука.

Ако оператор утврди да је, на основу пријаве из става 1. овог члана, злонамерни или узнемиравајући позив или кратка порука упућен са броја његовог крајњег корисника, дужан је да том крајњем кориснику упути упозорење, односно, у случају поновног узнемиравања, предузме друге одговарајуће мере ради спречавања даљег узнемиравања.

Ако оператор утврди да је, на основу пријаве из става 1. овог члана, злонамерни или узнемиравајући позив или кратка порука упућен са корисничког броја у мрежи другог оператора, прослеђује том оператору пријаву о узнемиравању из става 1. овог члана, како би тај оператор свом крајњем кориснику упутио упозорење, односно, у случају поновног узнемиравања, предузео друге одговарајуће мере ради спречавања даљег узнемиравања.

Оператори јавно доступних електронских комуникационих услуга дужни су да сарађују ради праћења и откривања злонамерних или узнемиравајућих позива или кратких порука, а нарочито ради размене података о броју са којег је и на који је упућен злонамерни или узнемиравајући позив или кратка порука и поступања по прослеђеним пријавама из става 4. овог члана.

Заустављање аутоматског преусмеравања позива

Члан 144.

Оператор је дужан да крајњем кориснику омогући, на једноставан начин и без накнаде, заустављање аутоматског преусмеравања позива, коју је извршила трећа страна, на терминалну опрему крајњег корисника.

Услуга родитељске контроле

Члан 145.

Оператор је дужан да, на захтев крајњег корисника, пружи услугу родитељске контроле, којом се омогућава:

- 1) ограничавање приступа одређеним садржајима;
- 2) забрана упућивања позива и слања електронских порука на одређене бројеве;

- 3) упућивање позива и слање електронских порука само на одређене бројеве;
- 4) контрола трошкова из члана 140. овог закона.

Незатражене поруке и позиви

Члан 146.

Упућивање позива, укључујући и коришћење система за аутоматско позивање и комуникацију без људске интервенције, факс уређаја, електронске поште или других врста електронских порука, ради непосредног оглашавања, допуштено је само уз претходни пристанак крајњег корисника (прималац).

Ако је физичко или правно лице, приликом продаје својих производа или услуга, прибавило непосредно од примаоца његове контакт податке и пристанак на употребу тих података у сврхе непосредног оглашавања, има право да их употребљава ради непосредног оглашавања својих сличних производа или услуга, под условом да примаоцу обезбеди могућност приговора таквој употреби контакт података, на једноставан начин и без накнаде.

Забрањено је непосредно оглашавање којим се нетачно приказује или прикрива идентитет пошиљаоца електронске поште или других врста електронских порука, непосредно оглашавање које не садржи назначену електронску адресу, односно број телефона, путем кога прималац може без накнаде да захтева спречавање даљег слања огласних порука, као и слање електронске поруке којом се прималац подстиче да посећује интернет страницу чија је садржина у супротности са законом који уређује електронску трговину.

Обавезе оператора у вези са незатраженим порукама

Члан 147.

Оператор је дужан да крајњем кориснику омогући филтрирање незатражених и штетних електронских порука, као и једноставан начин за подешавање или искључивање филтера.

Оператор је дужан да јавно објави електронску адресу за пријављивање незатражених и штетних електронских порука.

Оператор је дужан да, по пријему доказа о незатраженим и штетним порукама које су послате од стране његових крајњих корисника, утврди чињенично стање и, у зависности од степена злоупотребе, опомене крајњег корисника или му привремено онемогући коришћење услуга и о томе га без одлагања обавести.

Оператор има право да, у случају поновљене злоупотребе крајњем кориснику трајно онемогући коришћење услуга, односно раскине уговор о коришћењу услуга.

Подаци о личности у јавном телефонском именику

Члан 148.

Пружалац услуга јавног телефонског именика дужан је да без накнаде обавести крајњег корисника о намери да његове личне податке укључи у јавно доступан телефонски

именик у штампаној или електронској форми, о сврси именика, доступности личних података преко услуга обавештења, као и могућностима за претрагу личних података од стране трећих лица преко функција претраге у електронској форми именика.

Крајњи корисник има право да, по пријему обавештења из става 1. овог члана, одбије сагласност за укључивање личних података у јавно доступан телефонски именик.

Лице из става 1. овог члана дужно је да крајњем кориснику, чији се лични подаци налазе у јавно доступном телефонском именику, омогући проверу или исправку података, као и могућност повлачења дате сагласности, односно брисања личних података из јавно доступног телефонског именика, на једноставан начин и без накнаде.

Лице из става 1. овог члана дужно је да прибави додатни пристанак крајњег корисника пре омогућавања употребе података из јавног телефонског именика у сврхе различите од ступања у контакт са крајњим корисником преко личног имена и презимена, односно назива или минимума других његових идентитетских ознака.

Одредбе ст. 2. и 3. овог члана примењују се на правна лица у мери у којој она нису обавезна да њихов кориснички број буде доступан јавности, а одредба става 4. овог члана примењује се на правна лица без ограничења.

Доступност података у јавном телефонском именику и приступ услугама обавештења

Члан 149.

Оператор који пружа јавно доступне комуникационе услуге између особа које користе нумерацију дужан је да:

- 1) сачини и води ажуран јавни телефонски именик са подацима својих крајњих корисника, осим крајњих корисника из члана 148. став 2. овог закона;
- 2) обезбеди корисницима својих услуга приступ услугама обавештења о бројевима и јавним телефонским именицима.

Оператор из става 1. овог члана дужан је да удовољи сваком разумном захтеву за приступ подацима из става 1. тачка 1) овог члана, под условима који су објективни, недискриминаторни, у складу са одредбама овог закона и закона којим се уређује заштита података о личности.

Обавеза из става 2. овог члана нарочито се односи на захтеве других пружалаца услуга јавних телефонских именика, који сачињавају свеобухватне јавно доступне телефонске именике са подацима о свим крајњим корисницима говорних комуникационих услуга у Републици Србији.

Регулатор ближе прописује услове у погледу приступа и коришћења података из јавних телефонских именика из става 1. тачка 1) овог члана.

Обрада података о саобраћају

Члан 150.

Оператор јавних комуникационих мрежа или оператор јавно доступних електронских комуникационих услуга, који обрађује и чува податке о саобраћају крајњег

корисника, дужан је да те податке избрише или да их обради и сачува тако да није могуће препознати о ком лицу се ради, када подаци о саобраћају више нису неопходни за пренос комуникације, са изузетком:

- 1) података који су неопходни ради израде рачуна за услуге или међуповезивање, а који се могу обрађивати до истека законом предвиђеног рока за рекламације или наплату потраживања;
- 2) података које оператор користи ради оглашавања и продаје услуга, уз претходни пристанак лица на које се подаци односе, као и ради пружања услуга са додатом вредношћу, у мери и времену неопходном за те сврхе;
- 3) података који се задржавају у складу са одредбама закона који уређује задржавање података.

Оператор из става 1. овог члана дужан је да, пре отпочињања обраде података о саобраћају из става 1. тачка 1) овог члана, као и пре прибављања пристанка из става 1. тачка 2) овог члана, обавести крајњег корисника о врстама података који ће бити обрађивани, као и трајању обраде.

Лице које је дало пристанак за обраду података из става 1. тачка 2) овог члана има право опозива датог пристанка у било ком тренутку.

Обраду података о саобраћају из става 1. овог члана смеју да врше само лица овлашћена од стране оператора, а нарочито лица која обављају послове издавања рачуна, управљања мрежним саобраћајем, одговарања на питања крајњег корисника, откривања превара, оглашавања и продаје услуга електронских комуникација, као и пружања услуга са додатом вредношћу, у мери неопходној за обављање наведених активности.

Одредбе ст. 1. и 4. овог члана не односе се на могућност Регулатора и других надлежних државних органа да остваре увид у податке о мрежном саобраћају који су од значаја за одлучивање у споровима, нарочито поводом рачуна за услуге или међуповезивања.

Обрада података о локацији

Члан 151.

Оператор јавних комуникационих мрежа и јавно доступних електронских комуникационих услуга може обрађивати податке о локацији крајњег корисника, који нису подаци о саобраћају, само када се обраде тако да није могуће препознати о ком лицу се ради или уз њихов претходни пристанак крајњег корисника ради пружања услуга са додатом вредношћу, у мери и времену потребном за те сврхе.

Одредба става 1. овог члана не односи се на податке о локацији који се задржавају у складу са одредбама закона који уређује задржавање података.

Оператор је дужан да, пре прибављања пристанка из става 1. овог члана, крајњег корисника обавести о врстама података о локацији који ће бити обрађивани, сврси и трајању обраде, као и томе да ли ће подаци бити достављани трећим лицима за потребе пружања услуга са додатом вредношћу.

Лице које је дало пристанак за обраду података из става 1. овог члана има право опозива датог пристанка у било ком тренутку.

Оператор је дужан да лицу које је дало пристанак за обраду података из става 1. овог члана, пружи могућност привременог одбијања обраде података о локацији при сваком повезивању на мрежу или преносу комуникације, на једноставан начин и без накнаде.

Обраду података о локацији из овог члана смеју да врше само овлашћена лица оператора, односно овлашћена лица треће стране која пружа услугу са додатом вредношћу, у мери неопходној за пружање услуге са додатом вредношћу.

Доступност услуге

Члан 152.

Оператор који пружа говорну комуникациону услугу и услугу приступа интернету путем јавне комуникационе мреже, у случају изузетно тешког квара мреже или у случајевима више силе, дужан је да предузме одговарајуће техничке и организационе мере у циљу обезбеђивања највеће могуће доступности наведених услуга.

Оператор који пружа говорну комуникациону услугу дужан је да предузме све неопходне мере да обезбеди непрекидан приступ службама за хитне интервенције и непрекидан пренос јавних упозорења.

Члан 153.

Одредбе чл. 126. – 152. овог закона не односе се на микропредузећа која пружају јавно доступне комуникационе услуге између особа које не користе нумерацију, уколико не пружају и остале услуге електронских комуникација.

Микропредузећа из става 1. овог члана су дужна да обавесте крајње кориснике о овом изузимању пре закључења уговора.

XV. БЕЗБЕДНОСТ И ИНТЕГРИТЕТ ЈАВНИХ КОМУНИКАЦИОНИХ МРЕЖА И УСЛУГА

Безбедност и интегритет јавних електронских комуникационих мрежа и услуга

Члан 154.

Оператор је дужан да, ради обезбеђивања безбедности и интегритета јавних електронских комуникационих мрежа и услуга, тајности комуникација, као и заштите података о личности, саобраћају и локацији, примени адекватне техничке и организационе мере, примерене постојећим ризицима, а посебно мере за превенцију и минимизацију утицаја безбедносних инцидената по кориснике и међуповезане мреже, као и мере за обезбеђивање континуитета рада јавних комуникационих мрежа и услуга.

Ако оператор пружа услугу користећи електронску комуникациону мрежу, припадајућа средства или услуге другог оператора, дужан је да сарађује са тим оператором у обезбеђивању безбедности и интегритета јавних комуникационих мрежа и услуга.

Када постоји посебан ризик повреде безбедности и интегритета јавних комуникационих мрежа и услуга (неовлашћени приступ, значајан губитак података, угрожавање тајности комуникација, безбедности података о личности и друго), оператор је дужан да о том ризику обавести кориснике и, ако је такав ризик ван опсега мера које је

оператор дужан да примени, обавести кориснике о могућим мерама заштите и трошковима у вези са применом тих мера.

У циљу превенције посебних ризика повреде безбедности и интегритета јавних комуникационих мрежа и услуга из става 3. овог члана, оператор је дужан да кориснику, приликом давања на коришћење терминалне опреме која омогућава приступ интернету, предузме мере заштите за спречавање неовлашћеног коришћења наведене опреме.

Оператор је дужан да, без одлагања, обавести Регулатора о свакој повреди безбедности и интегритета јавних комуникационих мрежа и услуга, која је значајно утицала на његов рад, у складу са прописима којима се уређује информациона безбедност.

Регулатор је овлашћен да обавести јавност о повреди безбедности и интегритета из става 5. овог члана, или захтева од оператора да то сам уради, када процени да је објављивање такве информације у јавном интересу, у складу са прописима којима се уређује информациона безбедност.

Регулатор актом ближе уређује примену техничких и организационих мера из става 1. овог члана, мера заштите за спречавање неовлашћеног коришћења терминалне опреме из става 4. овог члана, као и поступак обавештавања из ст. 3. и 5. овог члана.

Регулатор, у сврху спровођења одредаба овог члана, може да затражи:

- 1) од оператора достављање података потребних за процену безбедности и интегритета мрежа и услуга, укључујући и документа која се односе на безбедносну политику оператора;
- 2) спровођење ванредног инспекцијског надзора безбедности мрежа и услуга, у случају значајне повреде безбедности и интегритета јавних комуникационих мрежа и услуга.

Неовлашћени приступ и коришћење електронске комуникационе мреже, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме

Члан 155.

Забрањен је неовлашћени приступ и коришћење електронске комуникационе мреже, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме оператора.

Неовлашћени приступ и коришћење из става 1. овог члана обухвата приступ и коришћење електронске комуникационе мреже, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме без сагласности оператора, чиме се нарушава безбедност и интегритет јавних комуникационих мрежа и услуга.

Тајност електронских комуникација

Члан 156.

У циљу осигуравања тајности електронских комуникација и са њима повезаних података о саобраћају у јавним комуникационим мрежама и јавно доступним услугама електронских комуникација, забрањено је снимање, чување и сваки облик пресретања или надзора електронских комуникација и са њима повезаних података о саобраћају.

Одредба из става 1. овог члана не односи се на техничко чување података које је нужно за пренос комуникације, не задирући притом у начела заштите тајности података.

Одредба из става 1. овог члана не спречава снимање комуникација и са њима повезаних података о саобраћају, које се обавља ради доказивања комерцијалних трансакција или других пословних односа, у којима су обе стране свесне или би морале бити свесне или су изричито упозорене на то да обављена комуникација може да буде снимљена.

Коришћење електронских комуникационих мрежа и услуга ради чувања или приступања подацима похрањеним у терминалној опреми крајњег корисника или корисника, дозвољено је под условом да је крајњи корисник дао свој пристанак, након што му је дато јасно и потпуно обавештење о сврси прикупљања и обраде података, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, као и да му је пружена прилика да такву обраду одбије.

Одредба става 4. овог члана не спречава техничко чување или приступ подацима искључиво у сврху обезбеђивања комуникације у оквиру електронских комуникационих мрежа или пружања услуга које је крајњи корисник изричито затражио.

XVI. ПРОВЕРА ПОСТУПАЊА ОПЕРАТОРА И СТРУЧНИ НАДЗОР

Овлашћења Регулатора

Члан 157.

Оператори су дужни да делатност електронских комуникација обављају у складу са прописаним општим условима за обављање делатности, посебним обавезама одређеним операторима са ЗТС, обавезама које се односе на универални сервис, условима прописаним дозволама за коришћење нумерације, појединачним дозволама за коришћење радиофреквенција, као и другим обавезама утврђеним овим законом и прописима донетим на основу њега.

Регулатор је овлашћен да тражи од оператора податке и информације који су потребни ради обављања послова стручног надзора из члана 159. овог закона и провере усклађености поступања оператора са обавезама из става 1. овог члана, као и да врши мерења и испитивања рада електронских комуникационих мрежа и услуга, припадајућих средстава, електронске комуникационе опреме, радио опреме и терминалне опреме.

Послове мерења и испитивања из става 2. овог члана Регулатор врши преко контролно-мерних центара, као организационих јединица Регулатора (подручне јединице), односно преко лица овлашћених за вршење мерења и испитивања.

Ако Регулатор приликом провере усклађености поступања оператора утврди да поступање оператора није у складу са обавезама из става 1. овог члана, о томе обавештава оператора и одређује рок у коме је оператор дужан да се изјасни о утврђеним неправилностима, односно да их отклони и о томе обавести Регулатора.

Рок из става 4. овог члана не може бити краћи од осам дана од дана пријема захтева од стране оператора, осим у случајевима када Регулатор утврди теже или поновљено кршење прописаних обавеза.

Ако Регулатор утврди да оператор није отклонио утврђене неправилности у остављеном року, подноси пријаву инспекцији Министарства.

Стручни надзор

Члан 158.

Стручни надзор у области електронских комуникација врши Регулатор, преко лица које је овлашћено од стране Регулатора за вршење послова стручног надзора.

У поступку стручног надзора овлашћено лице из става 1. овог члана врши контролу:

- 1) усаглашености параметара елемената електронске комуникационе мреже са стандардима и прописима донетим на основу овог закона;
- 2) испуњености прописаних параметара квалитета услуга при пружању универзалног сервиса, као и прописаних и декларисаних параметара квалитета код других врста електронских комуникационих услуга;
- 3) примене одредаба о тајности комуникација на основу овог закона;
- 4) безбедности и интегритета јавних електронских комуникационих мрежа и услуга;

Регулатор је дужан да по захтеву инспектора електронских комуникација обави стручни надзор и да о исходу тог надзора обавести инспектора електронских комуникација.

Начин и поступак спровођења стручног надзора, на предлог Регулатора прописује Министарство.

Образац легитимације и начин издавања легитимације овлашћеног лица из става 1. овог члана утврђује Регулатор.

Легитимација овлашћеног лица из става 1. овог члана обавезно садржи: лого Регулатора, име и презиме лица овлашћеног за обављање стручног надзора, фотографију овлашћеног лица, службени број легитимације, датум издавања легитимације, печат Регулатора, потпис директора Регулатора, као и одштампани текст следеће садржине: „Ималац ове легитимације има овлашћења у складу са одредбама члана 158. став 2. овог закона.“

XVII. ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Члан 159.

Инспекцијски надзор над применом овог закона, прописа којима се уређује делатност електронских комуникација, као и међународних уговора у области електронских комуникација, обавља Министарство, преко инспектора електронских комуникација (у даљем тексту: инспектор).

Инспекцијски надзор над применом овог закона и прописа којим се уређује делатност електронских комуникација на територији аутономне покрајине врши аутономна покрајина преко својих органа.

Послове из става 2. овог члана аутономна покрајина врши као поверене.

Члан 160.

Инспектор је самосталан у границама овлашћења утврђених законом и другим прописима којима се уређује обављање послова инспекције, а за свој рад је лично одговоран.

Инспектор је дужан да узме у поступак пријаве Регулатора, физичких и правних лица, као и да обавести подносиоца пријаве о резултатима поступка.

Инспектор не може да врши надзор електронске комуникационе мреже или услуге, припадајућих средстава, електронске комуникационе опреме, радио опреме и терминалне опреме, ако је учествовао у њиховом пројектовању, изградњи, постављању или производњи.

У вршењу инспекцијског надзора, за обављање послова мерења и испитивања електронских комуникационих мрежа и услуга, припадајућих средстава, електронске комуникационе опреме и терминалне опреме, инспектор може ангажовати лице овлашћено за вршење мерења и испитивања.

На садржину, врсту, облик, поступак и спровођење инспекцијског надзора, овлашћења, обавезе учесника у инспекцијском надзору и друга питања од значаја за инспекцијски надзор која нису уређена овим законом, примењују се одредбе закона и прописа којима се уређује инспекцијски надзор.

Посебна овлашћења инспектора

Члан 161.

Инспектор је, поред овлашћења из закона којим се уређује обављање послова инспекције, овлашћен да проверава:

- 1) поступање оператора у складу са прописаним општим условима за обављање делатности електронских комуникација, посебним обавезама одређеним операторима са ЗТС, условима прописаним дозволама за коришћење нумерације, појединачним дозволама за коришћење радиофреквенција, као и другим обавезама утврђеним овим законом и прописима донетим на основу њега;
- 2) рад електронских комуникационих мрежа и услуга, припадајућих средстава, електронске комуникационе опреме, радио опреме и терминалне опреме, као и испуњеност прописаних техничких и других захтева;
- 3) да ли се радиофреквенцијски спектар користи у складу са овим законом;
- 4) поступање ималаца појединачних дозвола и других корисника радиофреквенцијског спектра у односу на обавезе утврђене дозволама, овим законом, прописима донетим на основу њега и одговарајућим међународним уговорима;
- 5) постојање штетних сметњи у раду електронских комуникационих мрежа;
- 6) поступање оператора у вези са применом мера заштите података о личности и приватности, обезбеђивањем безбедности и интегритета јавних комуникационих мрежа и услуга;
- 7) омогућавање законитог пресретања електронских комуникација и приступа задржаним подацима, у складу са законом који уређује област законитог пресретања и задржавања података.

Мере инспекцијског надзора

Члан 162.

Ако се у вршењу инспекцијског надзора утврде незаконитости у примени овог закона и прописа донетим на основу њега, инспектор је овлашћен да донесе решење којим:

1) налаже мере за отклањање утврђених незаконитости и одређује рок за њихово отклањање;

2) предузима привремене мере, укључујући одређивање забране рада електронске комуникационе опреме и терминалне опреме, печатења и одузимања електронске комуникационе опреме, радио опреме и терминалне опреме или дела опреме, нарочито ако се:

(1) радиофреквенцијски спектар неовлашћено користи, ако се користи супротно прописаним условима коришћења или

(2) утврди да рад електронске комуникационе опреме представља непосредну и озбиљну претњу јавној безбедности или угрожава животну средину;

3) привремено забрањује обављање делатности електронских комуникација или вршења одређених активности у области електронских комуникација, затварањем просторија у којима се обавља делатност или врши одређена активност или на други одговарајући начин, у случајевима када се онемогући вршење надзора, када се неовлашћено обавља делатност или када се не примене претходно одређене мере из става 1. тачка 1) овог члана, при чему одређује време трајања привремене забране обављања делатности у коме су лица дужна да отклоне противправно стање које је разлог изрицања мере.

Против решења инспектора може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана пријема решења.

Жалба на решење инспектора одлаже извршење решења.

Изузетно од одредбе става 3. овог члана, жалба не одлаже извршење решења када је неопходно предузимање хитних мера ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи, имовину, права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавне приходе, несметан рад органа и организација, комунални ред или безбедност, што се посебно образлаже у решењу.

Решење Министарства је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор.

Инспектор је дужан да о утврђеним неправилностима, недостацима или пропустима у примени овог закона и прописа донетим на основу њега обавести Регулатора и, по потреби, предложи Регулатору предузимање мера из њене надлежности.

Лица овлашћена за вршење мерења и испитивања

Члан 163.

Привредно друштво и друго правно лице може да врши мерења и испитивања рада електронских комуникационих мрежа и услуга, припадајућих средстава, електронске комуникационе опреме, радио опреме и терминалне опреме ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме и простора.

Министарство, на предлог Регулатора, ближе прописује услове које морају да испуњавају лица из става 1. овог члана, као и начин спровођења контроле испуњености прописаних услова.

Министарство доноси решење о испуњености услова из става 1. овог члана, на захтев лица из става 1. овог члана (у даљем тексту: овлашћење за вршење мерења и испитивања).

За издавање решења из става 3. овог члана плаћа се такса, у складу са законом којим се уређују републичке административне таксе.

Овлашћење за вршење мерења и испитивања може се одузети ако се накнадно утврди да привредно друштво и друго правно лице не испуњава прописане услове или ако се утврди да је решење издато на основу неистинитих и нетачних података.

Решење из ст. 3. и 5. овог члана је коначно.

Министарство води ажуран регистар овлашћења за вршење мерења и испитивања и чини га доступним на својој интернет страници.

XVIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 164.

Новчаном казном од 1.000.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако:

- 1) пројектује, гради или поставља, користи и одржава електронске комуникационе мреже и припадајућа средства супротно члану 43. овог закона;
- 2) не пријави Регулатору уговор о међуповезивању на националном и међународном нивоу (члан 57.);
- 3) врши неовлашћени приступ и коришћење електронске комуникационе мреже, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме оператора (члан 155.);
- 4) не омогући или омета вршење инспекцијског надзора (члан 159.).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 100.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник, односно физичко лице новчаном казном од 100.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана може се изрећи новчана казна у сразмери са висином причињене штете или неизвршене обавезе, вредности робе или друге ствари која је предмет прекршаја, а највише до двадесетоструког износа тих вредности, с тим да не прелази петоструки износ највеће казне која може изрећи по одредби става 1. овог члана.

За прекршај из става 1. овог члана правном лицу, односно предузетнику, може се изрећи заштитна мера забране вршења одређене делатности у трајању до три године, а одговорном лицу у правном лицу заштитна мера забране вршења одређених послова у трајању до једне године.

Члан 165.

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 казниће се за прекршај правно лице, ако:

- 1) не обавља делатност електронских комуникација у складу са одговарајућим општим условима прописаним од стране Регулатора (члан 34.);
- 2) не обавести Регулатора о отпочињању, промени или окончању делатности (члан 35.);

- 3) не обавља делатност електронских комуникација преко повезаног привредног друштва или преко огранка (члан 37.);
- 4) не поступи у складу са решењем Регулатора којим се одређују цене услуга роминга, цене терминације и други елементи цена услуга роминга у јавним мобилним комуникационим мрежама, у складу са међународним споразумима (члан 40.);
- 5) достави регулатору нетачне или непотпуне информације потребне за израду географског прегледа (члан 42.);
- 6) не обавља делатност у складу са донетим техничким прописима из члана 44. овог закона;
- 7) не поступи у складу са техничким захтевима за радио опрему из члана 46. овог закона;
- 8) не поступи у складу са решењем Регулатора којим се утврђује заједничко коришћење (члан 54.);
- 9) не поступи у складу са решењем Регулатора којима се утврђују симетричне обавезе приступа (члан 55.);
- 10) не поступи у складу са решењем Регулатора којим се утврђује међуповезивање, односно приступ (члан 57.);
- 11) не поступи у складу са решењем Регулатора којим се утврђује обавеза међуповезивања електронске комуникационе мреже за посебне намене и јавне комуникационе мреже (члан 58.);
- 12) не пружа услуге универзалног сервиса у складу са прописаним обавезама (члан 59.);
- 13) не поступи у складу са решењем Регулатора о обезбеђивању доступности услуга универзалног сервиса (члан 60.);
- 14) не поступи у складу са решењем Регулатора о прилагођавању цена понуђених услуга универзалног сервиса (члан 61.);
- 15) не поступи у складу са решењем Регулатора о одређивању оператора са ЗТС (члан 68.) и прописаним обавезама (чл. 70. до 76. и чл. 79, 80, 81 и 82.);
- 16) не поступи у складу са решењем Регулатора о функционалном раздвајању вертикално интегрисаног оператора (члан 77. .);
- 17) не обавести Регулатора о намери отуђења своје мреже за приступ или њеног значајног дела, или о намери оснивања посебне пословне јединице, у складу са чланом 78. овог закона;
- 18) користи нумерацију супротно одредбама овог закона, односно супротно издатој дозволи за коришћење нумерације (члан 84.);
- 19) уступи на коришћење додељену нумерацију, односно пренесе право на коришћење додељене нумерације без претходне сагласности Регулатора (члан 87.);
- 20) не поступи у складу са решењем Регулатора о одузимању додељене нумерације (члан 88.);
- 21) не поступи у складу са одредбама члана 90. овог закона у вези са преносивошћу броја;
- 22) не поступи у складу са одредбама члана 131. овог закона у вези са променом пружаоца услуга приступа интернету;
- 23) не поступи у складу са одредбама члана 91. овог закона, у вези са јединственим бројем за приступ службама за хитне интервенције;
- 24) не поступи у складу са одредбама члана 92. овог закона, у вези са бројевима за пријаву нестанка деце и за помоћ деци;

- 25) користи радиофреквенције супротно условима за издавање појединачне дозволе (члан 101.), односно супротно издатој појединачној дозволи (чланови 102. и 105.), привременој дозволи (члан 110.) или утврђеним условима за коришћење радиофреквенција по режиму општег овлашћења (члан 113.);
- 26) пренесе право на коришћење радиофреквенција супротно одредби члана 109. овог закона;
- 27) не поступи у складу са решењем Регулатора о замени додељених радиофреквенција (члан 111.), односно одузимању додељених радиофреквенција (члан 112.);
- 28) не поступи у складу са решењем Регулатора о обавези преноса (члан 121.);
- 29) не закључи кориснички уговор у складу са одредбама члана 127. овог закона;
- 30) не поступа у складу са одредбама члана 127. овог закона, у вези са корисничким уговором закљученим са потрошачем;
- 31) не поступа у складу са одредбама члана 126. овог закона, у вези са обавештавањем о условима уговора и ценама услуга;
- 32) пропусти да крајње кориснике обавести о намери једностране измене услова уговора у складу са одредбама члана 130. овог закона;
- 33) не поступа у складу са одредбом члана 129. овог закона, која се односи на рок трајања уговора за услуге везане у пакет;
- 34) не пружа услуге са додатом вредношћу у складу са одредбама члана 132. овог закона;
- 35) не обезбеди квалитет одређених услуга (члан 133);
- 36) не поступи у складу са одредбама члана 134. у вези са објављивањем, односно достављањем на захтев Регулатора, података за крајње кориснике о квалитету услуга и о мерама које су предузете како би се осигурала једнакост у приступу крајњих корисника са инвалидитетом;
- 37) не поступи у складу са одредбама члана 137. овог закона, у вези са приговором крајњег корисника;
- 38) не поступи у складу са решењем Регулатора о вансудском решењу спора између крајњег корисника и оператора (члан 138.);
- 39) поступа супротно одредбама овог закона у вези са слањем електронских порука ради непосредног оглашавања (члан 146.);
- 40) не поступи у складу са одредбама овог закона у вези са подацима о личности у јавним телефонским именицима (члан 148.);
- 41) не поступи са подацима о саобраћају у складу са одредбама члана 150. овог закона;
- 42) не поступи са подацима о локацији у складу са одредбама члана 151. овог закона;
- 43) не предузме одговарајуће техничке и организационе мере у циљу обезбеђивања највеће могуће доступности говорне комуникационе услуге у случају изузетно тешког квара мреже или у случајевима више силе, односно обезбеђивања непрекидног приступа службама за хитне интервенције (члан 152.);
- 44) не поступи у складу са одредбама члана 154. овог закона, у вези са обезбеђивањем безбедности, интегритета и континуитета рада јавних комуникационих мрежа и услуга;
- 45) не достави Регулатору податке и информације потребне за проверу поступања у складу са прописаним обавезама, односно ако се не изјасни о утврђеним неправилностима у прописаном року (члан 157.);

46) не поступи у складу са решењем инспектора из члана 162. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник, односно физичко лице новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана правном лицу, односно предузетнику, може се изрећи заштитна мера забране вршења одређене делатности у трајању до три године, а одговорном лицу у правном лицу заштитна мера забране вршења одређених послова у трајању до једне године.

Члан 166.

Новчаном казном од 250.000 до 500.000 казниће се за прекршај правно лице, ако:

- 1) не достави Министарству потребне податке и информације ради обављања послова из надлежности Министарства (члан 6.);
- 2) не достави Регулатору податке и информације неопходне ради обављања послова из његове надлежности (члан 39.);
- 3) не изгради кабловску канализацију до границе грађевинске парцеле и пратећу инфраструктуру потребну за постављање електронских комуникационих мрежа, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме до просторија крајњег корисника (члан 45.);
- 4) онемогућава приступ изграђеној електронској комуникационој мрежи и припадајућим средствима у пословним и стамбеним објектима (члан 45.);
- 5) нарушава заштитни појас или обавља радове у близини електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава на начин који угрожава функционисање електронских комуникација (члан 47.);
- 6) нарушава заштитну зону дуж трасе радио-коридора (члан 48.);
- 7) не заснива право службености у складу са одредбом члана 52. овог закона;
- 8) не обавести у прописаном року Регулатора о намери отуђења своје мреже за приступ (члан 62.);
- 9) не поступи у складу са решењем Регулатора о финансирању универзалног сервиса (члан 64.);
- 10) не поступи у складу са одредбама члана 118. овог закона у вези са дистрибуцијом медијских садржаја;
- 11) не поступи у складу са одредбама члана 119. овог закона у вези са медијским садржајима различитих формата слике и тона;
- 12) не поступи у складу са прописаним захтевима којима се обезбеђује интероперабилност опреме (члан 120.);
- 13) не поступи у складу са решењем Регулатора о утврђивању посебних обавеза у вези са обезбеђивањем приступа (члан 122.);
- 14) не поступи у складу са одредбама члана 123. овог закона у вези са условним приступом;
- 15) не осигура једнаку доступност својих услуга и терминалне опреме крајњим корисницима са инвалидитетом, односно не поступи у складу са одговарајућим решењем Регулатора (члан 134.);

16) не поступа у складу са одредбама члана 139. закона, у вези са делимичним и потпуним обустављањем пружања електронске комуникационе услуге;

17) не омогући услуге родитељске контроле у складу са одредбама члана 145. овог закона;

18) не води јавни телефонски именик или не омогућава приступ подацима у јавном телефонском именику из члана 148. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник, односно физичко лице новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара.

Члан 167.

Новчаном казном од 100.000 до 250.000 казниће се за прекршај правно лице, ако:

1) не објави податке о понуди услуга универзалног сервиса (члан 60.);

2) не достави Регулатору извештај о пружању услуга универзалног сервиса (члан 63.);

3) пропусти да обавести Регулатора о промени података (члан 85., члан 107. и члан 108.);

4) не омогући увид у детаљну спецификацију у складу са одредбама члана 136. овог закона;

5) не поступи у складу са одредбама члана 140. овог закона, у вези са обезбеђивањем могућности контроле трошкова;

6) не поступи у складу са одредбама члана 141. овог закона, у вези са обавештавањем крајњег корисника у циљу спречавања прекомерне потрошње;

7) не пружа услуге идентификације позива у складу са одредбама члана 142. овог закона;

8) не поступи у складу са одредбама члана 143. овог закона, у вези са злонамерним и узнемиравајућим позивима;

9) не обезбеди крајњем кориснику могућност за заустављање аутоматског преусмеравања позива (члан 144.);

10) не обезбеди крајњем кориснику могућност за филтрирање незатражених електронских порука (члан 146.);

11) не предузме мере у вези са откривањем и спречавањем слања незатражених порука (члан 147.).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 25.000 до 50.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник, односно физичко лице новчаном казном од 25.000 до 50.000 динара.

XIX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Континуитет Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге

Члан 168.

Даном ступања на снагу овог закона Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге наставља са радом као Регулатор, у складу са одредбама овог закона.

Директор и чланови управног одбора Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге настављају да обављају своје дужности као директор и чланови управног одбора Регулатора, до истека мандата на који су изабрани.

Запослени у Регулаторној агенцији за електронске комуникације и поштанске услуге настављају са радом као запослени у Регулатору, у складу са уговорима о раду важећим на дан ступања на снагу овог закона.

На права, обавезе и одговорности из радног односа запослених и чланова управног одбора Регулатора не примењују се прописи о ограничавању броја запослених, зарада и накнада за рад, који се односе на кориснике јавних средстава и исплатиоце зарада у јавном сектору.

Посебне обавезе Министарства

Члан 169.

Министарство доноси опште акте на основу овлашћења из овог закона у року од годину дана од дана његовог ступања на снагу.

До доношења аката из става 1. овог члана примењују се важећи општи акти донети на основу закона који престаје да важи даном ступања на снагу овог закона, осим одредаба тих аката које су у супротности са овим законом.

Посебне обавезе Регулатора

Члан 170.

Управни одбор Регулатора доноси статут Регулатора који је усклађен са овим законом у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Регулатор формира нове, односно ажурира постојеће регистре, евиденције и базе података и прописује обрасце за унос и измену података, у складу са одредбама овог закона, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Регулатор доноси опште акте на основу овлашћења из овог закона у року од 18 месеци од дана његовог ступања на снагу.

До доношења аката из става 3. овог члана примењују се важећи општи акти донети на основу закона који престаје да важи даном ступања на снагу овог закона, осим одредаба тих аката које су у супротности са овим законом.

Регулатор израђује географски преглед из члана 42. овог закона почев од 21. децембра 2024. године.

Лиценце и појединачне дозволе за коришћење радиофреквенције издате у складу са раније важећим прописима

Члан 171.

Лиценце и појединачне дозволе за коришћење радиофреквенција издате до дана ступања на снагу овог закона важе до истека периода на који су издати.

Имаоци лиценци и појединачних дозвола из става 1. овог члана, дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Регулатор, по службеној дужности, евидентира имаоце лиценци и појединачних дозвола из става 1. овог члана у евиденцији оператора, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Одлуке о додели нумерације и дозволе за коришћење нумерације

Члан 172.

Донете одлуке о додели нумерације и дозволе за коришћење нумерације издате до дана ступања на снагу овог закона, важе до истека рока на који су донете, а додељена нумерација се користи у складу са одредбама овог закона.

Појединачне дозволе за коришћење радиофреквенција издате у складу са раније важећим прописима

Члан 173.

Даном ступања на снагу овог закона имаоци појединачних дозвола за коришћење радиофреквенција настављају са радом у складу са издатим дозволама, до истека периода на који су издате.

Изузетно од става 1. овог члана, имаоци дозвола за радиодифузне станице, издате у склопу дозвола за пружање медијске услуге радија, настављају са радом у складу са издатим дозволама, које престају да важе у роковима утврђеним дозволом за пружање медијске услуге радија.

Започети поступци

Члан 174.

Поступци који су започети до ступања на снагу овог закона се окончавају у складу са прописима по којима су започети.

Престанак важења Закона о електронским комуникацијама

Члан 175.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13 – УС, 62/14, 95/18 – др. закон), изузев одредаба чл. 126. став 1, чл. 127. до 130а и члана 137. став 1. тач. 2-4) који престају да важе ступањем на снагу закона који уређује законито пресретање и задржавање података.

Ступање на снагу закона

Члан 176.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.